SZTAB GENERALNY WOJSKA Polskiego

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

JAWNE

[redacted]

Egz. Nr 1

0477

DOWODZENIE ZGRUPOWANIAMI WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM W OPERACJI FRONTOWEJ (ARMIJNEJ) W ZAKRESIE WYMIANY INFORMACJI ZWŁASZCZA PRZY ZASTOSOWANIU PRZEZ NIEPRZYJACIELA BMR NA WOJSKA I OBIEKTY TYŁOWE

(Opracowanie teoretyczne)

ZASADY WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM, SZCZEGÓLNIE O ZASTOSOWANIU PRZEZ NIEPRZYJACIELA BRONI MASOWEGO RAŻENIA NA WOJSKA I OBIEKTY TYŁOWE W OPERACJI FRONTOWEJ (ARMIJNEJ).

(Opracowanie teoretyczne)

[redacted] 40733

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid.

WARSZAWA 1977

WARSZAWA 1977

SZTAB GENERALNY WOJSKA Polskiego

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

JAWNE

[redacted]

Egz. Nr .....

0477

DOWODZENIE ZGRUPOWANIAMI WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM W OPERACJI FRONTOWEJ (ARMIJNEJ) W ZAKRESIE WYMIANY INFORMACJI ZWŁASZCZA PRZY ZASTOSOWANIU PRZEZ NIEPRZYJACIELA BMR NA WOJSKA I OBIEKTY TYŁOWE

(Opracowanie teoretyczne)

ZASADY WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM, SZCZEGÓLNIE O ZASTOSOWANIU PRZEZ NIEPRZYJACIELA BRONI MASOWEGO RAŻENIA NA WOJSKA I OBIEKTY TYŁOWE W OPERACJI FRONTOWEJ (ARMIJNEJ).

(Opracowanie teoretyczne)

[redacted] 40733

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. ———

WARSZAWA 1977

WARSZAWA 1977

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O W P

im.gen.broni Karola Świerczewskiego

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 54305

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
podpis

[redacted]

Egz.nr ...

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

0477

ZASADY WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWA-
NIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM, SZCZEGÓ-
NIE O ZASTOSOWANIU PRZEZ NIEPRZYJACIELA
BRONI MASOWEGO RAŻENIA NA WOJSKA I OBIEKTY
TYŁOWE W OPERACJI FRONTOWEJ (ARMIJNEJ).

DOWÓDZENIE ZGRUPOWANIAMI WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM W OPERACJI FRONTOWEJ /ARMIJNEJ/ W ZAKRESIE WYMIANY INFORMACJI, ZWŁASZCZA PRZY ZASTOSOWANIU PRZEZ NIEPRZYJACIELA BMR NA WOJSKA I OBIEKTY TYŁOWE.

/Opracowanie teoretyczne/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. [redacted] 40733

W A R S Z A W A 1 9 7 7 r.

Niniejszy materiał został opracowany przez zespół oficerów pod kierownictwem gen.bryg. Wacława SZKLARSKIEGO w składzie: płk dr Wacław IZYDOREK, płk dr Stanisław OLEKSIŃSKI, płk dr Tadeusz KRZEMIEŃ, płk dr Mieczysław BORZĘCKI, płk mgr inż. Czesław LEWANDOWSKI, płk dypl. Zdzisław RĄCZKA, płk dypl. Marian JANKOWSKI.

T R E Ś Ć

Str.

W S T Ę P 5

I. OGÓLNE ZASADY DOWODZENIA ZGRUPOWANIAMI WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM W OPERACJI FRONTOWEJ /ARMIJNEJ/ 9

1. Ogólne zasady organizacji zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym 9

2. Podstawowe właściwości dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym 13

II. OGÓLNE ZASADY WYMIANY INFORMACJI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PRZYGOTOWAŃ DO UŻYCIA I O UŻYCIU BRONI MASOWEGO RAŻENIA 20

1. Znaczenie i wpływ informacji na dowodzenie wojskami 20

2. Podział informacji 23

3. Kolejność, stopień uogólnienia i częstotliwość wymiany informacji 34

4. Formy i sposoby wymiany informacji 39

5. Możliwość wymiany informacji w jednolitym systemie wykrywania skażeń 46

III. SPOSOBY USPRAWNIENIA WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM 50

1. Jednolity język w obiegu informacji 50

2. Wykorzystanie grup operacyjnych /przedstawicieli/ 57

3. Unifikacja i formalizacja dokumentów 66

4. Unifikacja map 71

5. Przedsięwzięcia organizacyjne dotyczące wymiany informacji, wykonywane w okresie pokoju 73

IV. ZASADY WYKORZYSTANIA TECHNICZNYCH ŚRODKÓW DO WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM 79

1. Zasady organizacji i wykorzystania łączności radiowej, radioliniowej i przewodowej 79

1.1. Warunki organizacji i wykorzystania systemu łączności 79

1.2. Zasady organizacji i wykorzystania łączności radiowej 84

1.3. Zasady organizacji i wykorzystania łączności radioliniowej i przewodowej 89

2. Zasady organizacji i wykorzystania systemu utajniania w zgrupowaniach wojsk o składzie koalicyjnym 97

2.1. Zasady organizacji systemu utajniania 97

2.2. Zasady wykorzystania systemu utajniania 100

3. Wykorzystanie elektronicznej techniki obliczeniowej 107

4. Właściwości wymiany informacji w perspektywicznym polowym zautomatyzowanym systemie dowodzenia zgrupowaniem wojsk o składzie koalicyjnym 119

V. PRZYGOTOWANIE DOWÓDZTW I SZTABÓW DO WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM..... 127

1. Zakres szkolenia teoretycznego i praktycznego 128

2. Formy i metody przygotowania dowództw i sztabów do wymiany informacji 131

3. Niektóre problemy organizacyjne przygotowania dowództw i sztabów do dowodzenia zgrupowaniami wojsk

o składzie koalicyjnym 143

L I T E R A T U R A 149

Z A Ł Ą C Z N I K I:

nr 1 - Rodzaje i skład narodowy zgrupowań koalicyjnych w operacji frontowej /wariant/.

nr 2 - Rodzaje i skład narodowy zgrupowań koalicyjnych w operacji frontowej /wariant/.

nr 3 - Podział informacji w ramach dowodzenia wojskami.

nr 4 - Model obiegu informacji z uwzględnieniem stopnia ich pilności i ważności.

nr 5 - Schemat wymiany informacji w systemie wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń.

nr 6 - Zakres posługiwania się językiem rosyjskim w dowodzeniu zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym /wariant/.

nr 7 - Zakres posługiwania się językiem rosyjskim w dowodzeniu zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym /wariant/.

nr 8 - Zasady organizacji łączności radiowej w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym.

nr 9 - Organizacja łączności radioliniowej i przewodowej w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym /wariant/.

nr 10 - Organizacja systemu utajniania w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym /wariant/.

nr 11 - Zastosowanie środków i urządzeń przeznaczonych do utajniania wiadomości w poszczególnych ogniwach dowodzenia zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym.

nr 12 - Przykładowa struktura organizacyjno-funkcjonalna organów informatycznego zabezpieczenia dowodzenia frontu o składzie koalicyjnym.

W S T Ę P Treść na odwrotnej stronie

Powojenny rozwój stosunków w świecie doprowadził do ukształtowania się dwóch przeciwstawnych obozów o odmiennych systemach ustrojowych - obozu imperialistycznego, który powoduje ciągłe napięcie w różnych rejonach świata stwarzające zagrożenie dla pokoju oraz obozu socjalistycznego, który prowadzi nieustannie wzmocnioną, ofensywną politykę pokoju i pokojowego współistnienia państw o różnych ustrojach.

W celu realizacji zimnowojennej polityki, państwa imperialistyczne utworzyły szereg bloków wojskowych, z których szczególną agresywnością odznacza się pakt NATO. Ostrze tego paktu wymierzone jest przeciwko Związkowi Radzieckiemu i innym państwom socjalistycznym oraz ruchom narodowo-wyzwoleńczym.

Istnienie agresywnych bloków imperialistycznych, a szczególnie NATO, zmusiło państwa socjalistyczne do zorganizowania obronnej koalicji wojskowej w postaci Układu Warszawskiego. Nastąpiło to w okresie, kiedy globalna ofensywa pokojowa wspólnoty socjalistycznej wymagała dalszej i głębszej koordynacji polityki zagranicznej i obronnej. Konieczność ta zrodziła się w okresie, kiedy próby imperializmu wymuszenia ustępstw na państwach socjalistycznych z pozycji siły osiągnęły swój punkt szczytowy. Tak więc Układ Warszawski jako polityczno-wojskowa organizacja państw socjalistycznych powołany został dla utrwalenia ładu i bezpieczeństwa europejskiego. Jest on instrumentem polityki państw socjalistycznych w stosunkach międzynarodowych stwarzającym możliwość skoordynowania działań na rzecz zwycięstwa

WSTĘP

W wyniku stale narastającego zagrożenia ze strony NATO dla pokoju światowego, państwa Układu Warszawskiego niezwłocznie szczególne wysiłków na rzecz odprężenia i rozbrojenia, wiele uwagi poświęcają podnoszeniu gotowości sił zbrojnych przygotowując je do wspólnych działań wojennych w wypadku agresji nieprzyjaciela. Jednym z elementów tej gotowości jest system dowodzenia jednolicie rozumiany przez dowództwa i sztaby Zjednoczonych Sił Zbrojnych oraz wspólnie doskonalony. Szczególnie cenne wartości przedstawiają wspólnienia, zwłaszcza i doświadczenia z wspólnie przeprowadzonych ćwiczeń z wojskami i sztabami bratnich armii np. SOJUZ-75, TARCZA-76", ZACHÓD-77", TALA-77" TRANZYT-77" i innych. Stanowią one podstawę doskonalenia międzysojuszniczego współdziałania, rozwoju metod koalicyjnego szkolenia, a także zgrywania wojsk i sztabów w zakresie wspólnie wykonywanych zadań w warunkach możliwie zbliżonych do przyszłych działań wojennych. Są one również dobrą platformą wymiany informacji w procesie dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym i współdziałania między sojuszniczymi związkami taktycznymi i operacyjnymi bratnich armii.

Doświadczenie z ćwiczeń sojuszniczych wykazuje, że dowodzenie zgrupowaniami koalicyjnymi napotyka wiele problemów, które wymagają racjonalnego rozwiązania oraz nieprzerwanego dalszego

idei pokojowe współistnienia państw o różnych systemach społecznych.

Jak wiadomo, mimo wielu deklaracji składanych przez polityków zachodnich o rzekomo pokojowych zamiarach ich rządów, praktyka życia codziennego wskazuje co innego. Stany Zjednoczone i inne państwa zachodnie NATO z roku na rok zwiększają kredyty na zbrojenia, wyposażają swoje armie w nowe i bardziej doskonalsze środki walki, wyprobowując je w ramach wielu demonstracyjnych ćwiczeń wojskowych prowadzonych w pobliżu granic lądowych i morskich państw wspólnoty socjalistycznej. W dalszym ciągu na życie społeczno-polityczne i gospodarcze krajów zachodnich znaczny wpływ wywierają rzecznicy zbrojeń i kompleksów wojskowo-przemysłowych. Powoduje to ciągłe napięcie w sytuacji międzynarodowej i stanowi zagrożenie dla pokoju. W tych warunkach rola Układu Warszawskiego jest niezmiernie ważna. Uwielokrotniając siłę obronną poszczególnych państw socjalistycznych, stał się on czynnikiem skutecznie paraliżującym agresywność imperializmu i wszelkie jego próby rozstrzygania problemów międzynarodowych przy pomocy siły i wojny.

Podstawę wojskowo-strategiczną sojuszu państw Układu Warszawskiego stanowi marksistowsko-leninowska nauka o wojnie i wojsku. Wynikają z niej jednolite założenia dotyczące wojny i przygotowań obronnych. U podstaw koalicyjnej strategii wojennej państw socjalistycznych legły leninowskie założenia odnośnie do polityki wojskowej i strategii. Dlatego też możliwy jest jednolity pogląd tych państw na charakter wojny koalicyjnej, możliwość jej wybuchu i sposoby prowadzenia.

W obliczu narastającego zagrożenia ze strony państw NATO dla pokoju światowego, państwa Układu Warszawskiego nie

6

doskonalenia przyjętych) stosowanych rozwiązań.
Szczególnej wagi w systemie dowodzenia jest problem
wymiany informacji między zgrupowaniami o
charakterze koalicyjnym wydzielonymi z operacji
frontowej (armijnej). Szczególnego znaczenia w
procesie wymiany informacji posiadają infor-
macje o zastosowaniu przez przeciwnika broni
masowego rażenia na wojska i obiekty tyłowe
zgrupowania koalicyjnego. Uwzględniając
możliwości i skutki uderzeń jądrowych przeciwnika,
szczególnego znaczenia nabiera
operatywność w działaniu organów dowodzenia
w zakresie zapewnienia ciągłości wymiany
informacji. Warunkuje to m. in. szybkość
obiegu informacji w systemie dowodzenia i
współdziałania. Im krótszy będzie czas otrzy-
mania niezbędnych informacji o skutkach
uderzeń przeciwnika do dowództwa i sztabu
frontu (armii) o składzie koalicyjnym, tym
skuteczniejsza będzie reakcja i zabiegi ze strony
organów dowodzenia na powstałą sytuację,
mające na celu szybką likwidację skutków i
odtworzenia zdolności bojowej wojsk do dalszych
zdecydowanych działań. Jest to jeden z
ogromnie ważnych czynników walki o czas i
wyprzedzenie przeciwnika w działaniu. Dzia-
łania te będą się toczyć już nie tylko minuty, lecz sekundy.

Celem niniejszej pracy jest opracowanie
jednolitych dla wszystkich armii zjednoczonych
sił zbrojnych państw układu Warszawskiego

szczędząc wyników na rzecz odprężenia, jednocześnie wiele uwagi poświęcają podnoszeniu gotowości bojowej swych Zjednoczonych Sił Zbrojnych głównie poprzez wyposażenie ich w najnowocześniejszy sprzęt bojowy i stałe podnoszenie poziomu wyszkolenia bojowego, przygotowując je do wspólnych działań.

Celem niniejszej pracy było opracowanie, na podstawie doświadczeń wspólnych ćwiczeń prowadzonych przez Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych jednolitych dla wszystkich armii sojuszniczych teoretycznych zasad wymiany informacji, ich wykorzystania i wpływu na dowodzenie zgrupowaniami wojsk koalicyjnych w operacji frontowej /armijnej/, ze szczególnym uwzględnieniem danych o przygotowaniach do użycia i po użyciu przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia na wojska, obiekty tyłowe i komunikacyjne.

Całość opracowania zawarta jest w pięciu rozdziałach.

W rozdziale pierwszym przedstawiono ogólne zasady dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym, a w szczególności zasady organizacji takich zgrupowań oraz właściwości dowodzenia nimi w operacji frontowej /armijnej/.

W rozdziale drugim omówiono ogólne zasady wymiany informacji koncentrujące główną uwagę na znaczeniu i spływie informacji na dowodzenie wojskami, podziale informacji na grupy, ustaleniu kolejności stopnia uogólnienia i częstotliwości, a także form i sposobów wymiany informacji w zgrupowaniach wojsk o składzie koalicyjnym. Ponadto przedstawiono możliwości wymiany informacji w jednolitym systemie wykrywania skażeń.

W rozdziale trzecim omówiono sposoby usprawnienia wymiany informacji w zgrupowaniach wojsk o składzie koalicyjnym, głównie posługiwanie się jednolitym językiem, wykorzystanie

7

zasad wymiany informacji nieregularnie o zastosowaniu przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia na zaplecze i obiekty tyłowe z operacji frontowej (armijnej).

Przez przyjęte w pracy pojęcie zgrupowanie koalicyjne" należy rozumieć front (armię) o składzie koalicyjnym. Niezależnie w toku działań bojowych mogą być organizowane i inne zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym, posiadające w procesie dowodzenia pewną specyfikę w zakresie wymiany informacji, jednak w pracy nie brane były pod uwagę.

Rozważania zawarte w pracy i sformułowane zasady dotyczą zarówno zaczepnej jak i obrony operacji frontowej (armijnej).

grup operacyjnych, stosowanie zunifikowanych i sformalizowanych dokumentów bojowych i zunifikowanych map. Ponadto przedstawiono niektóre przedsięwzięcia organizacyjne dotyczące wymiany informacji, a wykonywane jeszcze w okresie pokoju.

W rozdziale czwartym przedstawiono zasady wykorzystania technicznych środków do wymiany informacji w zgrupowaniach wojsk o składzie koalicyjnym, w tym omówiono zasady wykorzystania technicznych środków łączności, zasady organizacji i wykorzystania systemu utajniania oraz zasady wykorzystania elektronicznej techniki obliczeniowej.

Ponadto dokonano próby naświetlenia właściwości wymiany informacji w perspektywicznym polowym zautomatyzowanym systemie dowodzenia zgrupowaniem wojsk o składzie koalicyjnym.

Wreszcie w rozdziale piątym omówiono zagadnienia przygotowania dowództw i sztabów do wymiany informacji w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym, a zwłaszcza zakres, formy i metody szkolenia, a także niektóre problemy organizacyjne dotyczące przygotowania dowództw i sztabów do dowodzenia zgrupowaniami koalicyjnymi.

I. OGÓLNE ZASADY DOWODZENIA ZGRUPOWANIAMI WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM W OPERACJI FRONTOWEJ /ARMIJNEJ/.

1. Ogólne zasady organizacji zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym.

Z analizy położenia polityczno-militarnego państw obozu kapitalistycznego i socjalistycznego wynika, że wojna między tymi obozami miała by charakter koalicyjny.

Z sił armii narodowych Układu Warszawskiego do wykonania zadań strategicznych i operacyjnych mogą być organizowane i jednolicie dowodzone określone koalicyjne zgrupowania sił lądowych, powietrznych, morskich i desantowych w skali strategicznej i operacyjnej.

W operacji frontowej /armijnej/ zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym między innymi mogą być tworzone w celu:

- zorganizowania zgrupowania osłonowego zapewniającego swobodę rozwinięcia i wejścia do bitwy sił głównych frontu /armii/ i podchodzących wojsk z głębi;
- zorganizowania frontowego /armijnego/ zgrupowania uderzeniowego ze składu wojsk pierwszego lub drugiego rzutu operacyjnego;
- utworzenia przez front zgrupowania uderzeniowego do działania na samodzielnym kierunku operacyjnym;
- wysadzenia desantu powietrznego lub morskiego;
- zwalczania dużego desantu powietrznego lub morskiego nieprzyjaciela, wysadzonego w pasie dwóch frontów /armii/;
- likwidacji w toku operacji silnego zgrupowania nieprzyjaciela zwłaszcza jeśli działa ono w pasie dwóch frontów /armii/ lub opanowania dużego ośrodka przemy-

słowego - przez wydzielenie w końcowym etapie operacji, sił ze składu dwóch sąsiadujących frontów /armii/;

- zorganizowania obrony wybrzeża morskiego;
- wykonania zadań zabezpieczenia operacyjnego /obrony przeciwlotniczej, zabezpieczenia inżynieryjnego, zabezpieczenia tyłowego itp./.

Tworzenie zgrupowań o składzie koalicyjnym może być zaplanowane jeszcze w okresie pokojowym lub wyniknąć z konkretnej sytuacji w czasie prowadzenia wojny. Na przykład w okresie wojny front /armia/ może ponieść duże straty od uderzeń jądrowych nieprzyjaciela. W tych warunkach trzeba będzie tworzyć nowe zgrupowania, wcześniej nie planowane, złożone z wojsk sojuszniczych znajdujących się w obszarach bezpośrednio przylegających do rubieży styczności z nieprzyjacielem lub z wojsk podchodzących do pola bitwy z głębi. Możliwa jest również sytuacja, w której wyniknie potrzeba wzmocnienia frontu /armii/ wojskami innej armii narodowej zachowującymi gotowość bojową i możliwość przybycia do wyznaczonych rejonów w krótkim czasie.

Sposoby tworzenia zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym mogą być różne. Frotnowi /armii/ mogą być podporządkowane związki operacyjne /związki taktyczne, oddziały/ kilku sił narodowych:

- dyslokowane w pasie działania frontu /armii/;
- znajdujące się na kierunku wejścia frontu /armii/ do bitwy;
- przegrupowujące się z głębi;
- sąsiadujące z frontem /armią/.

Wojska podporządkowane frontowi /armii/ mogą wchodzić w skład sił operacyjnych i działać w ramach zgrupowania

zaczepnego względnie obronnego lub też wchodzić w skład zgrupowania zabezpieczającego na przykład komunikacyjnego.

W operacji frontowej /armijnej/ mogą być tworzone różne rodzaje zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym. Najczęściej jednak będą tworzone zgrupowania: ogólnowojskowe, desantowe, wojsk rakietowych, poszczególnych rodzajów wojsk i służb oraz lotnicze.

We froncie ogólnowojskowe zgrupowania koalicyjne będą stanowiły armie ogólnowojskowe i armie pancerne oraz odwodowe dywizje zmechanizowane i dywizje pancerne wydzielone z różnych armii narodowych. W armii tego rodzaju zgrupowania będą organizowane z dywizji zmechanizowanych i dywizji pancernych poszczególnych armii narodowych. W skład ogólnowojskowego zgrupowania koalicyjnego frontu /armii/ mogą wchodzić siły 2-4 armii narodowych.

Do wykonania przez front powietrznej lub morskiej operacji desantowej może być tworzone zgrupowanie koalicyjne różnych sił desantowych, lądowych, morskich, powietrznych, obrony przeciwlotniczej, przeciwdziałania radioelektronicznego itp. W razie organizacji działań desantowych przez armię, podobne zgrupowanie desantowe organizuje się na szczeblu armii.

Zgrupowania wojsk rakietowych mogą być tworzone przede wszystkim w początkowym okresie wojny na okres pierwszego uderzenia jądrowego. W tym wypadku wojska rakietowe frontu mogą być wysunięte w rejon wyjściowy odpowiednio wcześniej w celu ich przygotowania do udziału w pierwszym zmasowanym uderzeniu jądrowym.

We froncie /armii/ zgrupowania koalicyjne mogą być organizowane również z poszczególnych rodzajów wojsk i służb

na przykład z artylerii, wojsk obrony przeciwlotniczej, wojsk inżynieryjnych itp. Tego rodzaju zgrupowania tworzone będą do realizacji zadań, których wykonanie wymaga kilku specjalistycznych związków taktycznych /oddziałów/ wydzielonych przez różne armie narodowe. Niektóre warianty organizacji zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym we froncie /armii/ - przedstawiają załączniki nr 1 i 2.

Lotnicze /powietrzne/ zgrupowania koalicyjne mogą być organizowane ze związków taktycznych i oddziałów wojsk lotniczych. Zgrupowania te tworzone będą przede wszystkim w armii lotniczej.

We froncie /armii/ mogą występować jednocześnie wszystkie rodzaje zgrupowań lub kilka z nich. W niektórych wypadkach mogą występować jedynie pojedyńcze rodzaje zgrupowań na przykład wojsk rakietowych albo wojsk obrony przeciwlotniczej ewentualnie wojsk inżynieryjnych, wojsk chemicznych itp.

Zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym mogą być tworzone na okres całej operacji frontowej /armijnej/ lub tylko na okres wykonania określonego zadania na przykład przegrupowania wojsk przez obszar danego kraju, rozwijania sił frontu/armii/ do bitwy w rejonie wyjściowym, wejścia do bitwy itp.

Skład zgrupowań koalicyjnych określa Naczelne Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego na podstawie porozumień i umów zawartych pomiędzy sojuszniczymi państwami. W tym wypadku stosuje się zasadę, że podstawowa część zgrupowania na przykład frontu lub armii jest wydzielona z sił zbrojnych jednego państwa.

~~2. Podstawowe właściwości dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym i ich wpływ na możliwości wymiany informacji.~~

2. Właściwości wymiany informacji w zgrupowaniu koalicyjnym

Dowodzenie zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym w operacji frontowej /armijnej/ opiera się na wspólnie uzgodnionych zasadach między poszczególnymi armiami narodowymi wchodzącymi w skład Zjednoczonych Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego. Zasady te są zbliżone do zasad stosowanych w dowodzeniu frontem /armią/ o składzie narodowym. Pewne właściwości mogą wystąpić przede wszystkim ze względu na różnice językowe, różne metody pracy stosowane w poszczególnych sztabach, niejednakową strukturę organizacyjną oraz różne wyposażenie wojsk i organów dowodzenia. Czynniki te będą rzutować na obieg informacji, wywierając istotny wpływ na efektywność dowodzenia.

W armiach Zjednoczonych Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego językiem dowodzenia ~~zgrupowaniami~~ koalicyjnymi jest język rosyjski. ~~Jednak stosowanie~~ Stosowanie języka rosyjskiego ze względu na słabą jego znajomość może napotykać na liczne trudności. Trudności językowe komplikują przede wszystkim sprawne uzgadnianie różnych problemów i opracowanie niezbędnej dokumentacji. Istnieje obawa, że sformułowania w opracowanych dokumentach mogą być nieprecyzyjne, a więc i interpretacja przyjętych w dokumentach ustaleń - różna.

Różnice językowe odczuwalne są także w czasie prowadzenia operacji, kiedy brak czasu uniemożliwia dodatkowe wyjaśnienia i korygowanie nieścisłości. Problem ten szczególnie ostro występuje podczas kierowania uderzeniami jądrowymi, wezwania lotnictwa na pole walki, odbierania przez koalicyjne zgrupowania informacji rozpoznania wzrokowego, przekazywanych bezpośrednio

23

z pokładu samolotu i stanowiących, między innymi, podstawę do strzelań dla wojsk rakietowych. Trudności językowe mogą zatem powodować znaczne wydłużenie ogólnego czasu obiegu informacji, a w niektórych wypadkach również ich zniekształcenia.

Zgrupowania koalicyjne mogą stanowić tylko część sił frontu lub armii narodowej. Wyłania się zatem problem, czy język rosyjski powinien być stosowany w dowodzeniu tylko zgrupowaniami innych narodowości czy też również i w odniesieniu do wojsk narodowości własnej. Stąd też, istnieje potrzeba sprecyzowania zasad stosowania języka rosyjskiego w różnych sytuacjach.

Dowództwo i sztab poszczególnych zgrupowań koalicyjnych wydzielane są przede wszystkim z tych armii narodowych, których siły stanowią podstawową część zgrupowania. Dowódca zgrupowania odpowiada w pełni za wykonanie zadań bojowych.

Sztaby poszczególnych armii narodowych stosują swoiste metody pracy sztabowej. Dotyczy to zwłaszcza przygotowania i przedstawiania dowódcy danych do decyzji, form i sposobów opracowania tej decyzji, przekazywania jej wykonawcom, organizacji współdziałania i zabezpieczenia operacyjnego oraz kontroli, ewidencji i sprawozdawczości. Występujące w poszczególnych armiach narodowych różnice w metodyce pracy sztabowej, treści i formie dokumentów operacyjnych, znakach taktycznych oraz skrótach i terminach wojskowych utrudniają proces uzgadniania poszczególnych problemów dowodzenia i współdziałania oraz szybkiego opracowania dokumentów bojowych. Na przykład stosowanie przez sztaby nieco innych znaków taktycznych lub skrótów i terminów wojskowych zmusza niejednokrotnie do ustnego,

24

dodatkowego wyjaśniania poszczególnych problemów dowodzenia lub szczegółowego opisu opracowanego dokumentu. Dlatego nie można ograniczyć się do formalnego przekazywania określonych dokumentów, gdyż bez dodatkowych ustnych wyjaśnień treść ~~tych dokumentów~~ może być mylnie odczytana i zrozumiana, co doprowadzi ~~do~~ niesłusznych decyzji.

Występują również pewne różnice pomiędzy mapami poszczególnych armii. ~~Wyrazem tego mogą być różnice w układach siatki geograficznej, znakach umownych, stopniu detalizacji poszczególnych obiektów itp.~~ Niezwykle kłopotliwe bywają nawet tak drobne na pozór sprawy, jak różnice w pisowni nazw miejscowości według brzmienia fonetycznego, a w językach z alfabetem łacińskim - używa się oryginalnych nazw odnośnego kraju.

Brak jest również jednolitych zasad kodowania map.

Struktura organów dowodzenia poszczególnych związków operacyjnych /taktycznych/ armii narodowych jest zbliżona. Główne różnice polegają przede wszystkim na różnej ilości ludzi wchodzących w skład poszczególnych komórek sztabu oraz innym podporządkowaniu niektórych komórek wewnątrz sztabu. Na przykład w armii polskiej wydział walki radioelektronicznej wchodzi w skład oddziału operacyjnego, natomiast w niektórych innych armiach jest on komórką samodzielną sztabu.

Cechą charakterystyczną organów dowodzenia ~~zgrupowań wojsk~~ o składzie koalicyjnym jest występowanie grup operacyjnych /przedstawicieli/, które mogą być wymienione między podporządkowanymi, współdziałającymi i nadrzędnymi organami dowodzenia. Głównym zadaniem grup operacyjnych /przedstawicieli/ jest udzielenie dowództwom i sztabom - do których zostały delegowane - pomocy w zakresie organizacji i kierowania działaniami podporządkowanych /współdziałających/ wojsk, głównie

poprzez zapewnienie aktualnej i pełnej informacji.

Sprawność wymiany informacji między zgrupowaniami wojsk (we froncie (armii)) o składzie koalicyjnym w dużym stopniu zależy od wyposażenia sztabów w techniczne środki dowodzenia. Z analizy taktyczno-technicznej tych środków wynika, że nie wszystkie techniczne środki dowodzenia armii Układu Warszawskiego są zunifikowane. Szczególne trudności w zapewnieniu sprawnego obiegu informacji mogą spowodować różnice w środkach radiolokacyjnych i środkach łączności. Różnice te mogą na przykład utrudnić wojskom odbiór danych z rozpoznania powietrznego, przekazywanych przez załogi z samolotów. Nie można bowiem zapewnić odbioru tych informacji, jeśli wojska nie mają radiostacji o takim zakresie częstotliwości na jakim pracują radiostacje pokładowe lotnictwa rozpoznawczego, lub jeśli ich radiostacje mają tylko płynne strojenie.

Organizacja, uzbrojenie i wyposażenie wojsk poszczególnych armii narodowych również nie są jednolite. Na przykład w niektórych armiach dywizja pancerna posiada pułk zmechanizowany a w innych pułk zmotoryzowany, pułk czołgów dywizji zmechanizowanej w niektórych armiach posiada organizację kompanijną a w innych batalionową. Różnice w organizacji wojsk występują nie tylko w zgrupowaniach ogólnowojskowych ale również rodzajów wojsk i służb. Wojska wydzielone z armii narodowych mogą także posiadać różne uzbrojenie. Różnice te mogą dotyczyć zarówno ilości jak i jakości uzbrojenia. W niektórych bowiem przypadkach wojska będą posiadały różne ilości wyrzutni rakietowych, czołgów, armat, środków przeciwpancernych itp. przy czym może to być uzbrojenie różnych typów lub generacji. W poszczególnych armiach narodowych - oprócz podstawowego standartowego wyposażenia

26

- wykorzystywany jest w dużym stopniu sprzęt techniczny produkcji krajowej. Dotyczy to przede wszystkim samochodów transportowych, niektórych rodzajów sprzętu łączności, inżynieryjnych, chemicznych itp. Może to utrudnić wspólne wykonywanie zadań, na przykład budowę mostów przez koalicyjne zgrupowania wojsk inżynieryjnych, naprawę sprzętu przez pododdziały techniczne metodą wymiany części lub podzespołów, ze względu na brak części zamiennych. Różnice w organizacji sztabów i wojsk, ich uzbrojeniu i wyposażeniu powinny być uwzględniane z jednej strony przy określaniu możliwości wojsk, z drugiej zaś uwzględniane podczas zbierania, opracowywania, przechowywania oraz przekazywania informacji.

W dowodzeniu zgrupowaniami koalicyjnymi ważną rolę spełniają komórki automatycznego przetwarzania informacji. Pracują one na podstawie zawczasu przygotowanych programów przetwarzanych przez ośrodki obliczeniowe bądź wykonują obliczenia na bezpośrednie żądanie użytkowników. Brak informacji o programach opracowanych przez poszczególne armie narodowe utrudnia ich wykorzystanie przez front /armię/. Istnieje zatem potrzeba zorganizowania we froncie /armii/ komórki, która informowałaby zainteresowane sztaby o bibliotekach programów.

W istniejącym systemie zbierania danych o sytuacji, informacje od wojsk napływają do sztabów wciąż jeszcze zbyt wolno. Ogranicza to możliwości oddziaływania na przebieg walki, zwłaszcza przez tych dowódców, którzy mają do swej dyspozycji broń masowego rażenia. Wynika stąd konieczność radykalnego przyśpieszenia obiegu informacji i zwiększenia operatywności jej opracowania. W zasadzie system zbierania i opracowania informacji

powinien zapewnić napływ danych o ważniejszych zmianach w sytuacji w chwili powstawania ich na polu walki.

Rozwiązanie tego problemu jest możliwe w wypadku kompleksowego wprowadzenia do wojsk rzeczywiście najnowocześniejszych technicznych środków dowodzenia, opartych na ostatnich osiągnięciach radioelektroniki. Istnieje bowiem konieczność nie tylko ułatwienia pracy oficerów, lecz także przeniesienie szeregu spełnianych przez nich funkcji na specjalne automatyczne urządzenia i maszyny. Obecnie w Zjednoczonych Siłach Zbrojnych Układu Warszawskiego prowadzone są prace nad polowym zautomatyzowanym systemem dowodzenia wojskami /PASUW/, obejmującym wszystkie zasadnicze procesy dowodzenia wojskami różnych szczebli. Należy podkreślić, że w systemie tym powinny być uwzględnione możliwości rozwiązania zasadniczych problemów dowodzenia nie tylko armii narodowych ale ~~i zgrupowań wojsk~~ związków frontu (armii) o składzie koalicyjnym.

W dowodzeniu ~~zgrupowaniami wojsk~~ frontem (armią) o składzie koalicyjnym bardzo istotnym problemem jest także odtworzenie naruszonego dowodzenia po uderzeniach nieprzyjaciela bronią masowego rażenia. Wydaje się, że problem ten będzie bardziej złożony aniżeli w warunkach prowadzenia operacji przez front /armię/ o składzie narodowym. W tym wypadku mogą wystąpić trudności w zamianie lub uzupełnieniu /zniszczonych/ obezwładnionych sztabów ludźmi i technicznymi środkami dowodzenia przez sztab nadrzędny lub niższy innej armii narodowej. Na przykład wydzielenie ze sztabu frontu sił i środków do podległej armii o innej przynależności narodowej, lub przejmowanie dowodzenia frontem przez sztab innej armii narodowej aniżeli obezwładniony sztab frontu. Trudności mogą wynikać przede wszystkim z różnic językowych i różnic w wyposażeniu w techniczne środki dowodzenia. Dlatego

też należy się liczyć, że przy odtwarzaniu naruszonego systemu dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym ilość przedsięwzięć będzie wyjątkowo duża. W wyniku uderzeń bronią masowego rażenia na stanowiska dowodzenia mogą ponieść straty grupy operacyjne /przedstawiciele/ wymienione między ~~sztabami koalicyjnymi~~ poszczególnymi sztabami narodowymi. Konieczność odtworzenia grup operacyjnych /przedstawicieli/ będzie jedną z właściwości odtwarzania dowodzenia w operacji frontowej /armijnej/ prowadzonej siłami koalicyjnymi.

Reasumując można przyjąć, że w dowodzeniu ~~zgrupowaniami wojsk~~ frontem (armią) o składzie koalicyjnym oprócz problemów, które rozwiązywane są w działaniach frontu /armii/ o składzie narodowym, będzie istniała konieczność rozwiązywania szeregu problemów dodatkowych. Należy bowiem liczyć się z różnicami struktur organizacyjnych, różnym uzbrojeniem i wyposażeniem wojsk i sztabów, a także trudnościami językowymi. Wymienione różnice będą malały w miarę standaryzacji sprzętu, unifikacji struktur, ujednolicania metod pracy, upowszechniania języka rosyjskiego, a także wprowadzania automatyzacji dowodzenia. Istniejący stan i zarysowujące się perspektywy powinny być uwzględnione przy opracowywaniu zasad wymiany informacji ~~zgrupowaniami wojsk~~ we froncie (armii) ~~koalicyjnych~~ o składzie, tworzonych ze Zjednoczonych Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego.

3. Zakres wymiany informacji w zgrupowaniu koalicyjnym dotyczącej ujęcia przez nieprzyjaciela B

W ramach kompleksowego obiegu informacji w zgrupowaniu koalicyjnym szczególne znaczenie będzie miała informacja o ujęciu przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Tego typu informacje można umownie podzielić na informacje dotyczące: stanu i rozmieszczenia środków uzbrojenia jądrowego nieprzyjaciela

II. OGÓLNE ZASADY WYMIANY INFORMACJI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PRZYGOTOWAŃ DO UŻYCIA I O UŻYCIU BRONI MASOWEGO RAŻENIA.

1. Znaczenie i wpływ informacji na dowodzenie wojskami.

Dowodzenie wojskami to ciągły proces zbierania, opracowywania, przekształcania, przechowywania oraz przekazywania informacji.

Odzwierciedleniem tego procesu jest niewątpliwie z jednej strony napływ meldunków od niższych do wyższych, a z drugiej strony przekazywanie rozkazów /komend, zarządzeń, sygnałów/ z wyższych do niższych szczebli dowodzenia. Podkreślić przy tym należy, że bez ciągłego przepływu zarówno jednej jak i drugiej informacji niemożliwe jest w zasadzie jakiekolwiek dowodzenie, ~~że bez rzetelnej informacji o stanie /sytuacji/ niemożliwe będzie skuteczne dowodzenie wojskami na polu walki.~~ Tylko na podstawie głębokiej analizy danych o sytuacji można będzie podjąć poprawny zamiar rozegrania przyszłej walki, właściwie określić zadania bojowe podległym związkom i oddziałom, zorganizować współdziałanie i zabezpieczenie oraz skutecznie dowodzić wojskami w toku walki.

Doświadczenia potwierdzają, że nieznajomość realnej sytuacji prowadzi nieuchronnie do podejmowania niewłaściwych decyzji, co z kolei ujemnie wpływa na działanie podległych wojsk.

Wynika bezsporny stąd fakt, że każdy dowódca i sztab do podejmowania uzasadnionych decyzji o walce i właściwego dowodzenia wojskami w toku działań bojowych musi posiadać wiele różnorakich danych o sytuacji, które z reguły grupuje się według następujących elementów: nieprzyjaciel, wojska własne,

sąsiedzi, sytuacja skażeń i zakażeń, teren, warunki hydrometeorologiczne oraz pora roku i doby.
Należy przy tym podkreślić, że wszystkie wymienione elementy sytuacji pozostają w ścisłej więzi i współzależności.
Nie można na przykład, ocenić nieprzyjaciela, czy też sytuacji skażeń w oderwaniu od warunków terenowych czy też czasu.
Ponadto, dane o sytuacji niezbędne dowódcy i sztabowi do dowodzenia wojskami powinny odpowiadać określonym wymaganiom, z których najważniejsze są: terminowość, pełność, wiarygodność i dokładność napływających danych o sytuacji.

Terminowość napływu danych o sytuacji powinna zapewnić dowódcy podjęcie odpowiedniej decyzji w czasie gwarantującym możliwość postawienia zadań wykonawcom, przygotowanie wojsk i sprzętu bojowego do walki oraz uprzedzenie nieprzyjaciela w wykonaniu uderzeń.
Z doświadczeń minionych wojen wynika, że spóźnione dane o sytuacji są z reguły nieużyteczne, co gorsze, korzystanie z nich powodowało nierzadko błędy w decyzji dowódcy.

W porównaniu z minionymi wojnami, we współczesnej walce - wskutek zwiększenia się manewrowości wojsk, szybkości działań bojowych i zdolności obiektów /celów/ do szybkiej zmiany swego położenia - znaczenie czynnika czasu w zbieraniu danych o sytuacji niewspółmiernie wzrosło.

Szczególnego znaczenia czynnik ten nabiera w walce ze środkami napadu jądrowego nieprzyjaciela - rakietami, artylerią atomową i lotnictwem, z racji stosunkowo krótkiego czasu przebywania ich na stanowiskach ogniowych i pozycjach startowych.
Aby w tych warunkach zapobiec wykonaniu przez nieprzyjaciela uderzeń jądrowych na nasze wojska, sztab musi w ciągu kilku

minut otrzymać dane z rozpoznania, zameldować wnioski dowódcy, który z kolei powinien podjąć decyzję i osobiście lub przez sztab postawić zadanie do zniszczenia środków nieprzyjaciela własnymi środkami rażenia.

Każdemu dowódcy potrzebne są najpełniejsze dane o sytuacji w okresie przygotowania do działań bojowych dla podjęcia decyzji o walce. Natychmiast w toku działań bojowych będą go przede wszystkim interesowały informacje o tych elementach sytuacji, które w danym czasie wywierają największy wpływ na działania wojsk. Takimi informacjami we współczesnej walce będą najczęściej dane o broni jądrowej. Jest to zrozumiałe, gdyż stanowi ona podstawę zdolności bojowej wojsk, a od jej zniszczenia lub umiejętnego użycia zależy przede wszystkim powodzenie w wykonaniu zadania bojowego.

Wiarygodność i dokładność danych o sytuacji zawiera się w ich pełnej zgodności z rzeczywistością. Przestrzeganie tych wymagań jest niezbędne do zapewnienia właściwej oceny sytuacji, podjęcia przez dowódcę uzasadnionej decyzji o walce, dokładnego wykonania własnych uderzeń jądrowych i efektywnego użycia wszystkich innych sił i środków.

Należy przy tym mieć na uwadze, że we współczesnej walce najmniejsze błędy popełnione w ocenie sytuacji mogą spowodować mało skuteczne wykonanie własnych uderzeń jądrowych.

Określony system dowodzenia, w tym również system dowodzenia zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym, wywiąże się ze swych zadań tylko wówczas, gdy będzie wysoko operatywny w pracy, a przede wszystkim, gdy zapewni sobie sprawny obieg informacji, to znaczy będzie zużywał minimum czasu na

jego zbieranie. Bowiem tylko wówczas będzie mógł szybko reagować na zachodzące zmiany sytuacji, podejmować uzasadnione decyzje oraz przekazać w odpowiednim czasie zadania wykonawcom.

Dlatego też nieodzownym staje się w perspektywie konieczność odpowiedniego przygotowania i wprowadzenia na użytek sztabów elektronicznej techniki obliczeniowej w ramach zautomatyzowanego systemu dowodzenia. Natomiast do czasu wprowadzenia pełnej automatyzacji w dowodzeniu - co raczej nie nastąpi na przestrzeni najbliższych kilku lat - należy ujednolicić sposoby i formy obiegu informacji w oparciu o posiadane i wprowadzane do wyposażenia wojsk różnorodne środki dowodzenia.

2. Podział informacji.

Zakres wymiany informacji zależy przede wszystkim od szczebla dowodzenia, charakteru operacji /walki/, źródeł pozyskiwania informacji oraz szerokości i głębokości pasów działania.

Dla zobrazowania wielkości potrzeb wymiany informacji można przytoczyć następujące dane: ilość informacji napływających w ciągu doby na szczeblu frontu ocenia się średnio na około 1,5 miliona znaków /około 1000 stron maszynopisu/. Wielkość potrzeb informacyjnych sztabu frontu tylko o samym przeciwniku scharakteryzować można chociażby ilością obiektów wymagających rozpoznania, która na głębokość zadania bliższego frontu /około 300 km/ wyraża się liczbą około 750 obiektów.

Szerokość i głębokość pasa zbierania i wymiany informacji ilustruje poniższa tabela:

Szczebel dowodzenia	Szerokość pasa /km/[x]		Głębokość pasa /km/[xx]	
	Działań bojowych	Zbierania informacji z pasa działań sąsiadów	W kierunku frontu	W kierunku tyłów
Front	do 500	do 200	do 1000	do 1000
Armia	do 150	do 80	do 500	do 200
Dywizja	do 40	do 20	do 100	do 100

Analiza dotychczasowego systemu dowodzenia wykazuje, że do sztabów ogólnowojskowych wpływa, jest opracowywana, przechowywana i wydawana informacja o naziemnych elementach /obiektach/ wojsk własnych i przeciwnika w zakresie:

- wojska własne: - na szczeblu frontu - do 1000 obiektów;
  - na szczeblu armii - do 400 obiektów;
  - na szczeblu dywizji - do 150 obiektów;
- wojska przeciwnika: - na szczeblu frontu - do 2000 obiektów;
  - na szczeblu armii - do 800 obiektów;
  - na szczeblu dywizji - do 150 obiektów.

Ponadto, oprócz informacji o wymienionych obiektach sztaby przyjmują, opracowują i wydają informacje o wybuchach jądrowych, promieniotwórczym i chemicznym skażeniu terenu, a także o innych warunkach, w jakich prowadzone są działania bojowe.

~~Przytoczone dane, ilustrujące~~ konieczność wymiany tak dużej ilości danych sugeruje potrzebę dokonania jednolitego podziału informacji co do ich kategorii pilności oraz potwierdzają konieczność kompleksowego zastosowania różnorodnych, wysokowydajnych technicznych środków dowodzenia, z ich odpowiednim wyposażeniem w celu zapewnienia zwiększonej operatywności

---

x/ szerokość pasa działań bojowych określona jest między liniami rozgraniczenia danego szczebla, a z pasa działań sąsiadów - od linii rozgraniczenia.

xx/ głębokość pasa działań przyjęto od rubieży styczności z przeciwnikiem.

ciągłości, trwałości i skuteczności dowodzenia, a także efektywności wykorzystania w walce i operacji różnorodnych sił i środków, szczególnie do walki z środkami napadu jądrowego przeciwnika.

Rozpatrując problem podziału informacji nieodzownym staje się zaznaczyć, że informacja może być w swej postaci językowa /słowo mówione przy styczności osobistej lub przez środki łączności, dokument tekstowy/ i graficzna /mapy, schematy, szkice, wykresy/. Natomiast z uwagi na wiarygodność, informacja może być - wiarygodna, prawdopodobna, wątpliwa i pozorna, a z uwagi na prędkość i kierunek obiegu w zamkniętym obwodzie dowodzenia - z dołu do góry, z góry w dół, w poziomie i wewnątrz własnego systemu dowodzenia.

W procesie praktycznego rozwiązywania zadań dowodzenia informacje przyjęto dzielić również według charakterystyki ilościowej - na dostateczną, zbyteczną i niedostateczną.

W ramach ciągłego kompleksu obiegu informacji zarówno o sytuacji jak i decyzyjnej /rozkazodawczej/ istotne znaczenie mające decydujący wpływ na podejmowanie optymalnych decyzji, będzie miała informacja związana z przygotowaniem i użyciem broni masowego rażenia oraz skutkami jej użycia.

Tego typu informacje - przy ich zestawieniu - można umownie podzielić na informacje dotyczące: stanu i rozmieszczenia środków napadu jądrowego nieprzyjaciela oraz możliwości użycia przez niego broni masowego rażenia; przygotowania i wykonania pierwszego uderzenia jądrowego przez wojska własne; warunków meteorologicznych; uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela oraz ich skutków; możliwości wykonania przez wojska własne kolejnych zmasowanych, grupowych i poje-

29

~~dających uderzeń jądrowych~~ oraz informacje dotyczące kierowania likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela na wojska własne.

Ogólny podział informacji z uwypukleniem informacji o użyciu broni masowego rażenia przedstawia załącznik nr 2.

Informacje dotyczące stanu i rozmieszczenia środków napadu jądrowego nieprzyjaciela oraz możliwości użycia uderzeń bronią masowego rażenia podlegające obiegowi w systemie dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym winny obejmować: rodzaje i oczekiwaną liczbę środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, które mogą być użyte do wykonania uderzeń bronią masowego rażenia na dane zgrupowanie wojsk; prawdopodobną liczbę ładunków jądrowych i innych środków masowego rażenia, którą nieprzyjaciel może wykorzystać przeciw danemu zgrupowaniu wojsk; rejony rozmieszczenia środków napadu jądrowego, składów i punktów zaopatrywania w amunicję specjalną oraz prawdopodobne terminy osiągania gotowości do wykonania uderzeń przez poszczególne środki napadu jądrowego nieprzyjaciela.

Ponadto, zarówno w czasie organizacji działań jak i w toku ich prowadzenia niezbędna będzie wymiana /obieg/ informacji wynikająca z zachodzących zmian w położeniu poszczególnych środków napadu jądrowego, ich gotowościach oraz dotycząca wszelkich oznak świadczących o przygotowaniach nieprzyjaciela do użycia broni masowego rażenia.

~~W systemie dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym, w zakresie przygotowania i wykonania pierwszego uderzenia jądrowego przez wojska własne obiegowi powinny podlegać następujące informacje: stan i stopień gotowości związków i oddziałów rakiet; stan i stopień gotowości lotnictwa~~

do wykonania uderzeń jądrowych; położenie /ugrupowanie/ związków i oddziałów rakiet oraz lotnictwa; stan, urzutowanie i stopień gotowości rakiet /nisicieli/; stan, urzutowanie, moc oraz stopień gotowości ładunków jądrowych; rozmieszczenie składów i baz rakietowych; dane dotyczące rakietowo-technicznego zabezpieczenia; możliwości użycia sił i środków do pierwszego uderzenia jądrowego; dane o obiektach nieprzyjaciela podlegających rażeniu w ramach pierwszego uderzenia jądrowego /numer obiektu, rodzaj i współrzędne obiektu/; zadania /komendy/ do wykonania /przygotowania/ uderzeń jądrowych /startów rakiet/; numer obiektu, rodzaj obiektu, moc ładunku, rodzaj wybuchu, współrzędne obiektu, wysokość wybuchu, termin wykonania /osiągnięcia określonej gotowości/; dane dotyczące doprowadzenia wojsk rakietowych i lotnictwa do kolejnych stopni gotowości; dane dotyczące warunków bezpieczeństwa wojsk od własnych wybuchów jądrowych; przekazanie sygnału ostrzegawczego do wojsk własnych o wykonaniu uderzeń jądrowych; przekazanie sygnału /rozkazu/ do wykonania pierwszego uderzenia jądrowego.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że wykonanie wszelkich zadań ogniowych, a w tym w ramach pierwszego uderzenia jądrowego uzależnione jest w decydującym stopniu od posiadania aktualnych, wiarygodnych i dokładnych informacji o obiektach uderzeń.

Przy tym wiarygodność, terminowość i dokładność określenia położenia obiektu /współrzędnych obiektu/ w zasadniczy sposób decydują o skuteczności uderzeń jądrowych, determinują celowe wykorzystanie własnej broni jądrowej.

Wiarygodność informacji na przykład zapewnia nam, że własne uderzenia jądrowe nie zostaną wykonane w "próżnię",

a czynnik czasu z kolei odgrywa szczególną rolę ze względu na krótki okres przebywania środków napadu jądrowego nieprzyjaciela na pozycjach startowych. Dlatego też opóźnienie w uzyskaniu danych o tego typu obiektach nieprzyjaciela może nawet uniemożliwić wykonanie zadania.

W związku z powyższym informacje o środkach napadu jądrowego nieprzyjaciela winny być informacjami alarmowymi /informacje pierwszej kategorii pilności/.

Informacje dotyczące warunków meteorologicznych ~~obejmują~~ dane okresowe, doraźne i ciągłe. Informacje okresowe - w postaci długoterminowych i krótkoterminowych prognoz pogody dla danego obszaru działań. Informacje doraźne dla celów prognostycznych - w postaci komunikatów "MET-PAT" o prognozowanych i rzeczywistych średnich kierunkach w stopniach i prędkościach wiatrów w km/h w górnych warstwach atmosfery do maksymalnej wysokości w warstwach co 3 km w obszarze działań.
Informacje ciągłe - w postaci komunikatów meteorologicznych "METEOŚREDNI", meldunków oraz wyselekcjonowanych pomiarów warunków meteorologicznych w przyziemnych warstwach atmosfery /prędkość i kierunek wiatru w warstwach 0,5 i 2 m, temperaturę powietrza i gleby w stopniach, ciśnienie i wilgotność powietrza/ w obszarze działań z bieżących pomiarów i obserwacji stacji i posterunków meteorologicznych wojsk chemicznych, wojsk rakietowych i artylerii, wojsk obrony przeciwlotniczej oraz lotnictwa.

Z wyżej wymienionych grup informacji dla potrzeb użycia broni jądrowej oraz oceny skutków użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela istotną rolę odgrywają informacje ciągłe i doraźne, ich wymiana oraz bieżące uzupełnienia stanowiące podstawę do przygotowania własnych uderzeń jądrowych, prac

~~planistycznych i czynności prognostycznych.~~

Informacje dotyczące uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela ze względu na charakter i stopień ewentualnego wpływu na tok działań mogą występować w dwóch grupach: informacje szczegółowe o uderzeniach broni masowego rażenia nieprzyjaciela, skutki których obejmują obszary działań danego zgrupowania koalicyjnego i obszary przyległe /poza liniami rozgraniczenia/ oraz informacje ogólno-statystyczne.

Pierwsza z wymienionych grup winna dotyczyć informacji o: uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela, których skutki rażenia bezpośredniego i pośredniego oraz powstająca sytuacja skażeń promieniotwórczych obejmują obszary działań danego zgrupowania koalicyjnego oraz obszary przylegające /poza liniami rozgraniczenia/ i mogą mieć wpływ na charakter działań związków wchodzących w skład danego zgrupowania koalicyjnego oraz sąsiadów; uderzeniach chemicznych i biologicznych nieprzyjaciela ze względu na objętościowy charakter tych środków, rażące skutki, które obejmują obszary działań zarówno wojsk danego zgrupowania koalicyjnego i sąsiadów, a ich trwałość rażącego działania zostanie zachowana po opuszczeniu danego rejonu przez wojska będące obiektem bezpośredniego uderzenia; sytuacji pożarowej w przypadku powstania i rozprzestrzeniania się masowych pożarów niezależnie od źródeł ich powstania, szczególnie w warunkach możliwości ich dalszego rozprzestrzeniania się.

Druga grupa informacji ogólno-statystycznych winna obejmować informacje stanowiące ilustrację charakteru działań nieprzyjaciela i uprzedzające o możliwości powtórzenia się podobnego typu uderzeń broni masowego rażenia na inne związki zgrupowania koalicyjnego.

W szczególności mogą to być informacje dotyczące zastosowania nowych typów ładunków jądrowych, szczególnej lub powtarzającej się formie wykonania uderzeń, szczególnego doboru obiektów uderzeń, nowych środków chemicznych lub bakteriologicznych, ich właściwości i szczególnych sposobów ich użycia /zastosowania/ oraz punktów zerowych lub rejonów wykonanych uderzeń.

O ile chodzi o informacje dotyczące skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela na wojska własne, to winny one obejmować dane, które w sposób bezpośredni lub pośredni mogą wpływać na charakter lub skalę działania związków ~~zgrupowania koalicyjnego.~~ operacyjnego o charakterze koalicyjnym. Mogą to być informacje o: stopniu zniszczenia lub obezwładnienia związku operacyjnego /taktycznego/; powstałej sytuacji taktyczno-operacyjnej po uderzeniach broni masowego rażenia, w wyniku których powstają określone "próżnie", odkryte skrzydła, duże luki, zmiana tempa lub charakteru działania związku stanowiącego obiekt uderzenia; zmianach lub deformacjach terenu ograniczających lub komplikujących działania wojsk danego zgrupowania koalicyjnego w określonym obszarze.

Ponadto informacje w tym względzie winny obejmować dane o rażącym działaniu broni masowego rażenia obejmującym obszary poza danym zgrupowaniem koalicyjnym /głębokie przenikanie par lub aerozoli środków chemicznych lub biologicznych, kierunek kształtowania się sfer skażeń promieniotwórczych/ oraz nowe formy i skalę użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Natomiast w zakresie możliwości wykonania przez wojska własne kolejnych zmasowanych, grupowych i pojedyńczych uderzeń jądrowych obieg informacji w systemie dowodzenia zgrupowaniem

wojsk o składzie koalicyjnym winien dotyczyć: poniesionych strat w związkach i oddziałach rakiet i lotnictwa po uderzeniach broni masowego rażenia nieprzyjaciela w ludziach, wyrzutniach, samolotach - nosicielach broni jądrowej, rakietach, ładunkach jądrowych i zasadniczym sprzęcie pomocniczym; poniesionych strat w rakietach /nosicielach/ i ładunkach jądrowych znajdujących się w składach i bazach rakietowych; stopnia skażenia terenu i sytuacji pożarowej w rejonach rozmieszczenia związków i oddziałów rakiet i lotnictwa; możliwości użycia sił i środków do kolejnych zmasowanych, grupowych i pojedyńczych uderzeń jądrowych oraz pozostałe niezbędne dane dotyczące przygotowania i wykonania kolejnych uderzeń, podobnie jak w zakresie przygotowania i wykonania pierwszego uderzenia jądrowego.

Informacje dotyczące kierowania likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela są grupą informacji o charakterze ogólno-porządkowym i organizacyjnym. Informacje w tym zakresie dla różnych związków taktycznych i operacyjnych mogą być wycinkowe lub pełne w zależności od sytuacji taktyczno-operacyjnej i wynikających potrzeb prowadzonych działań. Ich zakres winien obejmować: skalę akcji likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia; granice rejonów porażeń; kierunki wejścia sił ratowniczych; kierunki i rejony ewakuacji i wyprowadzenia sił i środków zdolnych do dalszych działań; rejony rozwinięcia specjalnych sił ratowniczych; warunki ograniczające działanie sił ratowniczych w rejonach porażeń /pożary, skażenia terenu, deformacje terenu/; charakter prac ratowniczych; zakładany czas pracy i działania sił ratowniczych; wydzielone siły i środki do likwidacji oraz sposób kierowania

likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela; oczekiwane rezultaty likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia oraz charakter działań taktyczno-operacyjnych realizowanych przez wojska równoległe z likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela.

Uogólniony zakres informacji o użyciu broni masowego rażenia przedstawia poniższa tabela:

Grupy informacji /podział ogólny/	Treść informacji
2	3
Informacje o stanie i rozmieszczenia środków napadu jądrowego nieprzyjaciela oraz możliwość użycia broni masowego rażenia	1. Rodzaj i liczba środków napadu jądrowego nieprzyjaciela. 2. Liczba ładunków jądrowych i innych środków masowego rażenia. 3. Rejony rozmieszczenia środków napadu jądrowego, składów i punktów zaopatrywania w amunicję specjalną. 4. Prawdopodobne terminy osiągania gotowości do wykonania uderzeń. 5. Oznaki świadczące o przygotowaniach nieprzyjaciela do użycia broni masowego rażenia
Informacje o przygotowaniu i wykonaniu pierwszego uderzenia jądrowego przez wojska własne	1. Stan i stopień gotowości związków i oddziałów rakiet i lotnictwa. 2. Stan, urzutowanie, moc oraz stopień gotowości ładunków jądrowych. 3. Rozmieszczenie składów i baz rakietowych oraz dane dotyczące rakietowo-technicznego zabezpieczenia. 4. Możliwości użycia sił i środków do pierwszego uderzenia jądrowego. 5. Dane o obiektach nieprzyjaciela. 6. Dane dotyczące doprowadzenia wojsk rakietowych i lotnictwa do kolejnych stopni gotowości. 7. Zadania do wykonania /przygotowania/ uderzeń jądrowych /startów rakiet/. 8. Dane dotyczące warunków bezpieczeństwa wojsk własnych. 9. Sygnał /rozkaz/ do wykonania pierwszego uderzenia jądrowego.
Informacje o warunkach meteorologicznych	1. Długoterminowe i krótkoterminowe prognozy pogody. 2. Informacje doraźne w postaci komunikatów "MET-PAT".

2	3
	3. Informacje ciągłe w postaci komunikatów "METEOŚREDNI". 4. Dane meteorologiczne w przyziemnych warstwach atmosfery.
Informacje o uderzeniach broni masowego rażenia nieprzyjaciela i jej skutkach	1. Dane szczegółowe o uderzeniach broni masowego rażenia nieprzyjaciela. 2. Informacje ogólnostatystyczne stanowiące ilustrację charakteru działań nieprzyjaciela i uprzedzające o możliwościach powtórzenia się podobnego typu uderzeń na inne związki zgrupowania koalicyjnego. 3. Dane szczegółowe o skutkach uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela.
Informacje o możliwościach wykonania przez wojska własne kolejnych uderzeń jądrowych	1. Dane o poniesionych stratach w związkach i oddziałach rakiet oraz lotnictwa od uderzeń nieprzyjaciela. 2. Informacje o skażeniach terenu i pożarach w rejonach rozmieszczenia. 3. Dane o możliwościach użycia sił i środków do kolejnych uderzeń jądrowych. 4. Informacje dotyczące przygotowania i wykonania kolejnych uderzeń jądrowych.
Informacje o kierowaniu likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela	1. Skala akcji likwidacji skutków uderzeń nieprzyjaciela. 2. Granice rejonów porażeń oraz kierunki wejścia sił ratowniczych. 3. Kierunki i rejony ewakuacji i wyprowadzenie sił i środków zdolnych do dalszych działań. 4. Charakter prac ratowniczych. 5. Wydzielone siły i środki do likwidacji oraz sposób kierowania nią. 6. Oczekiwane rezultaty likwidacji skutków uderzeń nieprzyjaciela. 7. Charakter prowadzonych działań przez wojska prowadzonych równolegle z likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela.

12

~~o kategoryczności, stopniu ogólnienia i częstotliwości wymiany informacji.~~

W dowodzeniu ~~zgrupowaniami wojsk~~ wojskami frontu (armii) o składzie koalicyjnym, ~~z uwagi na dodatkowe trudności w przepływie informacji, o których mowa była wyżej,~~ zachodzi szczególna konieczność przyjmowania jednolitych kryteriów przy podziale na kategorie pilności przesyłanych informacji oraz jednolite ~~ograniczenia~~ wymagania czasowe.

W jednolitym systemie obiegu informacji, w celu usprawnienia jej przepływu, wskazanym jest przyjąć trzy kategorie pilności poszczególnych informacji.

Do informacji pierwszej kategorii pilności, wymagających natychmiastowej reakcji organu dowodzenia, do którego została skierowana, należy zaliczyć dane o: położeniu i charakterze działań środków napadu jądrowego nieprzyjaciela oraz własnych środków jądrowych; uderzeniach jądrowych wojsk własnych i nieprzyjaciela; użyciu przez nieprzyjaciela broni chemicznej i innych środków masowego rażenia; prognozowanym promieniotwórczym i chemicznym skażeniu terenu; walce sił i środków obrony przeciwlotniczej z napadem powietrznym nieprzyjaciela.

Informacje drugiej kategorii pilności winny obejmować dane o: położeniu, charakterze działań oraz stanie wojsk własnych i nieprzyjaciela; składach i punktach elaboracji amunicji jądrowej i chemicznej nieprzyjaciela; rzeczywistej sytuacji skażeń chemicznych i promieniotwórczych; decyzjach dowódców i zadaniach wykonywanych przez wojska; warunkach meteorologicznych.

Natomiast pozostała informacja winna być zaliczona do trzeciej kategorii pilności.

13

Ustalenie kategorii pilności informacji usprawni niewątpliwie dostarczenie jej na czas do dowódców i sztabów, co pozwoli na podjęcie decyzji stosownie do zaistniałej sytuacji. Niezależnie od ustalonej kolejności przekazywania informacji w systemie dowodzenia należy uwzględnić, że przekazywanie sygnałów i komend do punktów dowodzenia podległych i współdziałających związków operacyjnych i taktycznych oraz oddziałów winno odbywać się poza wszelką kolejnością.

Stopień uogólnienia informacji w systemie dowodzenia zgrupowaniem koalicyjnym winien zabezpieczyć zakres niezbędnych danych do podjęcia przez organ dowodzenia wstępnych decyzji odnośnie charakteru lub kierunku działania zgrupowania koalicyjnego lub jego części. Uogólnienie informacji będzie różne w zależności od szczebla dowodzenia, składu zgrupowania i charakteru informacji.

Względnie pełna informacja o charakterze doraźnym powinna zabezpieczyć ocenę zaistniałej sytuacji oraz możliwość powzięcia wstępnych decyzji. W grupie pierwszej kategorii pilności informacja ta powinna obejmować dane o: zagrożeniu użyciem BMR przez nieprzyjaciela oraz gotowości do wykonania własnych uderzeń; kolejnym stopniu gotowości środków przenoszenia, rejonach ich zgrupowania, dyslokacji lub rejonach stanowisk startowych; możliwości i warunkach ich zniszczenia lub obezwładnienia; planowanych obiektach uderzeń i przewidywanych ich skutkach; uderzeniach BMR nieprzyjaciela i własnych; przedsięwzięciach umożliwiających organom dowodzenia realizację przedsięwzięć prognostyczno-planistycznych, w tym pełny serwis danych zawierający informacje o uderzeniach jądrowych /punkty zerowe, czas i moc uderzeń, charakter

wybuchów, obiekty uderzeń, prognozowane kierunki przemieszczania się obłoku promieniotwórczego oraz przewidywane skutki po uderzeniach nieprzyjaciela; uderzeniach chemicznych i biologicznych /rejony uderzeń, użyte środki chemiczne i sposoby ich zastosowania, czas i obiekty uderzeń/; kierunkach przemieszczania się skażonego obłoku /aerozolu/ i przewidywanych głębokościach jego przenikania; przewidywanych skutkach uderzeń i podjętych przedsięwzięciach profilaktyczno-organizacyjnych; uderzeniach środkami zapalającymi /obiekty i rejony uderzeń, zastosowanych środkach zapalających i metodach ich użycia, kierunkach rozprzestrzeniania się pożarów i prognozowanym czasie ich trwania oraz rubieżach ograniczających pożary; zakresie zwalczania lotnictwa nieprzyjaciela i działaniach środków OPL, ich skuteczności, formach i sposobach oraz siłach wykonujących uderzenia lotnicze; zakresie przeciwdziałania radioelektronicznego i jego skuteczności; prognozowanych skażeniach promieniotwórczych i chemicznych, granicach stref skażeń i czasie uformowania, kierunkach dogodnych do przekraczania lub obejścia, mocach dawki, stopniu lub gęstości skażeń oraz koncentracji bojowych ST; realizowanych przedsięwzięciach profilaktyczno-organizacyjnych.

W grupie informacji drugiej kategorii pilności niezależnie od szczebla dowodzenia występują informacje o charakterze doraźnym i okresowym, zakres uogólnienia których będzie zależny od składu zgrupowania koalicyjnego, szczebla dowodzenia i sytuacji taktyczno-operacyjnej. Informacje tej grupy będą posiadały w zasadzie charakter decyzyjno-informacyjny i mogą obejmować:

- informacje doraźne - dane o: uderzeniach BMR

nieprzyjaciela i własnych w pełnym zakresie; położeniu wojsk po wykonaniu kolejnych /określonych/ zadań lub wyjściu /opanowaniu/ ważnych rubieży /rejonów, obszarów/; rejonach zgrupowań wojsk nieprzyjaciela, kierunkach manewru oraz prawdopodobnych możliwościach i charakterze jego działań; odparciu kontrataków lub przeciwuderzeń; rubieżach wprowadzenia drugich rzutów i odwodów; wykonaniu kolejnych uderzeń BMR; rozmieszczeniu ~~/współrzędne/~~ składów lub punktów elaboracji amunicji jądrowej i chemicznej nieprzyjaciela; rubieżach lub rejonach wykrytych lub umiejscowionych zapór min jądrowych, inżynieryjno-chemicznych lub chemicznych; rzeczywistej sytuacji skażeń i sytuacji pożarowej w obszarze działań; decyzjach dowódców podległych związków taktycznych i operacyjnych oraz sąsiadów wynikające z określonej sytuacji taktyczno-operacyjnej oraz bieżących zadań realizowanych przez wojska;

- informacje okresowe - jako informacje pełne mogą obejmować: charakter działań i położenie wojsk; stany ukompletowania i możliwości bojowe; komunikaty o sytuacji skażeń i pożarowej; warunki meteorologiczne obejmujące prognozowane i rzeczywiste warunki w górnych warstwach atmosfery dla obszaru działań w postaci okresowych komunikatów MET-PAT, prognozowane warunki meteorologiczne i typ pogody w obszarze działań w postaci długo i krótko terminowych prognoz; warunki meteorologiczne w przyziemnych warstwach atmosfery w różnych rejonach obszaru działań; planowany charakter działań i zadania wojsk.

Grupa informacji trzeciej kategorii pilności może obejmować informacje zarówno okresowe jak i doraźne. Będą

to informacje stanowiące uzupełnienie informacji decyzyjnych. Zakres uogólniania informacji będzie wynikał z aktualnych potrzeb i sytuacji taktyczno-operacyjnej.

Częstotliwość wymiany informacji w systemie dowodzenia i współdziałania zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym będzie zależna od szczebla dowodzenia, składu i możliwości zgrupowania oraz sytuacji taktyczno-operacyjnej. Natomiast częstotliwość informacji doraźnych będzie zależna wyłącznie od sytuacji taktyczno-operacyjnej, a nasilenie tych informacji nastąpi w okresach wejścia zgrupowania koalicyjnego do bitwy, odparcia przeciwuderzeń, wprowadzenia drugich rzutów lub odwodów; zwalczania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela; wykonywania kolejnych uderzeń BMR oraz po uderzeniach BMR nieprzyjaciela w toku prowadzenia likwidacji skutków tych uderzeń.

Częstotliwość informacji okresowych o charakterze taktyczno-operacyjnym w zależności od szczebla dowodzenia może wynosić do kilkudziesięciu na dobę, w tym informacji meteorologicznych o danych meteośrednich co dwie godziny, komunikatów MET-PAT o prognozowanych warunkach dwa razy na dobę i o rzeczywistych warunkach w górnych warstwach atmosfery co cztery godziny, komunikaty o rzeczywistej sytuacji skażeń na szczeblach taktycznych-co 4-6 godzin, a szczeblach operacyjnych-dwa razy na dobę.

Model obiegu informacji z uwzględnieniem stopnia ich pilności i ważności przedstawiono w załączniku nr 1.

4. Sposoby i formy wymiany informacji.

Obieg informacji pomiędzy organami dowodzenia poszczególnych szczebli jak i sąsiadami powinien zapewnić w odpowiednim czasie dowódcom i sztabom pełną znajomość sytuacji taktyczno-operacyjnej.

Aby sprostać tym trudnym zadaniom, szczególnie w działaniach z użyciem broni jądrowej, nieodzownym staje się, aby zarówno siły i środki jak i metody dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym były wszechstronnie ujednolicone. Sprzęt techniczny musi odpowiadać jednolitym wymaganiom, przyjętym przez wszystkie armie, dokumentacja bojowa powinna być zunifikowana, sformalizowana i dostosowana do warunków dowodzenia w systemie tradycyjnym jak i zautomatyzowanym.

Aktualny system wymiany informacji, który jest elementem systemu zbierania i opracowania danych o sytuacji na polu walki, przy obecnych technicznych środkach zbierania, przetwarzania i wydawania informacji jest niezwykle złożony. Nic więc dziwnego, że w tak złożonym systemie występują częstokroć zakłócenia, a przede wszystkim wielotorowość, zbędne dublowanie, przekłamania a nawet utrata potrzebnych informacji. Wynika to z niedostosowania elektronicznej techniki obliczeniowej dla potrzeb wojsk oraz odpowiedniego zabezpieczenia programowego. Nie dysponuje się jeszcze w pełni rozbudowanymi systemami, a tylko ich elementami.

Obecnie na stanowisku dowodzenia wszystkich szczebli istotnym elementem systemu wymiany informacji jest organizowane centrum zbierania i opracowywania danych o sytuacji. Tworzy się je na bazie komórki operacyjnej sztabu i włączenia specjalistów rozpoznania oraz rodzajów wojsk i służb. Centrum

takie zapewnia integrację napływającej do punktu dowodzenia wszelkiej informacji, jej opracowanie i przekazanie /wymianę/ innym zainteresowanym elementom systemu dowodzenia. Poza zbieraniem i opracowaniem informacji niezbędnych dowódcy do powzięcia decyzji, centrum zajmuje się również wymianą informacji pomiędzy stanowiskiem dowodzenia danego szczebla, a przełożonym, podwładnymi i sąsiadami.

W dowodzeniu zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym szczególnego znaczenia w tym wypadku nabiera zwięzłość informacji i jej komunikatywność.

Ograniczony czas na organizację działań bojowych, częste i radykalne zmiany sytuacji oraz coraz bardziej zwiększający się zakres informacji niezbędnych dowódcom do dowodzenia podległymi związkami operacyjnymi /taktycznymi/, a w szczególności w dowodzeniu zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym, wymagają od dowódców i sztabów wszystkich szczebli dowodzenia stosowania różnorodnych sposobów i form zbierania danych o sytuacji oraz przekazywania danych decyzyjnych /zadań/ wykonawcom.

Powinny one być dostosowanie do konkretnych warunków działań bojowych i wyposażenia w techniczne środki dowodzenia.

Na podstawie doświadczeń z ćwiczeń można wnioskować, że największą sprawność przekazywania i meldowania danych o sytuacji oraz przekazywania wykonawcom danych decyzyjnych i zadań można osiągnąć stosując różnorodne sposoby i formy obiegu informacji. Do najważniejszych z nich można zaliczyć: styczność osobistą meldującego /podwładnego/ z przełożonym lub innym odbiorcą informacji poprzez wyjazd dowódcy /szefa/, oficera sztabu /szefostwa/ do podwładnych, sztabu przełożonego

i sąsiadów lub wezwanie podwładnych do sztabu przełożonego; przekazanie informacji przez techniczne środki łączności oraz poprzez dostarczenie dokumentów bojowych /pisemnych, graficznych, na taśmie magnetofonowej/.

W ramach powyższych sposobów wymiany informacji, w dowodzeniu zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym - co wynikać będzie przede wszystkim z różnic językowych - w celu usprawnienia obiegu danych zarówno o sytuacji, jak i decyzyjnych bardzo ważną rolę należy przypisać wysyłaniu lub wymianie grup operacyjnych /przedstawicieli/. Zagadnienie powyższe rozwinięto w rozdziale trzecim.

W zakresie sposobów wymiany informacji należy założyć, że w niedalekiej przyszłości do podstawowych sposobów przekazywania /wymiany/danych o sytuacji i decyzyjnych dojdzie możliwość wykorzystania zautomatyzowanego systemu dowodzenia wojskami, który w dowodzeniu zgrupowaniami koalicyjnymi będzie odgrywał kapitalne znaczenie.

Możliwe sposoby obiegu informacji ilustruje poniższy rysunek.

O ile chodzi o formy przekazywania wszelkiej informacji, to mogą być: ustna, graficzna, pisemna lub przy pomocy sygnałów. Każda z tych form posiada zarówno dodatnie, jak i ujemne strony.

Forma ustna umożliwia stosunkowo szybkie przekazywanie informacji i zrozumienie jej przez adresata. Zaletą jej jest przede wszystkim możliwość natychmiastowego sprawdzenia i wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości, co w dowodzeniu wojskami koalicyjnymi będzie miało szczególne znaczenie. Przekazanie jednak tą formą dużej ilości informacji będzie wymagać znacznie

więcej czasu niż przy zastosowaniu formy graficznej lub pisemnej /tabelarycznej/.

Forma graficzna umożliwia najszybsze i obrazowe przedstawienie dużej objętości informacji oraz odczytanie i zrozumienie jej przez odbiorcę w stosunkowo bardzo krótkim czasie. W dowodzeniu wojskami koalicyjnymi, z uwagi na trudności językowe, ta forma wymiany informacji może odgrywać istotną rolę. Wyposażenie sztabów w środki telekopiowe, fototelegraficzne, telewizyjne i urządzenia fotograficzne pozwoli na ~~znaczne~~ szerokie stosowanie tej formy. ~~Ponadto przekazanie informacji w formie graficznej na mapie lub opracowanej fotografii skraca znacznie czas obiegu informacji. Dlatego też stosowanie tej formy w przyszłym zautomatyzowanym systemie dowodzenia wojskami zapewni szybki i dokładny obieg informacji, przez co zapewni warunek podejmowania na czas decyzji i przekazania jej wykonawcom.~~

Forma pisemna przedstawienia informacji ma tą zaletę, że umożliwia utrwalenie dowolnej treści za pomocą powszechnie dostępnych i stosowanych technicznych środków dowodzenia i daje możliwość jej odtworzenia w dowolnym czasie. Stosowanie jednak dotychczasowej "klasycznej" formy pisemnej wymaga stosunkowo dużo czasu. Skrócenia jego można osiągnąć przez wykorzystanie radiostacji zapewniających telegraficzną łączność dalekopisową, dyktafonów oraz sformalizowanych i zunifikowanych blankietów meldunków, które mogą być również wykorzystane w zautomatyzowanym systemie dowodzenia.

W ramach całokształtu obiegu informacji w ogóle, a w odniesieniu do zgrupowania koalicyjnego w szczególności, dużego znaczenia nabiera przekazywanie informacji decyzyjnych.

20

Przekazanie bowiem decyzji dowódcy do wykonawców stanowi jedną z najważniejszych funkcji dowodzenia. Terminowe jej ~~przekazanie~~ odebranie stanowi niezbędny warunek wprowadzenia jej w życie. ~~Charakter współczesnego pola walki powoduje konieczność poszukiwania takich sposobów i form przekazywania decyzji, które zapewnią przystąpienie do jej realizacji w możliwie najkrótszym czasie.~~ Dlatego też, ~~w większości przypadków,~~ kiedy tylko będzie to możliwe, zadania wykonawcom winien przekazywać osobiście dowódca /szef rodzaju wojsk i służb/. Gwarantuje to bowiem dokładność i jasność zrozumienia przez podwładnych treści zadań oraz znacznie przyśpiesza sam obieg informacji. Ponadto zapewnia ~~najlepsze~~ skuteczniejsze warunki zachowania tajemnicy działań.

Niemniej jednak ważna rola w przekazywaniu informacji decyzyjnych przypadnie również oficerom sztabu ~~/szefostw/~~, zwłaszcza w toku prowadzenia działań bojowych, szczególnie w sytuacjach kiedy dowódca /szef/ nie będzie mógł skontaktować się za pomocą technicznych środków łączności lub przez styczność osobistą z każdym podwładnym dowódcą.

Doświadczenia wykazują, że informacje decyzyjne mogą być przekazywane wykonawcom w zadaniach bojowych / w rozkazach lub zarządzeniach bojowych/, wytycznych do współdziałania, zarządzeniach dotyczących wykorzystania rodzajów wojsk i służb oraz zabezpieczenia działań bojowych. Ponadto szerokie zastosowanie w praktycznym dowodzeniu wojskami - jak wykazały dotychczasowe doświadczenia - mogą mieć zarządzenia wstępne /przygotowawcze/.

Jak uczy praktyka ćwiczeń, przekazywanie informacji decyzyjnych w zarządzeniach bojowych zapewnia najszybsze

przystąpienie podwładnych do ich realizacji. Wymaga to jednak szczególnie dobrego przygotowania dowódców i oficerów sztabu /szefostwa/ do realizacji tego przedsięwzięcia, co ma szczególne znaczenie w działalności dowództw i sztabów w zgrupowaniu koalicyjnym.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że o wyborze konkretnego sposobu i formy przekazania wszelkiej informacji, a decyzyjnej w szczególności decydować będzie czas, sytuacja oraz posiadane środki przekazu. Jak wykazują doświadczenia dobre rezultaty można osiągnąć przez umiejętne łączenie różnych form i sposobów przekazywania informacji. Za najlepszy sposób należy uznać przekazywanie danych osobiście przez dowódcę /podwładnego/ w formie graficznej na mapie w połączeniu z ustnymi wyjaśnieniami, szczególnie w odniesieniu do informacji decyzyjnych. Zapewnia on bowiem najszybsze i najwierniejsze przekazanie zadań i zrozumienie ich przez podwładnych.

W toku działań bojowych, w sytuacjach wymagających wprowadzenia decyzji w życie w bardzo krótkim czasie, wskazanym jest przekazywanie zadań w zarządzeniach bojowych przez techniczne środki łączności z wykorzystaniem automatycznych urządzeń utajniających, sformalizowanych zarządzeń bojowych, tabel rozmówniczych i sygnałów. Wydaje się, że dla sprawnego obiegu informacji w systemie dowodzenia zgrupowaniem koalicyjnym duże znaczenie należy przywiązywać właśnie do jednolitych sygnałów dowodzenia i współdziałania.

W najbliższej przyszłości głównym środkiem przekazywania informacji na odległość pozostanie nadal radio, trzeba więc poszukiwać możliwie najzwięźlejszych form wyrażania danych o sytuacji i decyzji. Jednym ze sposobów pozwalających na

osiągnięcie tego celu może być opracowanie i zastosowanie zwięzłych wzorów rozkazów, zarządzeń bojowych oraz meldunków.

Poważne znaczenie może mieć również: opracowanie sformalizowanych blankietów zarządzeń i meldunków oraz odpowiednich tabel rozmówniczych; szersze zastosowanie radiostacji zapewniających telegraficzną łączność dalekopisową; wprowadzenie do wyposażenia sztabów telekopii oraz telewizji, teleszkicowników i elektronowych urządzeń do obrazowania informacji.

Wprowadzenie do wyposażenia sztabów tych środków i połączenie ich z automatycznymi urządzeniami utajniającymi stworzyłoby korzystne warunki przekazywania informacji w krótkim czasie oraz znacznie zmniejszyłoby możliwość ich zniekształcenia, co w dowodzeniu wojskami o składzie koalicyjnym ma szczególne znaczenie.

5. Możliwości wymiany informacji w jednolitym systemie wykrywania skażeń.

Zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym będą posiadały bardzo różne możliwości w zakresie wymiany informacji w systemie wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń. Wynika to z różnych rozwiązań organizacyjno-technicznych, zasad pracy systemów, stosowanych dokumentów bojowych i kartograficznych, przyjętej praktyki maskowania treści informacji i kolejności ich przekazywania. Istotnym problemem mogą okazać się trudności językowe.

Wymiana informacji w jednolitym systemie wykrywania skażeń zgrupowań koalicyjnych zawiera dwa elementy składowe:

wymianę informacji w jednolitym systemie wykrywania skażeń wewnątrz zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym oraz wymianę tych informacji z systemem wykrywania skażeń obrony terytorium kraju podczas działań na terytorium państw koalicyjnych. Winna ona obejmować jednolity podział i zakres informacji będących przedmiotem obiegu w systemie wykrywania skażeń w zależności od ich znaczenia operacyjnego i rodzaju.

Wszystkie informacje będące przedmiotem obiegu w systemie można umownie podzielić na dwie grupy.

Grupa pierwsza - informacje jednostkowe dotyczące jednego obiektu i małego obszaru działań, przekazywane z podstawowych elementów sieci wykrywania systemu.

Grupa druga - informacje zbiorcze z wielu obiektów i dużych obszarów działań od szczebla związku taktycznego wzwyż. Będą to informacje o uderzeniach BMR i środkami zapalającymi; komunikaty MET-PAT i dane o dużych strefach /obszarach/ skażeń; o skażeniach sprzętu bojowego i zapasów materiałowych wojsk operacyjnych lub zasobów miejscowych w obszarze działań.

Charakter informacji poszczególnych grup wskazuje, że informacje pierwszej grupy mogą być przekazywane tekstem jawnym, natomiast drugiej grupy w przypadku przekazywania przez nieutajnione środki łączności, maskowane w oparciu o jednolity system kodowy.

Wymiana informacji w jednolitych systemach wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń powinna być prowadzona między:

a/ stacjami obliczeniowo-analitycznymi skażeń /SOAS/ wojsk operacyjnych zgrupowania koalicyjnego szczebli związek taktyczny - związek operacyjny, związek

operacyjny - związek operacyjny, pomiędzy SOAS poszczególnych związków taktycznych, SOAS związku operacyjnego z SOAS sąsiadów;

b/ ośrodkami analizy skażeń /OAS/ OTK i SOAS związków operacyjnych działających na danym terytorium /obszarze/ kraju.

Wymiana informacji w jednolitym systemie jest możliwa w warunkach, gdy wszystkie SOAS i OAS będą pracowały na jednolitych dokumentach bojowych, kartograficznych i kodowych. Wymaga to posiadania: systemu wspólnych sygnałów i oznaczeń kodowych dla różnego charakteru informacji będących przedmiotem o charakterze operacyjnym; wydawnictw kartograficznych /map/ o jednolitej skali 1:100 000, 1:200 000 i 1:500 000; jednolity stały kod map dla potrzeb systemu wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń; jednolitych dokumentów sformalizowanych.

Sposób przekazywania informacji w systemie wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń w składzie zgrupowań koalicyjnych o charakterze operacyjnym, wyszczególnione w drugiej grupie pilności, można zabezpieczyć przez wprowadzenie jednolitych wzorów meldunków /komunikatów/ o oznaczeniach stałych. Częściowe rozwiązania podobnego typu zastosowane są w systemie wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń wojsk operacyjnych Wojska Polskiego i w dotychczasowej praktyce wykazują pełną przydatność. Ich wykładnia i zasady zawarte są w instrukcji TChem 216/70.

W jednolitym systemie wykrywania wybuchów i skażeń zgrupowań koalicyjnych, konieczne jest przyjęcie określonych kryteriów czasowych w obiegu informacji. Wieloletnie doświadczenia ćwiczeń wykazują, że optymalnym czasem na przyjęcie, opracowanie i przekazanie danych do armii lub przedstawienia dowódcy

danych o 8-12 uderzeniach BMR na oddziały i pododdziały związku taktycznego wymaga od dywizyjnej SOAS około 60 minut, odpowiednio dla armii dla 80-200 uderzeń BMR 2-4 godziny i dla frontu przy 300-400 uderzeniach około 6 godzin czasu. Osiągnięcie takich czasów w obiegu informacji systemu wykrywania jest możliwe, gdy system wykrywania wybuchów jądrowych pracuje w oparciu o stacje K-601 S w ujęciu organizacyjnym batalionu stacji wykrywania wybuchów w systemie armijnym. Czas ten gwarantuje opracowanie informacji o uderzeniach BMR w formie prognoz i koresponduje z potrzebami pionów operacyjnych dla opracowania wstępnych założeń decyzyjnych.

Obieg informacji w systemie wykrywania wybuchów jądrowych i skażeń ilustruje załącznik nr 5.

39

III. SPOSOBY USPRAWNIENIA WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM.

Z analizy ćwiczeń międzysojuszniczych wynika, że mogą być stosowane różne sposoby usprawnienia obiegu informacji w zgrupowaniach koalicyjnych. Wydaje się, że do najbardziej istotnych można zaliczyć:

- stosowanie jednolitego języka w obiegu informacji;
- wykorzystanie grup operacyjnych /przedstawicieli/ wymienianych między zgrupowaniami koalicyjnymi;
- stosowanie jednolitych dokumentów bojowych;
- wykorzystanie jednolitych map i stosowanie jednakowych zasad ich kodowania;
- dokonanie w okresie pokoju przedsięwzięć organizacyjnych dotyczących wymiany informacji;
- stosowanie jednolitego parku technicznych środków dowodzenia z elektroniczną techniką obliczeniową włącznie oraz jednolitego systemu utajniania informacji przekazywanych przez te środki.

Również ważnym czynnikiem usprawniającym obieg informacji jest wykorzystywanie jednolitych programów na EMC dla potrzeb dowództw i sztabów zgrupowań koalicyjnych.

Zagadnienia dotyczące zasad wykorzystania jednolitych technicznych środków dowodzenia i jednolitych programów na EMC będą przedmiotem rozważań w kolejnym rozdziale niniejszego opra-

III. ZASADY WYKORZYSTANIA JEDNOLITEGO JĘZYKA ROSYJSKIEGO DO WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM

Nie ulega wątpliwości, że nieodzownym warunkiem wszelkiego współdziałania oraz sprawnego dowodzenia w ramach działań koalicyjnych jest możliwość swobodnego porozumiewania się organów dowodzenia poszczególnych oddziałów, związków taktycznych i ope-

racyjnych. Można to zapewnić jedynie przez posługiwanie się jednolitym językiem.

Zgodnie z przyjętymi ustaleniami językiem tym jest język rosyjski. Nasuwają się zatem pytania, po pierwsze, jaki powinien być zakres posługiwania się językiem rosyjskim w systemie dowodzenia i współdziałania zgrupowań koalicyjnych, po drugie kogo powinna obowiązywać znajomość języka rosyjskiego?

~~Jak już podkreślono w rozdziale pierwszym, w skład poszczególnych zgrupowań koalicyjnych mogą wchodzić siły wydzielane z kilku armii narodowych, przy czym dowództwo i sztab danego zgrupowania z reguły będą wydzielane z tej armii narodowej, której siły stanowią podstawową część zgrupowania. W związku z tym czy język rosyjski powinien być stosowany w dowodzeniu li tylko zgrupowaniami innych narodowości, czy też również w odniesieniu do wojsk narodowości własnej /nie dotyczy to ze względów oczywistych dowództw i sztabów Armii Radzieckiej/.~~

Jeśli chodzi o zakres posługiwania się językiem rosyjskim podczas wymiany informacji w zgrupowaniach wojsk o składzie koalicyjnym to wydaje się, że można przyjąć generalną zasadę, że należy go stosować przede wszystkim w odniesieniu do oddziałów, związków taktycznych i operacyjnych innych narodowości wchodzących w skład zgrupowania. Jest to jeden z podstawowych warunków zapewniających możliwość sprawnego obiegu informacji w zgrupowaniu koalicyjnym i jej wymianę między takimi zgrupowaniami, a tym samym możliwość operatywnego dowodzenia i skutecznego współdziałania. Stąd wyłania się konieczność znajomości tego języka głównie przez ~~organy~~ osoby pełniące kierownicze role w organach dowodzenia oddziałów, związków taktycznych i operacyjnych przewidzianych jeszcze w okresie pokoju do działania w zgrupowaniach koalicyjnych. ~~W odniesieniu natomiast do wojsk narodowości własnej wchodzących w skład zgrupowania koalicyjnego wydaje się, że celowo~~

4.

~~jest posługiwać się językiem narodowym.~~ W ten sposób, po pierwsze, podkreśla się-co jest bardzo ważne - narodowy charakter związków i oddziałów w układzie koalicyjnym. Po drugie, posługiwanie się językiem narodowym w odniesieniu do dowodzonych i współdziałających wojsk narodowości własnej ma tę zaletę, że /z uwagi na wciąż jeszcze słabą znajomość języka rosyjskiego/ zapewnia się najbardziej sprawną wymianę informacji w zgrupowaniach tej samej narodowości jak również między nimi bez dodatkowych zbiegów organizacyjnych /np. wymiany grup operacyjnych/. Ponadto eliminuje się ewentualność nieporozumień na skutek mylnego interpretowania rozkazów czy zarządzeń i wytycznych przełożonych oraz meldunków podwładnych.

~~Zakres posługiwania się językiem rosyjskim w dowodzeniu zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym ilustrują załączniki nr 6 i 7.~~

W systemie dowodzenia i współdziałania zgrupowań koalicyjnych język rosyjski może być stosowany w bezpośrednich kontaktach /indywidualnych i grupowych/ kierowniczych i innych osób funkcyjnych, podczas wymiany informacji przez techniczne środki łączności, a także w różnego rodzaju dokumentach bojowych przekazywanych od przełożonych do podwładnych i odwrotnie oraz między organami dowodzenia współdziałających związków i oddziałów.

Wymiana informacji w bezpośrednich kontaktach zarówno w zgrupowaniach wojsk o jednolitym składzie narodowym jak i w zgrupowaniach koalicyjnych będzie częstym zjawiskiem we współczesnych działaniach bojowych. Podyktowane ono jest przede wszystkim możliwością częstych zakłóceń pracy technicznych środków łączności, zwłaszcza radiowych. Szczególna rola w tym przypadku przypada ruchomym środkom o dużych prędkościach, np. śmi-

głowcom, w które są wyposażone organy dowodzenia od związku taktycznego wzwyż. Ułatwiają one w dużym stopniu bezpośredni kontakt osób funkcyjnych nawet na znaczną odległość.

Celem bezpośrednich kontaktów osób funkcyjnych najczęściej może być:

- uzgodnienie wspólnych działań;
- postawienie /przekazanie/ zadań bojowych;
- zatwierdzenie decyzji podwładnych;
- organizowanie współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych;
- ~~wyjaśnienie sytuacji w danym rejonie lub na kierunku;~~
- ~~uzgodnienie współdziałania z sąsiadami;~~
- kontrola zrozumienia i wykonania zadania.

W celu postawienia podwładnym zadań bojowych oraz wydania im niezbędnych wytycznych do współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych, a także zatwierdzenia ich decyzji, dowódca ~~zgrupowania koalicyjnego~~ frontu (armii) może wezwać dowódców podległych związków /oddziałów/ na swoje stanowisko dowodzenia. W tym przypadku zarówno stawianie zadań i wydawanie wszelkich wytycznych przez dowódcę jak i meldowanie decyzji przez podwładnych powinno się odbywać w języku rosyjskim. W ten sposób zapewnia się dowódcy ~~zgrupowania~~ frontu (armii) możliwość zapoznania podwładnych /w krótkim czasie/ z zadaniem ~~jakie stoi przed zgrupowaniem koalicyjnym~~, z zamiarem działań dowódcy i sposobem jego realizacji, postawienia im zadań bojowych i wydania niezbędnych wytycznych co do sposobu ich wykonania. Ponadto stwarza się możliwość prawidłowego zrozumienia przez podwładnych wszystkich informacji przekazywanych przez dowódcę, wymianę niezbędnych informacji i ramowego uzgodnienia między nimi zagadnień współdziałania.

43

Jeżeli sytuacja nie pozwala wezwać podwładnych na stanowisko dowodzenia ~~zgrupowania koalicyjnego~~ wówczas w doprowadzeniu zadań do podwładnych oraz wszelkich dodatkowych wytycznych i innych niezbędnych informacji jak również w zatwierdzaniu im decyzji - oprócz dowódcy - mogą uczestniczyć upoważnione przez niego kierownicze osoby funkcyjne sztabu. ~~zgrupowania koalicyjnego.~~

W tym przypadku również powinna być stosowana zasada posługiwania się językiem rosyjskim z wyjątkiem związków /oddziałów/ narodowości własnej.

Podobnie należy postępować w innych przypadkach wyjazdu kierowniczych i innych osób funkcyjnych do podwładnych i sąsiadów.

Również powinna obowiązywać zasada posługiwania się językiem rosyjskim podczas wymiany informacji w zgrupowaniach koalicyjnych i między nimi przy pomocy technicznych środków łączności pracujących w sieciach dowodzenia, współdziałania, powiadamiania i innych danego zgrupowania, a także na kierunkach z oddziałami i związkami innych narodowości.

Dokumenty bojowe w zależności od sytuacji, mogą okazać się najlepszym a niekiedy jedynym sposobem przekazywania informacji. Należy przyjąć generalną zasadę, że te dokumenty bojowe, które są przekazywane do podwładnych względnie przełożonych w zgrupowaniu koalicyjnym, a także między sztabami związków i oddziałów współdziałających oraz sąsiadami różnych narodowości, powinny być opracowywane w języku rosyjskim. Natomiast dokumenty przekazywane między związkami i oddziałami tej samej narodowości - w języku danej narodowości. Będą to więc:

- podstawowe dokumenty dowodzenia, np. dyrektywy i rozkazy /dla jednego wykonawcy/ zarządzenia /wstępne, bojowe i inne/.

44

wyciągi z planu współdziałania /dokumenty te będą najczęściej opracowywane przez oficerów kierunkowych/, mapy z decyzją dowódcy przedstawiane przełożonym do zatwierdzenia, dokumenty służące do przekazywania informacji w procesie dowodzenia, zwłaszcza przez techniczne środki, ~~takie jak np.~~ (tabele sygnałów dowodzenia i współdziałania, tabele rozmównicze, dokumenty łączności, dokumenty tajnego dowodzenia itp.) ~~będą, ze względów oczywistych, opracowywane li tylko w języku rosyjskim, przy czym wykorzystywane przez poszczególne sztaby związków i oddziałów /z wyjątkiem radzieckich/ będą posiadały fonetyczne brzmienie w języku rosyjskim zachowując alfabet łaciński;~~

- dokumenty sprawozdawczo-informacyjne, np. różnego rodzaju meldunki, sprawozdania i komunikaty;

- dokumenty pomocnicze np. różnego rodzaju zapotrzebowania, wykazy, zestawienia itp.

Wszystkie inne dokumenty bojowe opracowywane wyłącznie na użytek danego sztabu, z zasady powinny być opracowywane w języku danej narodowości.

~~Potrzeba dokonywania wymiany informacji w ramach zgrupowania koalicyjnego i między zgrupowaniami w języku rosyjskim wymaga dobrej znajomości tego języka od wszystkich osób posługujących się nim.~~ Z analizy ćwiczeń międzysojuszniczych, a także z ~~wyżej przeprowadzonych~~ dokonanych rozważań wynika, że znajomość języka rosyjskiego powinna obowiązywać przede wszystkim kierownicze osoby funkcyjne poszczególnych ogniw dowodzenia wchodzących w skład zgrupowania koalicyjnego i współdziałających z nim, do szefa wydziału włącznie. Szczególnie biegle powinni władać językiem rosyjskim bezpośredni organizatorzy walki /operacji/ - dowódcy związków i oddziałów oraz szefowie sztabów, szefowie rodzajów wojsk i służb. Równie dobrze powinni posługiwać się tym języ-

kiem oficerowie kierunkowi sztabu frontu i armii zwłaszcza ci, którzy pracują na kierunkach ze związkami innych narodowości, a ponadto oficerowie, głównie pionu operacyjnego zajmujący się opracowywaniem dokumentacji bojowej przewidzianej do obiegu w ramach zgrupowania koalicyjnego.

Niezależnie od wymienionych osób, dobra znajomość języka rosyjskiego powinna obowiązywać:

- obsługi radiostacji zwłaszcza średniej i dużej mocy pracujących głównie w sieciach dowodzenia i współdziałania;
- obsługi central /środków komutacyjnych/;
- obsługi stacji szyfrowo-kodowych;
- obsługi odbiorników pracujących w sieciach powiadamiania i rozpoznania;
- osoby funkcyjne węzłów łączności;
- załogi samolotów rozpoznawczych przekazujące dane z rozpoznania wzrokowego do odbiorników;
- osoby funkcyjne komend stref kierowania i kontroli ruchu wojsk oraz odcinków dróg, przepraw itp.;
- kierownicze osoby funkcyjne składów i innych urządzeń znajdujących się wzdłuż dróg na terytorium państwa sojuszniczego, po których mogą przegrupowywać się związki i oddziały przewidziane do działania w ramach zgrupowań koalicyjnych;
- osoby funkcyjne ośrodków przetwarzania informacji;
- osoby funkcyjne aparatowni transmisji danych.

Nie ulega wątpliwości, że swobodne posługiwanie się językiem rosyjskim w systemie dowodzenia i współdziałania zgrupowań koalicyjnych wymaga dobrej znajomości jednolitej terminologii wojskowej i specjalistycznej /zwłaszcza technicznej, związanej z określoną specjalnością/ w zakresie niezbędnym do dokonania wymiany informacji. Zatem celowo jest aby w każdej armii państw

Układu Warszawskiego posiadać jednolity słownik terminologii wojskowej, przy czym powinien on być opracowany w języku rosyjskim /brzmienie fonetyczne wyrażane przy pomocy alfabetu łacińskiego/ i w języku narodowym.

IV. WYKORZYSTANIE GRUP OPERACYJNYCH (PRZEDSTAWICIELI) DO WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH I MIĘDZY ZGRUPOWANIAMI WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM

Jak wynika z doświadczeń z ćwiczeń międzysojuszniczych, jednym ze sposobów pozwalających w znacznym stopniu rozwiązać problemy różnic językowych występujące w zgrupowaniach wojsk o składzie koalicyjnym a tym samym (zapewnić sprawny) usprawniających obieg informacji w systemie dowodzenia i współdziałania tych zgrupowań jest wymiana grup operacyjnych /przedstawicieli/ między czasowo podporządkowanymi, współdziałającymi i nadrzędnymi organami dowodzenia szczebli operacyjnych i taktycznych wojsk sojuszniczych.

Głównym celem organizowania grup operacyjnych jest udzielanie pomocy dowództwom i sztabom we wszechstronnym zabezpieczeniu wspólnych operacji wojsk sojuszniczych, utrzymania ciągłej łączności między organami dowodzenia i rozwiązywania różnych problemów współdziałania wojsk wykonujących zadania w bezpośredniej styczności. Należy przy tym podkreślić, że nie mogą one bynajmniej zamieniać organów dowodzenia i zdejmować odpowiedzialności z dowódców i sztabów za terminowe wykonanie postawionych zadań bojowych, organizację ciągłego dowodzenia wojskami oraz utrzymanie ścisłego współdziałania w czasie operacyjnego rozwijania wojsk i prowadzenia działań bojowych, jak również obowiązku terminowego meldowania przełożonym danych o sytuacji i powziętych decyzjach.

Skład grupy operacyjnej każdorazowo może być różny. Zależy on od wielu czynników, między innymi od szczebla dowodzenia, który ją wysyła, przewidzianych dla niej zadań oraz od sytuacji taktyczno-operacyjnej. Z reguły w skład grupy powinni wchodzić

47

oficerowie pionu operacyjnego (i rozpoznawczego), szefostwa wojsk rakietowych i artylerii, łączności, kwatermistrzostwa, a w razie potrzeby także oficerowie innych rodzajów wojsk i służb. Oficerowie grupy /a przede wszystkim dowódca grupy/ powinni dobrze władać językiem rosyjskim. Pożądane jest aby jeden z oficerów /np. operacyjnych/ władał językiem którym posługuje się podporządkowany lub współdziałający związek.

Wymiana grup operacyjnych /przedstawicieli/ jest jednym z zasadniczych sposobów zapewnienia koordynacji działań zgrupowań wojsk sojuszniczych. Dlatego też organizując grupy operacyjne należy nie zapominać o precyzyjnym dobieraniu ludzi, środków łączności i personelu obsługującego te środki.

Z uwagi na dynamiczny charakter współczesnych działań bojowych mogą występować częste zmiany podporządkowania poszczególnych związków, jak również zjawisko masowego ruchu wojsk. W związku z tym należy liczyć się z tym, że zarówno tworzenie grup operacyjnych jak i manewr nimi będą znacznie utrudnione. Dlatego też, do ich przerzutu z reguły należy przewidywać wykorzystywać śmigłowce i samoloty transportowe.

W okresie operacyjnego rozwijania, a zwłaszcza przegrupowania wojsk ogólne kierownictwo w zakresie dowodzenia i kierowania ruchem wojsk sojuszniczych spełniają organy /centralne i terenowe/ kierowania ruchem przy współudziale sztabów wojsk operacyjnych, przy czym główne zadania spoczywają na centralnych grupach kierowania ruchem wojsk, które na podstawie znajomości sytuacji, wytycznych i zarządzeń narodowych sztabów generalnych oraz Sztabu Zjednoczonych Sił Zbrojnych będą podejmować ostateczne decyzje dotyczące sposobu działania wojsk w zmienionej sytuacji. Pożądane jest aby w skład tych grup wchodzili przedstawiciele innych armii sojuszniczych. W ten sposób stwarza

48

się podstawę do właściwego rozwiązywania ~~zagadnień dotyczących przemieszczania~~ przegrupowania wojsk. W tym okresie wydaje się również za celowe kierowanie grup operacyjnych /przedstawicieli/ z przegrupowujących się związków do centralnych grup kierowania, komendantów stref, względnie do sztabów okręgów wojskowych w celu zapoznania się z aktualną sytuacją, ustalenia dróg i terminów przegrupowania, czasu przekraczania poszczególnych przeszkód wodnych, sygnałów powiadamiania i alarmowania oraz wymiany danych do utrzymania łączności. Ponadto wszystkie organy kierowania i kontroli ruchu wojsk powinny zapewnić przegrupowującym się wojskom operacyjnym niezbędne informacje, zwłaszcza o: sytuacji skażeń i zniszczeń; drogach obejścia; stanie dróg i mostów; regulacji ruchu na tych drogach; położeniu najbliższych składów, warsztatów i zakładów naprawczych oraz szpitali. Do zadań tych organów również będzie należało ustalenie zakresu prac drogowych i mostowych do wykonania przez wojska operacyjne zwłaszcza wtedy, gdy jednostki OTK poniosą znaczne straty.

W okresie podchodzenia wojsk frontu /armii/ i zajmowania rejonów wyjściowych do operacji celowo jest wysyłać grupy operacyjne do sztabu frontu /armii, korpusu OPK/ działających w styczności z nieprzyjacielem oraz do armii /korpusu armijnego/ sojuszniczej, w pasie działania której wojska frontu rozwijają się i wchodzą do bitwy. Natomiast poszczególne armie podchodzącego frontu powinny wysyłać grupy operacyjne /przedstawicieli/ do dywizji sojuszniczych /ogólnowojskowych, lotniczych/ działających w przodzie.

Również celowo jest aby związki taktyczne i operacyjne będące w styczności z nieprzyjacielem również wysyłały /na prawach wymiany/ własne grupy operacyjne /przedstawicieli/ do

49

sztabu frontu /armii/ podchodzącego z głębi.

~~Wymiana grup operacyjnych /przedstawicieli/ powinna mieć miejsce we wszystkich przedstawianych w rozdziale pierwszym - możliwych wariantach tworzenia zgrupowań koalicyjnych~~.

W tym okresie do głównych zadań wysyłanych grup operacyjnych będzie należało:

- nawiązanie kontaktu z odpowiednimi sztabami wojsk sojuszniczych w celu zapoznania się z ich położeniem i wymiany informacji o charakterze prowadzonych działań bojowych i o ewentualnej sytuacji skażeń;

- ustalenie przedniego skraju, składu i numeracji jednostek wojsk sojuszniczych i nieprzyjaciela w pasie wejścia do bitwy wojsk frontu /armii/;

- ustalenie sposobów prowadzenia walki przez wojska nieprzyjaciela i użytych przez niego środków;

- określenie sposobu organizowania dowodzenia, współdziałania i łączności z wojskami sojuszniczymi, a także sposobu przejmowania dowodzenia;

- ustalenie sposobu osłony wojsk frontu /armii/ w rejonie wyjściowym oraz czasu i miejsca uzupełnienia zapasów;

- ustalenie sposobu zabezpieczenia przez wojska sojusznicze wejścia do bitwy /walki/ podchodzących związków taktycznych i operacyjnych.

W okresie prowadzenia operacji ~~celowo jest wysyłać~~ grupy operacyjne /przedstawicieli z frontu /armii/ mogą być wysyłane do podporządkowanych związków innych narodowości, ~~a także dokonywać wymiany grup operacyjnych /przedstawicieli/ ze środkami łączności między współdziałającymi frontami /armiami, dywizjami/~~.

~~Nie ulega wątpliwości, że~~ Grupy operacyjne będą organizowane przez sztab frontu /armii/ głównie dla zapewnienia dowo-

50

dzenia i współdziałania zgrupowaniem sojuszniczym wykonującym dwuetapowe zadanie w ramach operacji frontowej /armijnej/.

Głównymi zadaniami grup operacyjnych wysyłanych ze sztabu frontu /armii/ do czasowo podporządkowanych związków innej narodowości jest:

- meldowanie dowództwu, do którego została wysłana, danych o nieprzyjacielu oraz o działaniu wojsk własnych;

- zbieranie dd sztabu, do którego została wysłana, danych o nieprzyjacielu, położeniu i charakterze działań wojsk i zamiarach dowódcy;

- udzielanie pomocy w organizacji i koordynacji działań bojowych zgodnie z decyzjami nadrzędnego dowódcy wojsk własnych;

- udzielanie pomocy sztabowi wojsk sojuszniczych, do którego została wysłana, w prawidłowym zrozumieniu rozkazów i zarządzeń napływających ze sztabu nadrzędnego oraz w prawidłowym i terminowym opracowywaniu meldunków o położeniu i charakterze działań wojsk własnych i nieprzyjaciela;

- udzielanie pomocy dowództwu sojuszniczego związku w rozwiązywaniu zagadnień zabezpieczenia tyłowego;

- utrzymanie ciągłej łączności między organami dowodzenia oraz rozstrzyganie różnych problemów wynikających w toku prowadzenia wspólnych działań.

Ważną rolę w zakresie wymiany informacji w ramach zgrupowań koalicyjnych spełniają grupy operacyjne /przedstawiciele/ wymieniane między równorzędnymi sojuszniczymi sztabami związków operacyjnych /taktycznych/ innej narodowości, działających w sąsiednich pasach i wykonujących wspólne zadania bojowe. Chodzi o to, że dowództwa sąsiadujących ze sobą związków operacyjnych /taktycznych/ nie mogą, ze względów oczywistych, korygować wielu

5,

uzgodnień i postanowień w toku bitwy /operacji/. Zatem obowiązek ten spoczywa na grupach operacyjnych /przedstawicielach/. Grupy te na miejscu uzgadniają i uzupełniają wszelkie luki w systemie współdziałania wynikłe z nieprzewidzianego rozwoju sytuacji taktyczno-operacyjnej. Do głównych zadań i kompetencji takiej grupy operacyjnej należy:

- informowanie współdziałających organów dowodzenia o położeniu i działaniu nieprzyjaciela oraz wojsk własnych reprezentowanego związku taktycznego /operacyjnego/, wykonywanych przez niego zadaniach, możliwościach i potrzebach oraz zamiarze dowódcy na najbliższy okres;

- meldowanie własnemu dowództwu o działaniu nieprzyjaciela oraz o położeniu, potrzebach i zadaniach wykonywanych przez współdziałający związek taktyczny /operacyjny/;

- uzgodnienie celów, mocy i rodzaju wybuchów oraz czasu wykonania uderzeń jądrowych na obiekty będące w sferze zainteresowań obu współdziałających związków taktycznych /operacyjnych/;

- aktualizowanie i korygowanie - na styku z sąsiadem-systemu rozpoznania radiolokacyjnego i osłony plot organizowanej siłami lotnictwa;

- uzgadnianie kierunków uderzeń podczas odpierania przeciwuderzeń nieprzyjaciela lub działania na okrążenie;

- meldowanie własnemu dowództwu o innych potrzebach współdziałającej armii /dywizji/ oraz informowanie sąsiada o możliwościach i terminach ich zaspokojenia.

Sztab związku operacyjnego /taktycznego/ wysyłający grupy operacyjne do sąsiednich sojuszniczych związków powinien na bieżąco informować swoich przedstawicieli o podejmowanych decyzjach przez dowódcę w poszczególnych okresach operacji /walki/, a ponadto o:

52

- uderzeniach jądrowych, które mogą spowodować skażenie części obszaru działań sąsiada;

- rejonie lądowania i zadaniach desantu wysadzonego w pobliżu linii rozgraniczenia;

- kierunku wycofywania się nieprzyjaciela oraz pościgu skrzydłowych związków taktycznych /oddziałów/;

- przelotach lotnictwa własnego nad częścią obszaru sąsiada;

- przegrupowaniu sił nieprzyjaciela zagrażających sąsiadowi;

- wszelkich innych danych niezbędnych sąsiadowi.

W związku z powyższym niezbędne jest utrzymanie ścisłej łączności między sztabem macierzystym a wysłaną grupą operacyjną.
Można to osiągnąć organizując łączność radiową na kierunku. Ponadto należy szeroko wykorzystywać ruchome środki łączności - głównie śmigłowce.

Grupy operacyjne /przedstawicieli/ wysyłane do sąsiednich sojuszniczych związków operacyjnych /taktycznych/ należy wyposażyć w niezbędne dokumenty, takie jak: wyciąg z planu współdziałania ustalonego między sąsiadującymi związkami, wyciąg z planu działań wojsk frontu /amii, dywizji/ na przylegającym do sąsiada skrzydle, dokumenty tajnego dowodzenia, dokumenty łączności, tabelę sygnałów współdziałania. Dysponując z reguły własnymi środkami łączności wraz z obsługą mogą one swobodnie porozumiewać się ze swymi sztabami w języku narodowym, a po otrzymaniu informacji przekazywać jest współdziałającym dowództwom w języku rosyjskim. W ten sposób zapewniają one nie tylko utrzymanie ścisłego współdziałania między sojuszniczymi związkami ale również rozwiązują problem różnic językowych.

Podstawą do pracy grup operacyjnych /przedstawicieli/ są

ramowe uzgodnienia dokonywane pomiędzy dowództwami sąsiednich sojuszniczych związków. Konkretyzacja tych ustaleń następuje właśnie w toku pracy grupy operacyjnej w sztabie sąsiada.

Szczególnie dokładnej konkretyzacji, zwłaszcza na szczeblu dowództw, sąsiadujących ze sobą sojuszniczych związków operacyjnych, wymagają zagadnienia użycia broni jądrowej, a przede wszystkim uzgodnienia obiektów i zapewnienia warunków wzajemnego bezpieczeństwa wojsk działających na styku związków operacyjnych. W pierwszym przypadku uzgadnia się rodzaj i czas uderzeń jądrowych oraz przedsięwzięcia zabezpieczające wykonanie uderzeń, szczególnie gdy zachodzi zbieżność /w czasie/ wykonywanych zmasowanych uderzeń jądrowych.

Tak więc należy uzgodnić: obiekty uderzeń, rodzaj i moc uderzeń, czas uderzeń, najdogodniejsze środki przenoszenia broni jądrowej.

Ponadto uzgadnia się:

- trasy przelotu i sposób zabezpieczenia samolotów nosicieli broni jądrowej;

- kolejność wykonania uderzeń przez wojska rakietowe i lotnictwo;

- sposób rozpoznania celów i kontroli wyników uderzeń jądrowych;

- sygnały dowodzenia i współdziałania.

W odniesieniu do warunków bezpieczeństwa celowo jest ustalić:

- szczegółowe położenie wojsk własnych sąsiadujących ze sobą sojuszniczych związków operacyjnych, zwłaszcza na skrzydłowych związkach taktycznych;

- sygnały ostrzegania o wykonywanych uderzeniach jądrowych;

54

- przedsięwzięcia ochronne realizowane w wojskach podczas wykonywania uderzeń jądrowych;

- sposób uniknięcia skażeń w pasie działania sąsiada i wymiany informacji o kierunku przesuwania się obłoku promieniotwórczego i ewentualnych skażeniach promieniotwórczych.

Grupa operacyjna przebywa z reguły na stanowisku dowodzenia sąsiedniego związku operacyjnego /taktycznego/ w pobliżu zarządu /oddziału, wydziału/ operacyjnego. Niektórzy przedstawiciele grupy okresowo mogą przebywać na wysuniętym stanowisku dowodzenia. Oficerowie grupy prowadzą mapy robocze z działaniem nieprzyjaciela i położeniem wojsk własnych zwłaszcza na styku obu sąsiednich związków. Zespół oficerów operacyjnych prowadzi mapę roboczą wraz z decyzją dowódców sąsiednich związków i położeniem wojsk.

Oficerowie kierunkowi przybywający ze sztabu macierzystego związku operacyjnego /taktycznego/ kontaktują się z zasady z grupą operacyjną. W wyjątkowych przypadkach, zwłaszcza gdy zachodzi konieczność szybkiego przekazania informacji szefowi sztabu sąsiedniego związku, mogą kontaktować się z nim w obecności kierownika grupy operacyjnej.

V. WYKORZYSTANIE ZUNIFIKOWANYCH /SFORMALIZOWANYCH/ DOKUMENTÓW BOJOWYCH I MAP DO WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM

~~3. Unifikacja i formalizacja dokumentów bojowych.~~

W dowodzeniu wojskami w dalszym ciągu ważną rolę spełniają różnego rodzaju tradycyjne dokumenty bojowe opracowywane przez sztaby poszczególnych szczebli dowodzenia. Są one nośnikami poważnej ilości informacji zarówno sytuacyjnej jak i decyzyjnej. W miarę postępu procesu rozwoju automatyzacji dowodzenia coraz szersze zastosowanie znajdują sformalizowane dokumenty bojowe. Również doświadczenia z ćwiczeń sojuszniczych potwierdzają znaczenie dokumentów bojowych w obiegu informacji podczas wspólnych działań zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym. Najczęściej służą one do przekazywania podwładnym zadań bojowych, zarządzeń dotyczących zabezpieczenia działań bojowych, organizacji łączności, tajnego dowodzenia i innych, a także informowania podwładnych, sąsiadów i wojsk współdziałających o zmianach w sytuacji i czynionych przedsięwzięciach oraz meldowania decyzji przełożonemu.

W procesie dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym ~~najczęściej~~ (podobnie jak i w zgrupowaniami o składzie jednolitym) będą opracowywane i przesyłane do podwładnych sztabów w okresie organizacji i prowadzenia działań bojowych następujące dokumenty dowodzenia: dyrektywy i rozkazy operacyjne /tyłowe/, zarządzenia wstępne i bojowe, zarządzenia dla rodzajów wojsk, zarządzenia dotyczące zabezpieczenia działań bojowych i służby porządkowo-ochronnej.

Duże znaczenie w procesie dowodzenia ma przekazywanie /wymiana/ dokumentów zapewniających zorganizowanie łączności i sprawną wymianę informacji zarówno w systemie dowodzenia jak i współdziałania. Do dokumentów tych można zaliczyć: tabele danych do sieci i kierunków radiowych, tabele danych łączności radioliniowej i radiotelefonicznej, tabele przydziału danych

danych radiowych, radioliniowych i radiotelefonicznych; tabele kryptonimów stacji telefoniczno-telegraficznych i adresów radiowych, tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych, klucze do tabel rozmównicych, tabele sygnałów dowodzenia i współdziałania oraz tabele rozmównicze.

Z grupy dokumentów sprawozdawczo-informacyjnych najczęściej będą przekazywane do przełożonych meldunki i sprawozdania a do podwładnych i sąsiadów różnego rodzaju komunikaty dotyczące zarówno wiadomości o nieprzyjacielu jak i sytuacji, zwłaszcza po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela na wojska i obiekty tyłowe.

Wreszcie z grupy dokumentów pomocniczych z reguły przesyłane będą różnego rodzaju zapotrzebowania, rozdzielniki, wykazy itp.

Wszystkie dokumenty bojowe będące w obiegu zwłaszcza w ramach zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym powinna cechować wyjątkowa zwięzłość, jasność i komunikatywność bowiem większość z tych dokumentów będzie opracowywana w języku rosyjskim i przekazywana do związków sojuszniczych. Oznacza to, że treść zawarta w dokumentach bojowych powinna posiadać krótkie sformułowania, proste wyrażenia, być konkretna, wyraźna, łatwa do odczytania, zrozumiała, wykluczająca możliwość najmniejszego nieporozumienia.

Szczególne znaczenie w procesie wymiany informacji w zgrupowaniach koalicyjnych posiada jasność i komunikatywność dokumentów bojowych opracowywanych zarówno w formie pisemnej jak i graficznej. Wymagania te można spełnić przez pełną unifikację, co do formy i treści tych dokumentów w całych siłach zbrojnych państw Układu Warszawskiego. Zatem istnieje potrzeba opracowa-

nia na potrzeby wszystkich ~~armii podległych Dowództwu~~ wojsk wydzielanych do Zjednoczonych Sił Zbrojnych wzorcowych dokumentów bojowych stosowanych na wszystkich szczeblach dowodzenia, od dywizji do frontu. Zbiory tych dokumentów opracowane w języku narodowym i w języku rosyjskim powinny posiadać wszystkie armie. W oparciu o powyższe wzorce, w toku wspólnych działań bojowych będą opracowywane jednolicie, konkretne dokumenty w zależności od rodzaju działań, zaistniałej sytuacji operacyjnej i charakteru zadań.

Z unifikacją tradycyjnych dokumentów bojowych ściśle wiąże się sprawa ujednolicenia zasad pracy na mapie. Wydaje się, że zasady takie powinny być również opracowane przez sztab Zjednoczonych Sił Zbrojnych i wydane w formie instrukcji dla potrzeb wszystkich armii w ich języku narodowym. Tę część instrukcji, która ilustrowałaby sposób obrazowania informacji na mapie należałoby opracować również w języku rosyjskim.

Bardzo istotną sprawą, ściśle związaną z unifikacją dokumentów bojowych jest opracowanie i rozpowszechnienie we wszystkich armiach państw Układu Warszawskiego, w formie zbioru, jednolitych znaków umownych i skrótów stosowanych przy opracowywaniu dokumentów pisemnych i graficznych oraz stosowanych na mapach roboczych. Objaśnienia znaków taktycznych i pełne nazwy skrótów powinny być opracowane w języku narodowym i rosyjskim. W zbiorze tym celowo jest także zamieścić w języku narodowym i rosyjskim podstawowe terminy wojskowe stosowane przy wymianie informacji.

Również ważną sprawą jest opracowanie jednolitych dla wszystkich armii dokumentów zapewniających sprawną wymianę informacji, zwłaszcza przy pomocy technicznych środków łączności bez urządzeń utajniających, w zgrupowaniach sojuszniczych zarówno

w systemie dowodzenia jak i współdziałania. Chodzi tu przede wszystkim o dokumenty tajnego dowodzenia, tabele rozmównicze oraz tabele sygnałowe. Zestawami tych dokumentów, opracowanych w języku narodowym i rosyjskim, powinna dysponować każda armia.

Wydaje się, że wyżej przedstawiony sposób unifikacji tradycyjnych dokumentów bojowych opracowywanych w działaniach bojowych, jak i stałych-służących do wymiany informacji przez techniczne środki łączności nieposiadające urządzeń utajniających - pozwoli stworzyć korzystne warunki do bardziej operatywnego dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym oraz znacznie ułatwi współdziałanie między związkami sojuszniczymi.

Bardzo istotnym zagadnieniem, ~~znacznie usprawniającym~~ zapewniającym obieg informacji w zgrupowaniach koalicyjnych, jest stosowanie na coraz szerszą skalę sformalizowanych blankietów dokumentów bojowych. Służą one do szybkiego opracowywania, a także przekazywania różnymi sposobami informacji sytuacyjnych i decyzyjnych w zasadzie o niewielkiej objętości. Celowo jest więc formalizować takie dokumenty jak: zarządzenia wstępne, bojowe i inne, meldunki bojowe i inne oraz różnego rodzaju komunikaty. Do opracowania sformalizowanego dokumentu bojowego niezbędny jest sformalizowany blankiet danego dokumentu zawierający hasła /treść/ stałe, tabela haseł uzupełniających /treści zmiennej/ i mapa zakodowana. Istnieje więc potrzeba aby identyczne komplety sformalizowanych blankietów dokumentów bojowych wraz z tabelą haseł uzupełniających, kodem mapy i instrukcją znajdowały się w sztabach poszczególnych związków taktycznych i operacyjnych. Tylko w ten sposób można zapewnić wymianę informacji między poszczególnymi związkami przy pomocy sformalizowa-

59

nych dokumentów bojowych.

Stosowane obecnie sformalizowane blankiety dokumentów bojowych wymagają dalszego doskonalenia, w ramach którego celowo jest:

- ustalić możliwie wszystkie dokumenty bojowe będące w obiegu, które można formalizować, mając na uwadze również możliwość dokonywania wymiany informacji między związkami sojuszniczymi /w ramach współdziałania/ przy pomocy sformalizowanych blankietów różnego rodzaju komunikatów dotyczących położenia i działania nieprzyjaciela, położenia i charakteru działania wojsk własnych oraz podejmowanych decyzji /w tym o użyciu broni jądrowej/, sytuacji po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela itp.;

- opracować odpowiednie sformalizowane blankiety odpowiadające układowi tych dokumentów;

- dążyć do wyeliminowania nadmiernej ilości stron blankietów przeznaczonych do opracowania treści danego dokumentu;

- dostosować sformalizowane blankiety dokumentów bojowych do przekazywania treści dokumentów w systemie tradycyjnym i zautomatyzowanym, dążąc do zapewnienia możliwości przekazywania informacji z wykorzystaniem EMC do tłumaczenia treści na język dowolnej armii sojuszniczej.

W identyczne komplety udoskonalonych sformalizowanych blankietów dokumentów bojowych wraz z instrukcją posługiwania się nimi należałoby wyposażyć wszystkie armie państw Układu Warszawskiego i w ramach wspólnych ćwiczeń sojuszniczych poddać je weryfikacji, po czym wprowadzić je jako obowiązujące.

60

4. Unifikacja map.

Dużą rolę w procesie wymiany informacji posiadają mapy topograficzne

W wyniku wspólnych wysiłków podejmowanych przez służby topograficzne armii państw Układu Warszawskiego nastąpiło dalsze zunifikowanie wydawnictw topograficznych. Polega ono na ujednoliceniu wymiarów arkuszy map, odwzorowaniu, układu współrzędnych, znaków topograficznych, sposobów przedstawiania rzeźby terenu itp. Mimo to występują jeszcze pewne różnice między mapami poszczególnych armii. Tak na przykład na mapach radzieckich i bułgarskich nazwy i skróty stosowane na mapach pisane są alfabetem rosyjskim, a na pozostałych łacińskim. Ponadto w języku rosyjskim stosuje się pisownię nazw miejscowości według ich brzmienia fonetycznego, a w językach z alfabetem łacińskim używa się oryginalnych nazw odnośnego kraju. Również występują różnice w skrótach stosowanych na mapach poszczególnych armii z uwagi na różną nazwę przedmiotów terenowych w danym języku narodowym.

Jak wykazują doświadczenia z ćwiczeń, że na pozór drobne różnice sprawiają niemało kłopotu podczas wymiany informacji w zgrupowaniach wojsk w składzie koalicyjnym.

Z analizy tych ćwiczeń wynika, że istnieją różne sposoby rozwiązania tych kłopotliwych spraw.

Jednym z nich może być wyposażenie wszystkich sztabów związków wchodzących w skład zgrupowania koalicyjnego na czas wspólnych działań w mapy opracowane w języku rosyjskim. Nie ulega wątpliwości, że ten sposób znacznie ułatwiłby wymianę informacji między poszczególnymi sztabami sojuszniczymi. Jednak z uwagi na wciąż jeszcze słabą znajomość języka rosyjskiego przez ogół oficerów, sposób ten utrudniłby sprawny obieg informacji między sztabami tej samej narodowości wchodzącymi w skład

G

zgrupowania koalicyjnego.

Inny sposób może polegać na wyposażeniu sztabów w mapy danej narodowości i w mapy w języku rosyjskim, a to z uwagi chociażby na możliwość częstej zmiany podporządkowania poszczególnych związków. Jednak takie rozwiązanie sprawia znaczny kłopot jeśli chodzi o magazynowanie i transport dużej ilości map.

Jeszcze inny sposób /praktykowany na wielu ćwiczeniach/ m.in. na ćwiczeniu „FALA-77") polega na tym, że poszczególne sztaby wyposaża się w mapy opracowane w języku narodowym, a ponadto każdej podstawowej komórce organizacyjnej zapewnia się mapę w języku rosyjskim. Zaletą takiego rozwiązania jest to, że nie tylko ułatwia kontakt i wymianę informacji w języku rosyjskim między podległymi i współdziałającymi sztabami różnych narodowości, ale również usprawnia obieg informacji w języku narodowym między sztabami narodowości własnej.

~~Zatem ten sposób należy uznać za najlepszy.~~

VII. PRZEDSIĘWZIĘCIA ORGANIZACYJNE ~~związane z wymianą informacji~~ DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA CIĄGŁOŚCI WYMIANY INFORMACJI WYKONYWANE W OKRESIE POKOJU.

5. ~~Przedsięwzięcia organizacyjne związane z wymianą informacji wykonywane w okresie pokoju.~~

Przygotowanie dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym w operacji frontowej /armijnej/ zapoczątkowane jest w okresie pokojowym. Dotyczy to zwłaszcza prowadzenia pierwszej operacji frontowej /armijnej/ i rozpatrywane jest pod kątem widzenia wzajemnych powiązań i potrzeb wykonania określonych świadczeń, głównie na rzecz przegrupowujących się wojsk operacyjnych własnych i sojuszniczych. Znajduje ono odzwierciedlenie w umowach międzysojuszniczych i w odpowiednich planach opracowanych na okres rozwijania sił zbrojnych i prowadzenia działań wojennych.

Opracowanie planów wymaga wykonania wielu różnorodnych przedsięwzięć organizacyjnych, wśród których jednym z najbardziej istotnych jest wymiana informacji o wojskach własnych, terenie, warunkach hydrometeorologicznych a także o warunkach ekonomicznych na kierunku działania zgrupowań koalicyjnych. Informacje te będą dotyczyły przede wszystkim kierowania ruchem, osłony wojsk, zabezpieczenia komunikacyjnego, zabezpieczenia tyłowego oraz rozwinięcia w rejonach wyjściowych poszczególnych rodzajów zgrupowań koalicyjnych frontu /armii/.

Informacje wymienia się między przedstawicielami zainteresowanych armii narodowych a w niektórych wypadkach i kompetentnych resortów gospodarki narodowej.

Kierowanie ruchem przegrupowujących się zgrupowań koalicyjnych zapewnia się w odpowiednim systemie kierowania. System ten może być organizowany metodą stref obejmujących obszary dolnego i środkowego biegu większych rzek na terytorium kraju oraz rejony wzdłuż wschodniej i zachodniej granicy państwowej poszczególnych państw. Działają w tym systemie specjalnie

przeznaczone pododdziały regulacji ruchu wojsk ©TK. Poza granicami kraju kierowanie ruchem wojsk własnych i sojuszniczych zapewniają odpowiednie narodowe organa kierowania ruchem danego państwa. Zabezpieczenie przegrupowania różnorodnych sił własnych i sojuszniczych wymaga jednolitości kierowania, aby zapewnić jego ciągłość na obszarze własnym i innych państw. Stąd też podczas planowania przegrupowania niezbędnym jest dokonanie wymiany informacji dotyczących:

- ilości i miejsca rozmieszczenia elementów kierowania ruchem a w tym: komendantów stref, komendantów dróg, posterunków regulacji ruchu, komendantów odcinków przeprawowych i rejonów przeładunkowych;

- ilości, składu, czasu i miejsca zgłoszenia się patroli ruchu do pilotowania kolumn zgrupowań koalicyjnych;

- terminów wykorzystania dróg oraz ich węzłów przez przegrupowujące się wojska własne i sojusznicze;

- kolejności i czasu przekraczania przeszkód wodnych przez oddziały i związki koalicyjne;

- sposobów powiadamiania wojsk © zagrożeniu bronią masowego rażenia oraz skutkach użycia tej broni przez przeciwnika;

- sposobu likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia na przegrupowujące się zgrupowania koalicyjne;

- możliwości przekazywania danych o warunkach meteorologicznych na kierunku przegrupowania się frontu /armii/;

- ilości i miejscach wydzielonych łączy na potrzeby przegrupowujących się wojsk oraz sposób włączenia się tych wojsk do krajowego systemu łączności;

- oznakowania kolumn wojskowych i sposobu meldowania o ich położeniu w czasie przegrupowania.

Komunikację w okresie przegrupowania zgrupowań koalicyjnych zabezpieczają siły i środki OTK a w niektórych wypadkach gdy ruch jest szczególnie intensywny, wydzielone do tego celu jednostki wojsk operacyjnych. W procesie uzgadniania problemów komunikacji, wymienia się informacje dotyczące:

- podziału zadań dla jednostek pontonowych, mostowych, drogowych i kolejowych;

- możliwości dokonywania manewru siłami i środkami zabezpieczenia komunikacyjnego zwłaszcza w warunkach masowych zniszczeń i skażeń powstałych po uderzeniach bronią masowego rażenia nieprzyjaciela;

- dogodnych miejsc do budowy przepraw zapasowych oraz dróg dojazdowych;

- miejsc przepraw czołgów po dnie oraz sposobów okresowego rozpoznawania ich przydatności;

- ilości i miejsc składowania materiałów i sprzętu do odbudowy dróg i przepraw zniszczonych przez nieprzyjaciela, szczególnie bronią jądrową;

- dróg obejścia prawdopodobnych stref skażeń i zniszczeń;

- wykorzystania transportu kolejowego a w tym organizacji rejonów przeładunkowych na zasadniczych przeszkodach wodnych oraz w rejonach przygranicznych.

Obronę przeciwlotniczą w czasie przegrupowania zgrupowań koalicyjnych zapewniają siły i środki wojsk OPK państ - uczestników Układu Warszawskiego. Do osłony wojsk w razie potrzeby dodatkowo wykorzystuje się również, w systemie OPK, siły i środki obrony przeciwlotniczej przegrupowujących się wojsk operacyjnych własnych i sojuszniczych, zwłaszcza w rejonach dobowych odpoczynków. Prawidłowość i sprawność działania systemu OPK w osłonie przegrupowujących się wojsk należy w dużej mierze

od uzgodnienia zagadnień działania wszystkich sił i środków jeszcze w czasie pokoju. W związku z tym opracowując dokumenty współdziałania wymienia się między innymi takie informacje, jak: ilość wydzielanych sił i środków; sposób dowodzenia środkami obrony powietrznej, sposoby prowadzenia rozpoznania i powiadamiania o sytuacji powietrznej na obszarze kraju na korzyść wojsk zgrupowań koalicyjnych; zadania i sposób działania lotnictwa myśliwskiego, przeciwlotniczej artylerii rakietowej i lufowej OPK i wojsk operacyjnych; użycie środków radioelektronicznego przeciwdziałania; trasy przelotu, bazowanie, zaopatrywanie i odtwarzanie gotowości bojowej lotnictwa; planowane rejony dobowych odpoczynków i ewentualne zadania środków OPL przegrupowujących się zgrupowań koalicyjnych.

Ponadto wymienia się również informacje dotyczące punktów dowodzenia OPK na które powinni zgłaszać się pełnomocnicy jednostek lotniczych, rakietowych i artylerii przeciwlotniczej przegrupowujących się wojsk koalicyjnych w celu ustalenia zadania jednostki, rejonów rozwinięcia, strefy ognia, sposobu zaopatrywania oraz wymiany danych z zakresu powiadamiania i łączności.

Zabezpieczenie materiałowe przegrupowujących się zgrupowań koalicyjnych i w rejonie wyjściowym realizuje się w oparciu o zawczasu zgromadzone zapasy. Zapasy te gromadzi się wzdłuż dróg przegrupowania i w rejonie wyjściowym przez narodowe siły zbrojne odpowiednio do potrzeb operacyjnych. Mogą one być gromadzone wspólnym wysiłkiem państw sojuszniczych lub strona wydzielająca je może złożyć na terytorium innego państwa na prawach depozytu. Stąd też w okresie pokoju istnieje konieczność między innymi wymiany informacji odnośnie: ilości i

miejsca złożenia zapasów wydzielonych przez Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych do dyspozycji narodowych wojsk operacyjnych; ilości wydzielonych zapasów przez dany kraj i złożonych na terytorium innego kraju, sposobu pobierania zapasów przez zgrupowania koalicyjne w czasie przegrupowania i w rejonie wyjściowym.

Przegrupowującym się do rejonów wyjściowych zgrupowaniom koalicyjnym podaje się w dokumentacji bojowej informacje o miejscu i ilości oraz możliwości pobrania zapasów, sposobie korzystania z miejscowych warsztatów i zakładów naprawczych oraz zabezpieczenia medycznego.

Informacje dotyczące zabezpieczenia medycznego posiadają szczególne znaczenie w planowaniu likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia. W tym celu ustala się ogólną ilość łóżek szpitalnych ~~xxxx~~ wydzielonych na potrzeby wojsk sojuszniczych oraz ich urzutowanie wzdłuż dróg przegrupowania i w rejonach odpoczynków, określa środki transportu do przewozu porażonych, ustala możliwości udzielenia pomocy medycznej itp.

W okresie pokoju wymienia się także: informacje dotyczące: przydziału lotnisk /lądowisk/ i baz do bazowania lotnictwa zgrupowań koalicyjnych, manewru i sposobu zaopatrywania w środki materiałowe, sposobów wymiany informacji o stanie i możliwości bazowania lotnictwa, zagadnień dowodzenia i łączności.

W czasie planowania pierwszej operacji frontowej /armijnej/ również wymienia się informacje dotyczące składu poszczególnych zgrupowań koalicyjnych, rejonów wyjściowych przewidzianych do zajęcia przez zgrupowania koalicyjne, osłony rozwinięcia zgrupowań do operacji, współdziałania, dowodzenia i zabezpieczenia operacyjnego działań.

Informacje wymienia się podczas specjalnie organizowanych

spotkań przedstawicieli zainteresowanych sztabów oraz wspólnych rekonesansów i podróży polowych. Uczestnicy mają możliwość zapoznania się z teatrem przyszłych działań, z konkretnymi warunkami terenowymi oraz rozwiązaniem wielu zagadnień dotyczących przegrupowania i operacyjnego rozwinięcia wojsk. Wykonane przedsięwzięcia w okresie pokoju w dużym stopniu mogą przyczynić się do usprawnienia obiegu informacji w czasie wojny.

VI

~~IV.~~ ZASADY WYKORZYSTANIA TECHNICZNYCH ŚRODKÓW DO WYMIANY INFORMACJI.

1. Zasady organizacji i wykorzystania łączności radiowej, radioliniowej i przewodowej.

~~1.1. Warunki organizacji i wykorzystania systemu łączności.~~

Sprawność wymiany ~~informacji~~ wiadomości między dowódcami i sztabami zgrupowania koalicyjnego wojsk o składzie uzależniona jest przede wszystkim od organizacji i działania systemu dowodzenia, a w tym systemu łączności .System łączności powinien zapewnić przekazywanie w krótkim czasie wzrastających potoków ~~informacji~~ wiadomości , zapewnić ich wierność i skrytość oraz terminowość dopływu do adresata.Terminowość przekazywania odnosi się przede wszystkim do informacji mających wpływ na podejmowanie decyzji , ich realizację oraz dotyczących powiadamiania, ostrzegania i alarmowania.

W warunkach prowadzenia działań z zastosowaniem broni jądrowej na czołowe miejsce wysuwa się problem szybkiego obiegu ~~informacji~~ wiadomości o rozpoznanych środkach jądrowych nieprzyjaciela, o uderzeniach jądrowych i ich skutkach oraz zadań dotyczących likwidacji skutków uderzeń jądrowych . Decydującą rolę w tym względzie spełniać musi niezawodnie działający system łączności danego szczebla dowodzenia, powiązany z systemami łączności przełożonego,podległych i współdziałających wojsk .

Struktura organizacyjna systemu łączności i możliwości jego wykorzystania w procesie dowodzenia i współdziałania zależą od przyjętej struktury systemu dowodzenia i współdziałania a głównie od organizacji punktów dowodzenia . Ilość organizowanych punktów dowodzenia na poszczególnych szczeblach dowodzenia , ich wzajemne rozmieszczenie oraz zasady przesunięć, rzutują na ilość węzłów łączności jakie należy zorganizować ,sposoby wykorzystania środków łączności z określonych punktów dowodzenia oraz

63

na organizację przesunięć węzłów łączności .

Należy przyjąć za pewnik, że wysoką sprawność dowodzenia wojskami sojuszniczymi działającymi w składzie armii /frontu/ zgrupowania koalicyjnego można uzyskać tylko przy zachowaniu jednolitości dowodzenia (systemu) i jednolitości systemu łączności .

Osiągnąć to można ,między innymi , przez stosowanie jednolitych zasad w szeregowaniu jednolitość organizacji punktów dowodzenia i węzłów łączności oraz stosowanie jednolitych zasad ich rozmieszczenia i przesuwania . Wpływa to bezpośrednio na skracanie czasu potrzebnego na zorganizowanie systemu łączności i uzyskania terminowych połączeń .

System łączności powinien być jednolity tak w związkach /oddziałach/ narodowych jak i w układzie koalicyjnym ,z możliwością szybkiego ich powiązania zarówno w płaszczyźnie pionowej /dowodzenia/ jak i poziomej /współdziałania/ .

Jednolitość systemu łączności uwarunkowana jest wieloma czynnikami natury organizacyjno-technicznej, które mogą być różne w poszczególnych armiach sojuszniczych .

W oparciu o doświadczenia wspólnych ćwiczeń, jakie przeprowadzono w ostatnich latach , można z całą pewnością stwierdzić ,że systemy łączności poszczególnych armii narodowych mają swoje właściwości różniące je od systemów łączności innych armii i to w różnym zakresie . O ile jednak występujące różnice w systemach łączności nie mają większego znaczenia w układzie narodowym, o tyle w układzie koalicyjnym powodować mogą poważne nawet utrudnienia w obiegu wiadomości. Stąd organizując system łączności w układzie koalicyjnym należy wziąć pod uwagę czynniki warunkujące jednolitość systemu łączności , a mianowicie :

- strukturę organizacyjną systemu łączności związków /oddziałów/ wchodzących w skład zgrupowania (wojsk o składzie) koalicyjnego;

64

- ilość i rodzaje oddziałów /pododdziałów / łączności , będących w dyspozycji sztabów sojuszniczych ;
- wyposażenie w sprzęt i urządzenia łączności ;
- metody kierowania systemem łączności ;
- parametry techniczne stosowanych środków łączności , a głównie przeznaczonych do współpracy w układzie koalicyjnym ;
- stosowane zasady organizacji łączności ;
- jednolitość dokumentacji eksploatacyjnej ;
- stopień wyszkolenia załóg .

Jeśli przyjąć , że w sojuszniczych armiach narodowych przyjmowane są jednolite zasady organizacji punktów dowodzenia , to struktura organizacyjna systemu łączności ,w swych podstawowych założeniach, będzie jenolita. Odnosi się to głównie do organizacji węzłów łączności punktów dowodzenia .

Jednakże możliwości eksploatacyjne tych węzłów w systemie łączności sojuszniczych armii narodowych w zapewnieniu łączności dowodzenia i współdziałania mogą być różne. Niejednolita może być bowiem organizacja i wyposażenie oddziałów /pododdziałów/ łączności w poszczególnych związkach /oddziałach/ sojuszniczych armii narodowych . ~~a tym samym ich możliwości . Będą one ulegać zmianom w toku prowadzenia operacji /działań/ gdy wystąpią straty.~~

Z tego też względu już w okresie pokojowym należałoby dążyć do ujednoliconej struktury organizacyjnej oddziałów /pododdziałów/ łączności i ich wyposażenia , czyli stworzyć jednakowe dla danego szczebla dowodzenia, możliwości organizacji systemu łączności .

Podstawową rolę w przekazywaniu wiadomości między dowódcami i sztabami , zarówno w układzie narodowym jak i koalicyjnym, spełniają techniczne środki i urządzenia łączności , którymi dysponują poszczególne sztaby . Z doświadczeń uzyskanych podczas przeprowadzenia wspólnych ćwiczeń wynika ,że największy brak jednolitości występuje w ilości i rodzajach technicznych środków

łączności oraz ich możliwościach eksploatacyjnych .

Jeśli chodzi o rodzaje stosowanych środków łączności to występujące różnice są minimalne . We wszystkich armiach narodowych z reguły , począwszy od szczebla pułku wzwyż, mają zastosowanie środki radiowe , radioliniowe i przewodowe, zapewniające w warunkach polowych łączność telefoniczną i telegraficzną oraz transmisję danych . Ich możliwości taktyczno-techniczne i parametry eksploatacyjne w zastosowaniu jednej armii narodowej są jednakowe i zapewniają pełną współpracę między sobą.Jednakże już w zastosowaniu w układzie koalicyjnym występują niekiedy poważne trudności , uniemożliwiające nawet nawiązanie łączności . Brak lub ograniczone możliwości współpracy środków i urządzeń łączności w jednolitym systemie łączności zgrupowania koalicyjnego uniemożliwia stosowanie najbardziej dogodnego sposobu organizacji systemu jakim jest wydzielenie własnych środków i urządzeń łączności zainteresowanych sztabów i włączanie ich do pracy w jednolitym systemie . Zmusza to sztab sił sojuszniczych do wysyłania wraz z grupami operacyjnymi własnych środków i urządzeń łączności do podległych lub współdziałających sztabów innych armii narodowych. Jest to szczególnie uciążliwe w przypadku poniesienia strat w sprzęcie łączności i konieczności organizacji łączności ograniczonymi środkami .

Różnice w możliwościach środków i urządzeń łączności kształtują się różnie na poszczególnych szczeblach dowodzenia . W większym stopniu występują na szczeblach taktycznych, gdzie stosowane są niejednorodne typy sprzętu produkowanego tylko w skali jednego państwa dla własnej armii narodowej . Stąd należy mieć to na uwadze przy tworzeniu związków taktycznych /oddziałów/ zbiorczych np. w toku operacji po uderzeniach jądrowych itp.

66

Na szczeblu armii i frontu w warunkach podporządkowania związku operacyjnego lub taktycznego trudności w organizacji i wykorzystaniu systemu łączności powodowane mogą być głównie niedostateczną ilością sprzętu podstawowego, którego możliwości eksploatacyjne są jednakowe we wszystkich armiach sojuszniczych. Z reguły bowiem związki operacyjne sojuszniczych armii narodowych wyposażone są w jednakowe radiostacje KF średniej i dużej mocy, UKF średniej mocy, stacje radioliniowe, aparatownie transmisyjne i komutacyjne. Organizacja systemu za pomocą tych środków i ich współpraca odbywa się w stosunkowo krótkim czasie i na dobrym poziomie technicznym, czego dowodem były sojusznicze ćwiczenia "Zachód - 77".

Z powyższego wynika konieczność dążenia do jaknajszerszej unifikacji środków i urządzeń łączności stosowanych w sojuszniczych armiach narodowych.

Wymiana informacji w zakresie dowodzenia i współdziałania zgrupowania koalicyjnego, odbywa się w relacjach łączności organizowanych różnymi środkami łączności. Zorganizowanie tych relacji łączności wymaga wcześniejszego zaplanowania i wykonania odpowiedniej dokumentacji. Już wokresie pokojowym, przewidując działania związków operacyjnych i taktycznych sojuszniczych armii narodowych na poszczególnych kierunkach operacyjno-strategicznych, sztab Zjednoczonych Sił Zbrojnych uwzględniając organizację jednolitego systemu łączności, opracowuje odpowiednie plany i dokumenty eksploatacyjne. Odnosi się to w szczególności do okresu operacyjnego rozwinięcia wojsk, głównie przegrupowania i wejścia do bitwy. Ze zrozumiałych względów w planach tych nie mogą być uwzględnione potrzeby w zakresie łączności w przypadku konieczności ~~zorganizowania zgrupowania koalicyjnego w toku operacji zwłaszcza zachodzących~~ zmian w podporządkowaniu.

67

Wynika z tego , że zorganizowanie jednolitego systemu łączności w tworzonych , w czasie prowadzenia operacji, zgrupowaniach koalicyjnych , wymagać będzie szeregu zabiegów planistyczno-organizacyjnych, na co potrzebny jest odpowiedni czas. Czas ten będzie tym dłuższy im bardziej różnorodna będzie dokumentacja łączności w poszczególnych związkach /oddziałach/ wojsk sojuszniczych , odmienne lub różniące się zasady organizacji i eksploatacji sytemu łączności . To z kolei ujemnie wpływać może na terminowość nawiązania łączności i obieg informacji , szczególnie w początkowym okresie.

Stąd konieczność stosowania w sojuszniczych armiach narodowych jednolitych zasad planowania , w tym jednolitych wzorów dokumentacji , nawet jeśli są opracowywane w języku narodowym .

Oddzielnym ~~ale~~ ogromnej wagi zagadnieniem dotyczącym wszystkich szczebli dowodzenia ~~zgrupowania koalicyjnego~~, jest jednolitość zasad nawiązywania łączności i wymiany korespondencji jawnej i utajnionej . Odnosi się to w szczególności do łączności radiowej i radioliniowej gdzie we wspólnych sieciach i kierunkach mają pracować środki wydzielane przez sztaby różnych związków/oddziałów/ narodowych. Obsługi współpracujących ze sobą środków i urządzeń łączności muszą posługiwać się jednakową dokumentacją eksploatacyjną, stosować jednakowe zasady wymiany korespondencji sposoby adresowania przekazywanych wiadomości i inne przedsięwzięcia związane z uzyskiwaniem połączeń . Obsługi współpracujących ze sobą środków i urządzeń łączności muszą posługiwać się jednym językiem - z reguły językiem rosyjskim .

~~4.~~ Zasady organizacji i wykorzystania łączności radiowej.

Łączność radiowa , ze względu na swoje właściwości , spełnia podstawową rolę w jednolitym systemie dowodzenia i współdziałania, sojuszniczych związków /oddziałów/.

68

Przy odpowiednim zaplanowaniu pozwala ona na szybkie nawiązanie i utrzymanie łączności zgrupowania koalicyjnego, tak na postoju jak i w ruchu. Jest ona w stanie , przy zachowaniu wymaganych odległości, zapewnić obieg wiadomości we wszystkich rodzajach i okresach działań , a w szczególności gdy inne środki łączności nie mogą być zastosowane lub nie mogą zapewnić terminowej wymiany wiadomości . Znaczenie łączności radiowej w koalicyjnym systemie łączności wzrasta w przypadkach gdy podporządkowane związki /oddziały/ znajdują się w różnych oddalonych od siebie rejonach i zorganizowanie w określonym terminie łączności innymi środkami staje się niemożliwe.

Ma to szczególne znaczenie w warunkach stosowania broni masowego rażenia dla przekazywania danych o wybuchach , zniszczeniach ,skażeniach , dla potrzeb powiadamiania ,ostrzegania i alarmowania .

Łączność radiowa w zgrupowaniach koalicyjnych wykorzystywana jest do :

- dowodzenia związkami /oddziałami/ narodowymi ;
- dowodzenia związkami /oddziałami/ sojuszniczymi, wchodzącymi w skład zgrupowania na stałe lub okresowo /np. ze związkami i oddziałami WRiA w okresie wsparcia itp/;
- współdziałania związków /oddziałów/ działających w składzie zgrupowania koalicyjnego , lub współdziałania z wojskami osłony, będącymi w styczności z nplem , bądź z sąsiadami;
- powiadamiania i ostrzegania o sytuacji powietrznej i skażeniach.

Ilość organizowanych relacji radiowych na danym szczeblu dowodzenie w układzie koalicyjnym jest z reguły większa lub taka sama jak w układzie narodowym . Konieczność zwiększenia ilości relacji radiowych/najczęściej kierunków/ wyniknie wówczas gdy z przyczyn

69

technicznych ,językowych lub organizacyjnych, środki radiowe podległych lub działających związków /oddziałów/ narodowych nie mogą wejść do pracy w zorganizowanych sieciach /kierunkach/ dowodzenia i współdziałania przełożonego . Na szczeblu koalicyjnego związku operacyjnego i taktycznego celowe jest organizowanie rezerwowej sieci radiowej, do której weszłyby radiostacje przełożonego i podporządkowanych związków /oddziałów/ sojuszniczych .

Przekazywanie wiadomości pomiędzy sztabem związku operacyjnego /~~taktycznego~~/ o składzie koalicyjnym a jego przełożonym /sztabem Zjednoczonych Sił Zbrojnych, frontu, ~~armii~~/ odbywa się z reguły w kilku relacjach radiowych , organizowanych przez przełożonego /najczęściej zawczasu/, za pomocą radiostacji dużej i średniej mocy ,zapewniających łączność telefoniczną utajnioną , ~~telefoniczną~~ telegraficzną słuchową jawną oraz dalekopisową jawną i utajnioną,.

Przekazywanie ~~wiadomości~~ do podległych związków /oddziałów/ za pomocą środków radiowych ~~warunkowane~~ jest przyjętą organizacją łączności radiowej , składem zgrupowania koalicyjnego oraz możliwościami posiadanych środków radiowych przełożonego i podwładnych. Wymianę wiadomości z własnymi związkami /oddziałami/ narodowymi zapewniają dotychczas istniejące relacje radiowe dowodzenia, organizowane za pomocą radiostacji średniej /dużej/ mocy. Natomiast ze związkami /oddziałami/ sojuszniczymi mogą być stosowane różne sposoby, zależnie od konkretnych warunków a mianowicie :

- wysyłanie przez przełożonego do podwładnego własnych środków radiowych z obsługami, które włącza się do pracy w istniejących sieciach radiowych dowodzenia lub w oddzielnie organizowane kierunki radiowe/słuchowe lub dalekopisowe /;
- wzajemne wysyłanie własnych środków radiowych z obsługami /~~przez przełożonego i podwładnego~~/ w ramach wymiany grup operacyjnych i włączanie ich do pracy na oddzielnych kierunkach radiowych lub do swoich sieci radiowych dowodze

70

-nia ;

-wysyłanie tylko /obsług/ /załóg/ do obsługiwania środków radiowych podwładnego , włączając je do pracy w sieci radiowe przełożonego ;

-wchodzenie środków radiowych podwładnego /wojsk sojuszniczych/ /do pracy w sieci radiowe /kierunki/ dowodzenia przełożonego.

Analogiczne rozwiązania mogą być stosowane w łączności radiowej współdziałania .

Realizacja pierwszych dwóch sposobów jest najmniej ekonomiczna i z punktu widzenia terminowości nawiązania i przekazywania wiadomości najmniej korzystna. Wymaga bowiem wydzielenia dodatkowych środków radiowych oraz czasu potrzebnego na przejazd do wyznaczonego sztabu . Należy się liczyć i z tym ,że środki te z różnych przyczyn /teren skażony, zagrożenie ze strony grup dywersyjnych , ruch kolumn.po drogach/ mogą nie dotrzeć do miejsca przeznaczenia.

Wysyłanie samych obsług /załóg/ jest bardziej ekonomiczne i szybsze w realizacji , jeśli do tego celu wykorzystamy śmigłowiec .

Najdogodniejszym sposobem , zapewniającym szybkość nawiązania łączności radiowej jest wydzielanie przez podległe /podporządkowane /związki /~~oddziały~~/ własnych środków radiowych i włączenie ich do pracy w nakazane sieci lub kierunki radiowe dowodzenia przełożonego .

W tym jednak przypadku konieczne jest spełnienie następujących warunków :

- sztab zgrupowania wojsk o skierowanie koalicyjnego powinien posiadać /opracować / kilka rezerwowych kompletów dokumentów zawierających dane radiowe własnego systemu i rozesłać je do sztabów sojuszniczych

71

związków /oddziałów/ podległych i współdziałających, jeśli uprzednio nie zostało to uwzględnione przez sztab wyższy;

- dokumenty zawierające dane radiowe powinny być opracowane w języku rosyjskim i według jednolitego wzoru;
- obsługi współpracujących środków radiowych muszą posługiwać się jednolitymi zasadami nawiązywania łączności i prowadzenia korespondencji radiowej oraz językiem rosyjskim.

Wiadomości przekazywane w realacjach radiowych, w których pracują środki radiowe wojsk sojuszniczych, powinny być redagowane w języku rosyjskim.

Wspólne ćwiczenia wojsk łączności armii sojuszniczych (szczególnie „WIOSNA-73" i „TARCZA-76") potwierdziły realność tych założeń. Konieczne jest dalsze doskonalenie tego systemu i szkolenia wojsk łączności w tym zakresie.

Stopień wykorzystania łączności radiowej zależy od rodzaju i okresu operacji /działań/ sytuacji operacyjno-strategicznej, przyjętych form i zakresu maskowania operacyjnego oraz możliwości wykorzystania innych środków łączności. Uwzględniając ochronę przed rozpoznaniem radioelektronicznym nieprzyjaciela, należy przestrzegać zasady wykorzystania środków radiowych tylko wówczas gdy jest to niezbędne konieczne, gdy inne środki łączności nie mogą zapewnić terminowego obiegu wiadomości.

Jeśli zgrupowanie wojsk o składzie koalicyjnym organizowane jest w okresie operacyjnego rozwinięcia wojsk, przed lub w toku przegrupowania, to łączność radiowa może być zupełnie niewykorzystywana lub ograniczona do przekazywania ustalonych sygnałów. W tym okresie mogą być wykorzystywane stacjonarne środki radiowe systemu łączności międzygarnizonowej /jeśli zachodzi taka potrzeba/ oraz środki radiowe organów kierowania ruchem wojsk / komendy stref, dróg i przepraw /.

72

W okresie osiągania rejonów wyjściowych i przebywania wojsk sojuszniczych w tych rejonach , praca środków radiowych na nadawanie może być całkowicie zabroniona , z wyjątkiem systemu obrony przeciwlotniczej oraz powiadomienia, ostrzegania i alarmowania, systemu rozpoznania. Łączność radiowa musi być jednak całkowicie zorganizowana i gotowa do pracy . Z SD lub ~~WSD~~ zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnego powinna być nawiązana łączność radiowa ze sztabem związku operacyjnego /taktycznego/ osłonowego będącego w styczności z nieprzyjacielem .

Jeśli zgrupowanie koalicyjne organizowane jest w toku prowadzenia operacji , w pierwszej kolejności należy nawiązać łączność radiową z podległymi związkami /oddziałami/ działającymi w I rzucie będącymi w styczności z nieprzyjacielem, z wojskami rakietowymi i artylerią ~~oraz w systemie łączności OPK~~. Każdorazowo zakres wykorzystania środków radiowych określa ~~dowódc lub~~ szef sztabu zgrupowania .

Zasady organizacji łączności radiowej w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym przedstawia załącznik nr 8 .

~~6.~~ Zasady organizacji i wykorzystania łączności radioliniowej i przewodowej

Środki radioliniowe mają już szerokie zastosowanie we wszystkich sojuszniczych armiach narodowych, i w jednolitym systemie łączności zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnego ~~będą~~ spełniać , obok ~~środków~~ radiowych , zasadniczą rolę w przekazywaniu wiadomości . Zakres organizacji i wykorzystania łączności radioliniowej zależy głównie od szczebla dowodzenia i stanu środków radioliniowych w związkach i oddziałach narodowych .Organizując łączność radioliniową ~~należy mieć na uwadze typy posiadanych stacji radioliniowych gdyż każdy z nich ma swoje właściwości warunkujące współpracę między nimi~~ . Zarówno w narodowych , jak i sojuszniczych systemach łączności,przestrzegana jest zasada stosowania jednorodnych stacji radioliniowych ,co pozwala na uzyskiwanie łączy o wymaganych

73

parametrach , a więc gwarantuje dobrą jakość łączności, ułatwia współpracę z urządzeniami komutacyjnymi oraz skraca czas nawiązywania łączności . Z reguły poszczególne typy stacji radioliniowych mając na uwadze ich możliwości taktyczno-techniczne, przeznaczone są do zapewnienia łączności w określonym ogniwie dowodzenia np. front-armia stacje R-404, armia - dywizja stacje R-409 i dywizja pułk stacje R-405 M. Przy zachowaniu jednolitości stosowanych stacji radioliniowych i w miarę posiadania etatowej ich ilości, problem organizacji i wykorzystania łączności radioliniowej dla potrzeb zgrupowania koalicyjnego byłby stosunkowo prosty.

Uwzględniając przy tym możliwości szybkiego nawiązania łączności radioliniowej , jest ona w krótkim czasie zdolna do zapewnienia obiegu wiadomości i to w różnej formie . Jednakże należy się liczyć z tym, że w poszczególnych związkach i oddziałach narodowych stan ukompletowania oddziałów i pododdziałów łączności w środki radioliniowe nie będzie jednakowy i to nie tylko w wyniku powstałych strat , które zawsze trzeba uwzględniać . Na szczeblu operacyjnym ~~zgrupowania koalicyjnego~~ problem ten może być nieodczuwalny, gdyż na tym szczeblu są większe możliwości manewru środkami radioliniowymi i to odpowiednich typów . Już jednak na szczeblu związku taktycznego środki radioliniowe mogą nie mieć zastosowania w łączności z podległymi pułkami lub będzie ona organizowana w ograniczonym zakresie .

Generalnie można przyjąć , że w jednolitych systemach łączności ~~szczebla operacyjnego zgrupowań koalicyjnych~~ zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym środki radioliniowe będą miały szerokie zastosowanie tak w łączności z przełożonym , podległymi związkami taktycznymi /oddziałami/ jak i dla potrzeb współdziałania, powiadamiania /ostrzegania i alarmowania/, oraz spełniać będą podstawową rolę w procesie wymiany wiadomości.

74

Natomiast na szczeblu związku taktycznego łączność radioliniowa może być organizowana w ograniczonym zakresie . Podyktowane to jest również i tym , że częstotliwość przesunięć punktów dowodzenia szczebla taktycznego jest większa niż szczebla operacyjnego i czasokres dowodzenia w ruchu jest znaczny .
Natomiast pełne wykorzystanie możliwości stacji radioliniowych jest możliwe tylko na postoju .Dlatego też podstawowymi środkami łączności dowodzenia i współdziałania na szczeblach taktycznych są środki radiowe.Nie można jednak nie widzieć ogromnego znaczenia wykorzystania środków radioliniowych na szczeblu związku taktycznego w warunkach pracy dowódców i sztabów na postoju .

Środki radioliniowe zapewniają wielokanałową łączność telefoniczną i telegraficzną oraz mogą współpracować ze środkami przewodowymi i radiotelefonicznymi , tworząc łącza mieszane /kombinowane / co ma kapitalne znaczenie w kompleksowym kanałowe wykorzystaniu systemu łączności .
Na łączach radioliniowych mogą pracować urządzenia utajniające, zapewniające skrytość przekazywanych wiadomości oraz urządzenia transmisji danych,. Łącza radioliniowe mogą być wykorzystane jako elementy transmisji do współpracy EMC.Wykorzystanie tych wszystkich dodatnich cech środków radioliniowych możliwe jest przy zachowaniu odpowiednich warunków . Do najważniejszych można zaliczyć :

- pracę na postoju ,
- właściwe rozmieszczenie w terenie ,
- uwzględnienie warunków terenowych na trasie linii radiowej ,
- dobór częstotliwości roboczych i inne.

Warunki te muszą być każdorazowo uwzględniane zarówno przez organizującego łączność radioliniową/sztab zgrupowania koalicyjnego / jak i sztaby wszystkich związków /oddziałów/ wchodzących w skład zgrupowania .

75

Do zapewnienia łączności radioliniowej z podwładnymi w systemie koalicyjnym na szczeblu operacyjnym środki radioliniowe wydziela z reguły sztab przełożony, chyba że ograniczony stan tych środków na to nie pozwala. Wówczas może być stosowana zasada wydzielania własnych środków na swoich punktach dowodzenia przez przełożonego i podwładnego. Ta zasada jest najczęściej stosowana w pierwszym okresie wejścia do systemu koalicyjnego przy zmianach podporządkowania. Analogicznie zasada ta stosowana jest na szczeblach taktycznych.

Stopień wykorzystania łączności radioliniowej na szczeblu operacyjnym jest większy niż na szczeblu związku taktycznego, co uwarunkowane jest częstotliwością przesunięć punktów dowodzenia. Niejednakowy jest on również w poszczególnych etapach operacji /działań/.

W okresie przegrupowania związków /oddziałów/ zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnego środki radioliniowe wykorzystuje się w ograniczonym zakresie i z zasady tylko w rejonach dłuższych odpoczynków. Przegrupowujące się związki /oddziały/ wydzielają wówczas swoje środki radioliniowe do dowiązania się do najbliższych garnizonowych węzłów łączności lub węzłów łączności organów kierowania ruchem wojsk, bądź też do stacji wzmacniających lub urządzeń pocztowo-telekomunikacyjnych do których dołączona wydzielonych łączy państwowej sieci telekomunikacyjnej. Zależy to od konkretnych warunków w jakich znajdują się przegrupowujące związki /oddziały/.

Przedsięwzięcia te uwzględnia się w planie przegrupowania.

Po osiągnięciu rejonów wyjściowych dążyć należy do zorganizowania łączności radioliniowej ze wszystkimi związkami /oddziałami/ wchodzącymi w skład zgrupowania koalicyjnego w następującej kolejności: ze sztabem przełożonym, związkami /oddziałami/ wojsk rakietowych i artylerii, wojskami OPL, sztabem związku osłonowego będącego w styczności z nieprzyjacielem, związkami pierwszego rzutu i pozostałymi związkami /oddziałami/.

Ci rozmieściu punktów dowodzenia a spełnieni będzie podstawowe zadanie w zapewnieniu obiegu wiadomości z przełożonym, podwładnym i współdziałającymi związkami.

76

Należy również dokonać powiązań systemu łączności zgrupowania z systemem łączności wojsk OPK oraz lotnictwa operacyjnego.

W tym więc okresie środki radioliniowe mogą przyjąć na siebie zadanie zapewnienia pełnego obiegu wiadomości w procesie dowodzenia i współdziałania .

W toku prowadzenia operacji /działań/ przez wojska zgrupowania koalicyjnego , środki radioliniowe pracujące w jednolitym systemie łączności wykorzystywane będą w sposób ciągły zapewniając łączność dowodzenia i współdziałania z każdego kolejnego rejonu rozwinięcia punktów dowodzenia przełożonego , podległych i współdziałających związków /oddziałów /.

Łączność
Środki przewodowe w procesie przekazywania wiadomości zgrupowania koalicyjnego spełniają drugoplanową rolę . Wynika to z ujemnych cech łączności przewodowej , do których w pierwszym rzędzie należy zaliczyć : potrzebę angażowania znacznej ilości sił i środków do budowy linii polowych, stosunkowo długi czas budowy linii i nawiązania łączności oraz duża wrażliwość na niszczenie . W warunkach manewrowego charakteru działań rozbudowa łączności przewodowej może okazać się niecelowa ze względu na konieczność częstych przesunięć punktów dowodzenia , szczególnie szczebla taktycznego. Stąd łączność przewodowa na szczeblach taktycznych w układzie koalicyjnych wojsk operacyjnych będzie miała zastosowanie z reguły w rejonach wyjściowych /ześrodkowania/, w obronie oraz w ramach łączności wewnętrznej na punktach dowodzenia . Już jednak na szczeblach operacyjnych możliwości rozbudowy łączności przewodowej są większe i jej udział w procesie przekazywania wiadomości wzrasta .

kablowych linii
Za pomocą środków przewodowych /linii kablowych/połączone będą między sobą punkty dowodzenia danego związku operacyjnego, praz punkty dowodzenia podstawowych elementów ugrupowania .

77

W toku operacji zaczepnej z zasady budowana jest oś przewodowa po osi przesunięcia SD i zgrupowania. Przez zastosowanie na współpracujących ze sobą węzłach łączności urządzeń telefonii i telegrafii wielkrotnej uzyskać można wielkoanałową łączność telefoniczną i telegraficzną. Na łączach przewodowych mogą być wykorzystane urządzenia utajniające dzięki czemu można uzyskać telefoniczną i telegraficzną łączność utajnioną. Możliwości powiązania łączności przewodowej i radioliniowej pozwalają na kompleksowe ich wykorzystanie w procesie przekazywania wiadomości. Jeśli uwzględnić przy tym, że środki przewodowe są najbardziej odporne spośród innych technicznych środków łączności na rozpoznanie radioelektroniczne i zakłócenia, oraz to, że są proste w posługiwaniu się nimi, to celowym okaże się jej wykorzystanie wszędzie tam gdzie istnieją ku temu dogodne warunki.

W warunkach zgrupowania koalicyjnego zasady organizacji łączności środkami przewodowymi nie powinny odbiegać od stosowanych zasad narodowych a mianowicie przełożony sztab organizuje łączność przewodową do podwładnego swoimi siłami i środkami /polowe linie kablowe/. Ilość organizowanych relacji przewodowych zależy od potrzeb i możliwości posiadanych sił i środków. Zawsze jednak dążyć należy do zorganizowania łączności przewodowej do związków /oddziałów/ wykonujących główne zadanie, skracając w ten sposób wspólnie z relacjami radiowymi i radioliniowymi najdogodniejsze warunki przekazywania wiadomości w różnej formie.

W okresie przegrupowania związków /oddziałów/ zgrupowania koalicyjnego przez terytorium własnego lub sojuszniczego państwa, środki przewodowe spełniają podstawową rolę w procesie przekazywania wiadomości. Wykorzystywany jest wówczas do tego celu system łączności międzygarnizonowej, system łączności przewodowej organów kierowania ruchem wojsk a także wydzielane łącza resortu łączności. Łączność ta jest ściśle ze sobą powiązana i umożliwia

uzyskiwanie połączeń sztabu zgrupowania koalicyjnego ze sztabami podległych związków /oddziałów/ na drogach marszu , z komendami stref i dróg , komendami odcinków /stacji/ kolejowych ,sztabem przełożonym . Przekazywanie sygnałów w tym systemie odbywa się po uzyskaniu połączenia na ustalone zawczasu hasło .

W rejonach długich odpoczynków siłami i środkami przegrupowujących się związków /oddziałów/ mogą być budowane kierunki przewodowe od SD związku /oddziału/ do najbliżej położonego węzła łączności /garnizonowego , organów kierowania ruchem wojsk itp./ w celu dowiązania się do istniejącego systemu stacjonarnego .

Wykorzystanie łączności przewodowej w rejonach wyjściowych /ześrodkowania / zależy głównie od czasu przebywania wojsk w tych rejonach . Jeśli czas rozbudowy łączności przewodowej jest równy czasowi pobytu wojsk w danym rejonie to organizacja łączności przewodowej staje się niecelowa.

Najniższy stopień wykorzystania łączności przewodowej dalekosiężnej jest w toku prowadzenia operacji /działań/ co warunkuje ograniczona ilość relacji przewodowych i przesunięcia punktów dowodzenia .

Szczególna rola w zapewnieniu sprawnego obiegu wiadomości przypada środkom przewodowym , rozwijanym na punktach dowodzenia , w ramach łączności wewnętrznej . Od sprawnego jej zorganizowania , doprowadzenia kabli od dalekosiężnych środków transmisyjnych do aparatowni komutacyjnych oraz od rozbudowy wewnętrznej sieci abonenckiej zależy sprawność obiegu wiadomości nie tylko w ramach danego punktu dowodzenia ale i między punktami dowodzenia . Również i te przedsięwzięcia związane z rozbudową łączności wewnętrznej winny być realizowane według jednolitych zasad /np.doprowadzenie linii i instalacja aparatów łączności "WCz" "TJ" u odpowiednich abonentów /w związkach /oddziałach /narodowych ,co usprawni ,a głównie przyspieszy uzyskiwanie potrzebnych połączeń .

29

Przykład organizacji łączności radioliniowej i przewodowej w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym przedstawia załącznik nr 9.

Wszystkie przedsięwzięcia związane z organizacją i wykorzystaniem jednolitego systemu łączności i poszczególnych rodzajów środków łączności ,dla potrzeb dowodzenia i współdziałania w zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym muszą być ściśle skoordynowane, dokładnie zaplanowane , głównie od strony eksploatacyjnej i zabezpieczone w niezbędne dokumenty . Uwzględnienie wszystkich złożonych warunków działania systemu łączności , w skład którego wchodzą elementy kilku związków /oddziałów/ sojuszniczych armii , może zapewnić sprawność przekazywania wiadomości.

2. WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI I WYKORZYSTANIA SYSTEMU UTAJNIANIA. do

2. Zasady organizacji i wykorzystania systemu utajniania w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym .

~~2.1 Zasady organizacji systemu ,utajniania.~~

Uwzględniając możliwości nieprzyjaciela w zakresie rozpoznania systemu dowodzenia i łączności oraz przechwytywania wiadomości przekazywanych przez techniczne środki łączności , na każdym szczeblu dowodzenia organizowany jest system utajniania , będący jednym z podstawowych elementów systemu ochrony tajemnicy Sił Zbrojnych .

W zależności od szczebla dowodzenia i określanych potrzeb, system utajniania jest mniej lub więcej złożony , o różnych stopniach i formach utajnienia .

Im wyższy szczebel dowodzenia tym system utajnienia jest bardziej złożony, obejmuje swym zasięgiem więcej związków, /oddziałów/ , stosowana jest większa ilość i różnorodność środków i urządzeń przeznaczonych do utajnienia wiadomości oraz posiada wyższy stopień utajnienia /moc kryptograficzna /.

W sojuszniczych armiach narodowych organizowany jest system utajnienia uwzględniający potrzeby i specyfikę danej armii. ~~Można~~ przyjąć ,że we wszystkich armiach sojuszniczych obowiązują jednolite ogólne zasady utajnienia wiadomości przekazywanych przez techniczne środki łączności , w oparciu o które ~~będzie~~ organizowany system utajnienia zgrupowania koalicyjnego . Jednakże należy liczyć się z koniecznością realizacji szeregu przedsięwzięć organizacyjnych, bez których system utajnienia nie będzie mógł spełnić swoich zadań w procesie dowodzenia i współdziałania .

Podobnie jak system łączności również system utajnienia musi być jednolity w całym układzie koalicyjnym , przy czym sprzężenie systemów poszczególnych szczebli dowodzenia winno być bardzo ściśle i szczegółowo zabezpieczone od strony wyposażenia w środki i urzą-

-dzenia służące do utajnienia , jak i dokumentacji. W przeciwnym razie nawet najlepiej zorganizowany system łączności zgrupowania koalicyjnego nie zapewni terminowego obiegu wiadomości i ich skrytości. Chodzi bowiem nie tylko o sprawność przekazywania wiadomości ale także ich utajnianie by były one zrozumiałe przez wszystkich , do których kierowana jest dana wiadomość.

Odpowiedzialność za organizację i działanie systemu utajnienia spoczywa na sztabie zgrupowania koalicyjnego, który opracowuje odpowiednią dokumentację, jednolitą dla wszystkich podległych związków /oddziałów/ oraz określa sposób organizacji i działania systemu utajniania . Zgodnie zobowiązującymi zasadami , system utajniania organizuje się z góry w dół , od przełożonego do podwładnego , przy czym dla każdego ogniwa dowodzenia oddzielnie, to znaczy , że na każdym szczeblu dowodzenia obowiązują inne dane warunkujące działanie systemu utajniania. Zawsze jednak system utajniania powinien zapewnić możliwość porozumienia się przełożonego o dwa szczeble niżej i odwrotnie.

Sztaby poszczególnych związków /oddziałów/ narodowych organizują własny system utajniania w oparciu o zarządzenia przełożonego i zgodnie z jego ustaleniami dotyczącymi pracy poszczególnych środków i urządzeń służących do utajnienia .

W procesie przekazywania wiadomości przez techniczne środki łączności sztaby związków /oddziałów/ koalicyjnych korzystać będą z dwóch a niekiedy i więcej systemów utajnienia , a to :

- z systemu utajnienia przełożonego gdy przekazywane są wiadomości do i od przełożonego , a także dla potrzeb współdziałania w ramach danego związku /przełożonego //;
- z systemu utajniania własnego gdy przekazywane są wiadomości do i od podwładnych ;
- z systemu utajniania związku /oddziału/ współdziałającego , nie wchodzącego w skład zgrupowania koalicyjnego , gdy zachodzi

9.2659

82

taka potrzeba /np.skrzydłowe związki taktyczne dwóch armii/, jednakże pod warunkiem posiadania odpowiednich danych do pracy w tym systemie .

System utajniania zgrupowania koalicyjnego musi być przygotowany i zdolny do przyjęcia dowolnego związku /oddziału/ armii sojuszniczej, podporządkowanego w dowolnym okresie /etapie/ operacji.Ażeby wymaganie to mogło być spełnione sztab zgrupowania koalicyjnego powinien w swoim ogniwie dowodzenia stosować jeden język porozumiewania się , to znaczy język rosyjski /tak w piśmie jak i słowie /oraz posługiwać się jednolitymi dokumentami . Uwzględnić również trzeba możliwości podległych /podporządkowanych/ sztabów w zakresie wydzielania do systemu jednolitych środków i urządzeń przeznaczonych do utajniania, stanowiących stronę materialną systemu . Bez jednolitości w tym względzie żadne przedsięwzięcia organizacyjne nie przyniosą pożądanego skutku . Pewne odrębności poszczególnych związków/oddziałów/ narodowych mogą być w układzie koalicyjnym zachowane ale tylko w odniesieniu do własnego systemu utajnienia dla potrzeb dowodzenia , a także współdziałania między elementami ugrupowania danego związku /oddziału/. Jednakże wszędzie tam gdzie są punkty styczne w procesie przekazywania wiadomości między związkami /oddziałami/ różnych armii narodowych, zachowana musi być jednolitość wszystkich czynników składających się na system utajniania.

W przypadku gdy danemu związkowi operacyjnemu jednej armii narodowej , podporządkowany będzie związek /oddział/ innej armii narodowej i przełożony wysyła do niego własną grupę operacyjną , to ~~można~~ wysyła się wraz z nią ~~wysłać~~ własne środki przeznaczone do utajnienia wiadomości . Będą one wówczas pracowały we własnym narodowym systemie utajniania przełożonego, bez angażowania środków i urządzeń podwładnego /podporządkowanego /. Zasada ta dotyczy również dokumentów kodowych .

83

Warianty organizacji systemu utajniania w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym przedstawia załącznik nr 10 .

2.2. Zasady wykorzystania systemu utajnienia w zgrupowaniu wojsk o składzie koalicyjnym .

Do przekazywania wiadomości przez techniczne środki łączności , w systemie utajniania zgrupowania koalicyjnego, mogą być wykorzystywane :

- środki łączności szyfrowej i kodowej ;
- urządzenia utajniające telefoniczne i telegraficzne ;
- dokumenty kodowe .

Zależy to głównie od szczebla dowodzenia . Na szczeblu operacyjnym wykorzystywane będą wszystkie wymienione środki służące do utajniania wiadomości . Na szczeblu taktycznym nie mają zastosowania , w ich systemie utajniania , środki łączności szyfrowej .

Zastosowanie środków i urządzeń przeznaczonych do utajniania wiadomości , w poszczególnych ogniwach dowodzenia zgrupowania wojsk w składzie koalicyjnym przedstawia (załącznik nr 11.)

Ażeby móc uruchomić system utajniania za pomocą środków szyfrujących , kodujących oraz telefonicznych i telegraficznych urządzeń utajniających, każdy sztab /przełożony, podwładny, współdziałający/, musi wydzielić na swoim punkcie dowodzenia odpowiednio jednorodne własne środki i urządzenia , które zostają następnie powiązane różnymi środkami transmisji oraz stosować do nich ustalone przez przełożonego dane do pracy . Doprowadzenie do podległych / podporządkowanych / związków /oddziałów/ danych do pracy wymienionych środków i urządzeń jest niezbędnym warunkiem ich wykorzystania . Może się to odbywać w dwojaki sposób . - stały i doraźny . Stały polega na tym , że sztab nadrzędny , przewidując organizowanie zgrupowań koalicyjnych , zawczasu /jeszcze w okresie pokojowym /określa i przydziela dane do pracy

środków i urządzeń przeznaczonych do utajniania , dla wszystkich związków /oddziałów/ narodowych armii sojuszniczych , które mogą wchodzić do zgrupowań koalicyjnych . Te dane nie mogą być stosowane w narodowym systemie utajniania a wykorzystywane z chwilą wejścia w skład koalicyjny. Jest to sposób zapewniający utajnianie wiadomości w stosunkowo krótkim czasie od chwili podporządkowania i jak wykazały wspólne ćwiczenia wojsk sojuszniczych , przyczyniający się do podniesienia operatywności dowodzenia , w trudnym ,początkowym okresie działania zgrupowania koalicyjnego .

Doraźny sposób polega na włączeniu się podległego /podporządkowanego / związku/oddziału/do systemu koalicyjnego w toku działań , po doraźnym otrzymaniu danych do pracy środków i urządzeń przeznaczonych do utajniania /dokumenty eksploatacyjne/. Sposób ten może być stosowany gdy podległe /podporządkowane/ sztaby nie otrzymały zawczasu odpowiednich danych . Wówczas jednak wydłuża się czas nawiązania łączności o wielkość potrzebną na dostarczenie tych danych /dokumentów/ do podległego /podporządkowanego / sztanu związku /oddziału/ sojuszniczego oraz opóźnia termin rozpoczęcia normalnej wymiany wiadomości . W tym przypadku sztab zgrupowania koalicyjnego musi posiadać komplety rezerwowych dokumentów z danymi do pracy środków szyfrujących , kodujących i urządzeń utajniających, by zależnie od potrzeb móc dostarczyć je w krótkim czasie do zainteresowanych sztabów . Zastosowanie środków i urządzeń służących do utajniania uzależnione jest od środków transmisyjnych wykorzystywanych do powiązania poszczególnych punktów dowodzenia a więc środków radiowych , radioliniowych i przewodowych. Parametry łączy uzyskiwanych za pomocą tych transmisyjnych środków łączności muszą odpowiadać wymogom stosowanych środków i urządzeń służących do utajniania , a w układzie koalicyjnym , jak wykazują ćwiczenia , ta zgodność nie zawsze istnieje .

85

Wykorzystanie wszędzie tam gdzie jest to możliwe , środków i urządzeń przeznaczonych do utajnania , poważnie usprawnia obieg informacji , eliminuje bowiem czas na ręczne kodowanie, co ma kolosalne znaczenie w procesie dowodzenia i współdziałania, szczególnie gdy prowadzimy bezpośrednie rozmowy za pomocą telefonicznych urządzeń utajniających . Należy jednak przy tym pamiętać, że kanał utajniony istnieje dopiero na drodze przesyłowej pomiędzy pracującymi ze sobą urządzeniami utajniającymi , a od abonenta do urządzenia łączność nie jest utajniona .

Formy utajniania zależeć będą od zastosowanych środków i urządzeń utajniających .Z reguły w zgrupowaniu koalicyjnym na szczeblu związku operacyjnego i taktycznego wiadomości przekazywane w kanałach utajnionych będą w formie dokumentu /szyfrogramu,kodogramu/lub rozmów telefonicznych , przy czym ta pierwsza forma będzie dominowała .Na szczeblu taktycznym w ogniwie dywizja-pułk stosowana będzie głównie forma utajnionych rozmów telefonicznych , tym bardziej,że telefoniczne urządzenia utajniające znajdują coraz szersze zastosowanie w wozach dowodzenia i radiostacjach dowódców , wykorzystywanych bardzo szeroko w toku prowadzenia działań . Sposób i czas uzyskania połączenia w kanale utajnionym nie odbiega od tych jakie uzyskujemy w kanale nieutajnionym . Jeśli systemy utajniania związków /oddziałów/ wchodzących w skład zgrupowania koalicyjnego są ze sobą ściśle powiązane i dostosowane do współpracy , to możliwości przekazywania wiadomości tak w układzie pionowym /dowodzenia/ jak i poziomym /współdziałania/ będą identyczne jak w systemie jednorodnym -narodowym .

Inaczej przedstawia się jednak problem utajniania wiadomości za pomocą dokumentów kodowych . Wchodzą tu w grę nie tylko dane, głównie klucze , umożliwiające zastosowanie tych dokumentów ,określane przez sztab zgrupowania koalicyjnego ale również forma i treść dokumentu oraz język.

86

Utajnianie wiadomości za pomocą dokumentów kodowych jest szeroko stosowane na szczeblach taktycznych ~~a od szczebla pułku w dół jedynym~~ jak ~~dotąd~~ sposobem utajniania. Tam więc ~~gdzie nie mają zastosowania~~ środki i urządzenia utajniające dokumenty kodowe stanowią jedyną ~~stronę materialną systemu utajniania~~. Dlatego od ich formy, treści, dostosowania ~~do potrzeb dowodzenia i współdziałania~~ zależy głównie sprawność ~~systemu utajniania~~. Na szczeblu związku taktycznego i operacyjnego utajnianie wiadomości za pomocą dokumentów kodowych stanowi element uzupełniający w systemie utajniania ale nie może być wykluczony z systemu lub traktowany jako mniej ważny. Tam bowiem gdzie z różnych względów nie będzie można wykorzystać środków i urządzeń utajniających /ich brak, uszkodzenia, zniszczenia lub niemożliwość współpracy ze względu na różnice w parametrach eksploatacyjnych /, dokumenty kodowe spełniać będą główną rolę w systemie utajniania. Stąd istnieje konieczność posiadania i dostosowania do pracy dokumentów kodowych we wszystkich pododdziałach, oddziałach i związkach narodowych armii sojuszniczych bez względu na ich taktyczną czy operacyjną podległość i założony stopień wykorzystania.

Należy oczywiście wziąć pod uwagę fakt, że utajnianie wiadomości za pomocą dokumentów kodowych pociąga za sobą straty czasowe i obieg wiadomości odbywa się w dłuższym terminie, co ujemnie wpływa na operatywność dowodzenia. Jeśli przy tym funkcjonalność stosowanych dokumentów kodowych jest niska oraz niedostateczny poziom wyszkolenia oficerów w zakresie posługiwania się dokumentami kodowymi, to sprawność działania systemu utajniania w procesie przekazywania wiadomości przez techniczne środki łączności będzie również niska.

W cyklu obiegu wiadomości utajnionej za pomocą dokumentów kodowych od nadawcy do adresata najwięcej czasu pochłania zakodowanie i rozkodowanie treści wiadomości, a najmniej samo przekazywanie.

87

Stąd tak wielką wagę przywiązuje się do treści i formy dokumentów kodowych. Ma to szczególne znaczenie w układzie koalicyjnym ,gdyż różnorodność dokumentów kodowych stosowanych w związkach /oddziałach/ narodowych może uniemożliwić ich wykorzystanie a tym samym obieg wiadomości .

Można przyjąć zatem,że w systemie utajniania każdego związku /oddziału/ narodowego armii sojuszniczej mogą być stosowane dokumenty kodowe ,których treść ,forma przyjęta jest w danej armii oraz wykonane w narodowym języku . Natomiast w układzie koalicyjnym muszą obowiązywać dokumenty kodowe jednolite tak co do formy , treści jak i języka .

W zgrupowaniu koalicyjnym dla potrzeb dowodzenia i współdziałania mogą być wykorzystane te same dokumenty kodowe z jednolitymi danymi do ich zastosowania /klucze, hasła itp./ .

W systemie utajniania zgrupowania koalicyjnego istnieje potrzeba stosowania następujących jednolitych dokumentów kodowych :

- kodowanej mapy /skala zależnie od szczebla dowodzenia /;
- ~~kodu terenu~~ ;
- operacyjnej tabeli rozmówniczej ;
- tabeli sygnałowej.

Niezależnie od tego do adresowania i określania nadawcy stosowane być muszą jednolite tabele kryptonimów i adresów radiowych oraz sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych . Kryptonimy nabierane według jednolitych zbiorów w ~~fo~~netycznym brzmieniu języka rosyjskiego ~~się już~~ z powodzeniem stosowane we wszystkich wspólnych ćwiczeniach wojsk sojuszniczych .

System kodowania map w układzie koalicyjnym musi być jednolity dla danej skali stosowanych map.

~~Jeśli chodzi o kod mapy, to oprócz hasła mapy, które również powinno mieć brzmienie w języku rosyjskim , najcelowiej stosować~~ system KM-3/tabelka zamiany z jednolitym kluczem cyfrowym . Może on być stosowany do dowolnej skali mapy i w dowolnym rejonie działań , a ponadto prosty w zastosowaniu dla dowolnej narodowości .

Nie oznacza to że może być przyjęty inny system kodowania map .

Kod terenu musi być określony jednolicie a oznaczenia zmiany punktów terenowych powinny mieć brzmienie w języku rosyjskim .

Tabela rozmówniczа musi mieć jednolity układ treści i oznaczeń kluczowych /cyforwych/ .Treść zawarta w tabeli , według której formułuje się treść wiadomości przeznaczonej do nadania przez techniczne środki łączności, powinna być wyłącznie w języku rosyjskim.

Klucz do tabeli /wkładka kluczowa/ może być ustalony zawczasu a wpisany do tabeli z chwilą podporządkowania zgrupowaniu koalicyjnym . Wydaje się, że ten sposob przygotowania i wykorzystania dokumentów kodowych jest najbardziej korzystny , by móc w jak najkrótszym czasie uruchomić przekazywanie wiadomości z zastosowaniem utajniania zapomocą dokumentów kodowych . Potwierdzają to wnioski z ćwiczenia "TARCZA-76" i "ZACHÓD -77" .

Wydaje się , że w takie jednolite dokumenty kodowe powinny być wyposażone /łącznie z danymi do ich stosowania / wszystkie sojusznicze armie narodowe od szczebla pułku wzwyż. Wówczas organizując zgrupowanie koalicyjne o dowolnym składzie istnieje możliwość szybkiego uruchomienia systemu utajniania.

Niezależnie od wymienionych dokumentów kodowych istnieje konieczność stosowania jednolitej tabeli rozmówniczej o treści dostosowanej do potrzeb personelu eksploatacyjnego węzłów łączności i obsług środków łączności , dla porozumiewania się w okresie nawiązywania łączności i eksploatacji systemu łączności . Doświadczenia wskazują bowiem na występowanie poważnych trudności w porozumiewaniu się obsług i personelu eksploatacyjnego łączności różnych narodowości podczas wspólnych działań .

Ujednolicenia wymagają również przepisy prowadzenia korespondencji radiowej , wypełniania druków szyfrogramów, kodogramów i telegramów, mające bezpośredni wpływ na sprawność obiegu wiadomości w ramach

jednolitego systemu dowodzenia i łączności zgrupowania koalicyjnego.

Wiadomości przekazywane w procesie dowodzenia zależnie od ich treści i przeznaczenia mogą mieć różną klauzulą tajności a mianowicie "tajne specjalnego znaczenia", "tajne" i "poufne".

Wiadomości oznaczone klauzulą "tajne specjalnego znaczenia" można przekazywać tylko w formie utajnionej za pomocą środków szyrfujących. Wiadomości oznaczone klauzulą "tajne" i "poufne" można przekazywać przez telefoniczne i telegraficzne urządzenia utajniające, środki kodujące oraz dokumenty kodowe. Sposoby postępowania dowódców oficerów sztabu, obsług środków i urządzeń służących do utajniania w procesie przekazywania wiadomości zawarte są w odpowiednich przepisach ustalonych dla wszystkich sojuszniczych armii narodowych.

90

3. Wykorzystanie elektronicznej techniki obliczeniowej .

Całokształt przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem elektronicznej techniki obliczeniowej i urządzeń pomocniczych do zbierania przesyłania, opracowania i wydawania informacji dla potrzeb organów dowodzenia określa się mianem informatycznego zabezpieczenia dowodzenia .

Charakterystyczne dla obecnego okresu jest eksperymentalno-użytkowe wykorzystanie sił i środków informatyki dla potrzeb polowego systemu dowodzenia . Cała działalność organów informatyki wszystkich armii sojuszniczych podporządkowana jest budowie dla potrzeb frontu, perspektywicznego, jednolitego w skali Zjednoczonych Sił Zbrojnych , polowego zautomatyzowanego systemu dowodzenia /skrót ros.PASUW/ 1/ .

W celu zapewnienia sprawnego przejścia do perspektywicznego systemu oraz jego niezawodnego funkcjonowania , konieczne jest osiągnięcie pełnej standardowości i kompatybilności przygotowywanego kompleksu technicznego oraz typowości i pełnej jednolitości opracowywanego oprogramowania . Służy temu coraz ściślejsza integracja poczynań organów informatyki armii sojuszniczych , koordynowana przez Sztab Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw - uczestników Układu Warszawskiego . Jednakże w aktualnej sytuacji należy liczyć się z ~~znacznymi~~ pewnymi trudnościami organizacyjnymi, technicznymi i technologicznymi , charakteryzującymi proces wykorzystania sił i środków informatyki do wymiany informacji w zgrupowaniach o składzie koalicyjnym , ~~na co składają~~ się głównie :

- ~~różnice w organizacji wojsk , ich uzbrojeniu i wyposażeniu;~~
- ~~różnice w metodach pracy dowództw i sztabów ;~~
- trudności językowe ;

1/ Charakterystykę tego systemu przedstawiono w ~~punkcie 4~~ rozdziale VIII ~~tego rozdziału~~ .

91

- odmienne struktury organizacyjne organów informatyki w poszczególnych armiach sojuszniczych ;
- różnorodność środków elektronicznej techniki obliczeniowej, urządzeń transmisji danych i aparatury pomocniczej, oraz występujące braki odpowiedniego sprzętu ;
- różnice w technologii pracy organów informatyki poszczególnych armii sojuszniczych ;
- brak jednolitego systemu sformalizowanych dokumentów bojowych, dostosowanego do wymogów elektronicznego przetwarzania informacji .

Stosowany obecnie model organizacyjny informatycznego zabezpieczenia dowodzenia w warunkach polowych opiera się na wykorzystaniu stacjonarnych ośrodków przetwarzania informacji /ośrodków obliczeniowych/, powiązanych łączami transmisji danych / teledacyjnmi /ze znajdującymi się na polowych stanowiskach dowodzenia urządzeniami informatycznymi . Technologia wykorzystania tak zorganizowanego systemu w pracy sztabu określonego szczebla polega na przygotowaniu na polowym SD zamówienia na przetwarzanie wraz z niezbędnymi informacjami wejściowymi /źródłowymi /, przesłaniu tych danych za pomocą urządzeń transmisji danych /UTD/ do właściwego ośrodka obliczeniowego /ośrodka przetwarzania informacji / i zwrotnym otrzymaniu wyników przetwarzania.

W ostatnim okresie rozpoczął się w armiach sojuszniczych proces stopniowego zastępowania ośrodków stacjonarnych przez ruchome ośrodki obliczeniowe , montowane na samochodach lub w kontenerach i wprowadzane bezpośrednio do sztabów na polowe stanowiska dowodzenia. Eliminuje to potrzebę przesyłania informacji przy pomocy dalekich, czułych na przeciwdziałania nieprzyjaciela , łącz teledacyjnych i stanowi kolejny , ważny krok w kierunku usprawnienia pracy i poprawiania niezawodności działania ~~organów informatyki~~ systemów informatycznych.

Za prawidłowe uznać nie i środków informatyki w okresie

92

Strukturę organizacyjno-funkcjonalną organów informatycznego zabezpieczenia dowodzenia zgrupowania wojsk o składzie koalicyjnym, nakładającą się na odpowiednią strukturę systemu dowodzenia, tworzą następujące elementy ~~(załącznik nr 47)~~ :

1. etatowe oddziały informatyki sztabów frontu, wydziały informatyki armii ogólnowjskowych , armii lotniczej i marynarki wojennej . W organach dowodzenia zgrupowań sojuszniczych nie posiadających etatowych organów tworzy się grupy informatyków /grupy automatyzacji dowodzenia /. W skład oddziału /wydziału ,grupy/informatyków sztabu dowodzącego zgrupowaniem koalicyjnym powołuje się zazwyczaj przedstawicieli organów informatyki wojsk sojuszniczych , wchodzących w skład zgrupowania .

Zadaniem oddziału/wydziału, grupy/ jest utrzymanie stałej gotowości organizacyjno-kadrowej, programowo-informacyjnej i techniczno-technologicznej do informatycznego zabezpieczenia działalności bojowej sztabów.W tym celu oddział /wydział, grupa/ współpracuje przede wszystkim z odpowiednimi komórkami sztabu w zakresie wykorzystania elektronicznej techniki obliczeniowej do przetwarzania informacji operacyjno-taktycznych oraz z organami łączności w zakresie obiegu informacji w kanałach teledacyjnych łączących SD ze stacjonarnymi ośrodkami obliczeniowymi , stanowiskami dowodzenia wojsk współdziałających i podległych oraz wewnątrz SD. Ponadto oddział/wydział,grupa sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością organów informatyki niższych szczebli dowodzenia.

2. Organizatorzy systemów przetwarzania informacji wyznaczeni spośród informatyków lub innych, specjalnie przygotowanych osób funkcyjnych zarządów /oddziałów/ i szefostw rodzajów wojsk i służb odpowiedniego stanowiska dowodzenia.

Ich zadaniem jest przygotowywaniebazy programowej i informacyjnej do rozwiązywania zadań operacyjno-taktycznych dla potrzeb

zarządu /oddziału, sz. efostwa/, przygotowywanie osób funkcyjnych do wykorzystania ETO przy rozwiązywaniu zadań informacyjnych i obliczeniowych oraz organizowanie i uczestniczenie w procesie przygotowania danych do przetwarzania i racjonalnego wykorzystania wyników z EMC.

W celu umożliwienia wykorzystania wyników elektronicznego przetwarzania informacji operacyjno-taktycznych /rozwiązania zadań operacyjno-taktycznych /, organizuje się / już w okresie pokoju/ pod kierunkiem Sztabu Zjednoczonych Sił Zbrojnych międzysojuszniczą wymianę algorytmów i programów zadań operacyjno-taktycznych oraz systemów przetwarzania na spotkaniach konsultacyjnych, konferencjach i wspólnych ćwiczeniach . Zadania przeznaczone do wymiany programowane są na ogół w dwóch językach , tzn. umożliwiają przygotowanie danych wejściowych i uzyskanie informacji wynikowych w języku narodowym i w języku rosyjskim .

3. Aparatownie transmisji danych i przygotowania maszynowych nośników informacji . Wyposażone są one przede wszystkim w urządzenia transmisji danych, przesyłające informacje z prędkością od kilkuset do kilku tysięcy bodów, z automatycznym szyfrowaniem i rozszyfrowywaniem informacji oraz z automatyczną korekcją błędów, zapewniającą bardzo wysoką wierność przesyłanej informacji . Ponadto w ukompletowanie aparatowni wchodzą dalekopisy arkuszowe, maszyny do pisania z dziurkarką taśmy papierowej , drukarki mozaikowe lub wierszowe i urządzenia utajnionej telekopii. Dalekopisy, maszyny do pisania i drukarki wyposażone są w czcionki z alfabetem łacińskim i cyrylicą. Aparatownie przeznaczone do obsługi sztabów na polowych SD montuje się na 1-2 samochodach. Występują one w składzie polowych węzłów łączności i rozmieszczane są w pobliżu sektora operacyjnego SD. Stacjonarne ośrodki przetwarzania informacji /ośrodki obliczeniowe/ właściwych sztabów, przeznaczone do obsługiwania polowych stanowisk

dowodzenia tych sztabów , wyposażone są na ogół w stacjonarne urządzenia transmisji danych , a przy braku takowych, przydziela im się aparatownie polowe.

Aparatownie rozmieszczone na polowych stanowiskach dowodzenia przeznaczone są do obsługiwania organów dowodzenia w zakresie : przygotowania maszynowych nośników informacji , przysyłania danych do przetwarzania maszynowego oraz innych informacji /rozkazów , meldunków itp./, odtwarzania /wydruku/ wyników przetwarzania , a także dystrybucji przyjętych informacji . Na każdym stanowisku dowodzenia znajduje się z zasady kilka aparatowni pracujących jednocześnie na kilku kierunkach teledacyjnych / z możliwością komutacji /, zapewniających ciągłość obsługi tych stanowisk dowodzenia w czasie ich przemieszczania .

Wzajemne powiązanie aparatowni transmisji danych w polowej sieci teledacyjnej oraz powiązanie tej sieci ze stacjonarną siecią teledacyjną umożliwia współpracę z ośrodkami obliczeniowymi , a ponadto poprzez polowe i stacjonarne węzły łączności , z dowolnymi organami dowodzenia .

Przesyłanie danych między stacjonarnymi ośrodkami obliczeniowymi /OOb., OPI/ a polowymi ~~organami informatyki~~ SD oraz między tymi elementami realizowane jest w polowej i stacjonarnej sieci łączności teledacyjnej i zwykłej , przy wykorzystaniu przewodowych , radioliniowych i radiowych kanałów łączności , zestawianych na łączach bezpośrednich lub komutowanych . Ponadto dla przesyłania informacji wejściowych i wyników przetwarzania mogą być wykorzystywane zwykłe środki łączności telegraficznej , telekopiowej i telefonicznej oraz ruchome środki łączności .

4. Ośrodki przetwarzania informacji /OPI/, stacjonarne lub ruchome , przeznaczone do informatycznego zabezpieczenia dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym organizuje się z etatowych

95

ośrodków , właściwych dla danego sztabu , lub na bazie istniejących ośrodków obliczeniowych placówek naukowo-dydaktycznych i innych instytucji , przede wszystkim podległych ministerstwu obrony tego kraju , na terenie którego znajdują się , lub znajdą (po przesunięciu) sztaby zgrupowań. Ośrodki przetwarzania informacji sztabów wchodzących w skład zgrupowania powinny być wyposażone w kompatybilne EMC, w celu stworzenia sieci komputerowej , umożliwiającej wymianę informacji i korzystanie z zapasowych OPI.

Etatowy personel przydzielonych OPI wzmacnia się specjalistami, przeszkolonymi w zakresie eksploatacji wojskowych systemów informatycznych . Do OPI obsługującego sztab zgrupowania o składzie koalicyjnym deleguje się , w miarę potrzeby , po 1-2 przedstawicieli z każdej armii sojuszniczej w charakterze operatorów systemów informatycznych .

Bibliotekę programów służących do rozwiązywania zadań operacyjno taktycznych przy pomocy EMC tworzy się zawczasu, w okresie pokoju, i uzupełnia w okresie przygotowania operacji . Oprócz tych programów zwanych programami użytkowymi , niezbędne jest przygotowanie banku danych x/, a szczególnie przygotowanie odpowiednich zbiorów ,wchodzących w skład bazy danych , a więc zbiorów danych o organizacji , uzbrojeniu i zaopatrzeniu wojsk własnych /w tym także wojsk sojuszniczych , mogących wejść w skład zgrupowań koalicyjnych /, analogicznych danych o wojskach ~~domniemanego~~ nieprzyjaciela, danych o terenie przyszłych działań itp.

---

x/ Przez bank danych rozumieć należy system informatyczny obejmujący następujące trzy elementy : bazę danych , złożoną z zapisanych w pamięci zewnętrznej komputera różnych zbiorów informacji , język służący do porozumienia się użytkownika banku z komputerem w celu uzyskania danych w odpowiednich przekrojach, i oprogramowania zarządzające tymi danymi .

96

Ogół tych danych jest bardzo obszerny i wymaga dużych obszarów pamięci zewnętrznej komputera. Aby więc zmniejszyć potrzeby w zakresie pamięci a tym samym zwiększyć operatywność działania banku danych, a także usprawnić procesy bieżącej aktualizacji bazy danych w okresie przygotowania i prowadzenia działań , dzieli się zbiory danych na pozbiory , które przechowuje się maszynowych nośnikach informacji /taśmach magnetycznych , taśmach perforowanych itp./ i okresowo aktualizuje . W okresie przygotowania do działań / po otrzymaniu zadania / wprowadza się do pamięci komputera zestaw danych według odpowiedniego wariantu , a więc tylko dane o związkach operacyjnych , związkach taktycznych i oddziałach wojsk własnych wchodzących w skład zgrupowania i współdziałających , tylko dane o tych wojskach nieprzyjaciela , które będą w styczności z naszym zgrupowaniem koalicyjnym , dane o terenie tylko na tym kierunku operacyjnym , na którym zgrupowanie prowadzi działania itp.

Automatyzacją przetwarzania obejmuje się przede wszystkim informacje występujące w procesach związanych z przygotowaniem danych do podjęcia uzasadnionej decyzji , zapewnienia optymalnego planowania , organizacji i użycia sił i środków w operacji .

W procesie przygotowania danych do podjęcia decyzji przetwarza się przy pomocy EMC informacje dotyczące głównie :

- oceny stosunku sił i środków stron w operacji ;
- określenia niezbędnej ilości sił i środków do zapewnienia pomyślnego wykonania zadań i osiąganięcia ogólnych celów operacji;
- podziału sił i środków ;
- informacji o stanie gotowości bojowej i poziomie wyszkolenia wojsk , ich stopniu ukompletowania stanem osobowym , uzbrojeniem i sprzętem technicznym , o ich zabezpieczeniu materiałowym, technicznym i medycznym i inne .

97

Podczas planowania operacji wykorzystuje się ETO MC do wykonywania obliczeń dotyczących przede wszystkim :

- określenia możliwości i sposobu użycia broni konwencjonalnej i broni masowego rażenia ;
- planowania zwalczania środków napadu jądrowego nieprzyjaciela;
- prognozowania skażeń promieniotwórczych, chemicznych i bakteriologicznych , stopnia porażenia stanu osobowego i możliwości manewru wojsk ;
- efektywnego podziału i sposobu użycia sił i środków OPL oraz lotnictwa ;
- przegrupowania wojsk przy użyciu różnych rodzajów transportu ;
- użycia środków walki radioelektronicznej ;
- podziału danych radiowych i wykorzystania sił i środków łączności ;
- inżynieryjnego zabezpieczenia działań bojowych ;
- podziału sił i środków lotnictwa na obiekty nieprzyjaciela ;
- wariantów naprowadzenia sił na zgrupowania okrętów nieprzyjaciela ;
- materiałowo-technicznego zaopatrzenia wojsk lądowych , wojsk lotniczych i marynarki wojennej .

W okresie prowadzenia działań bojowych przygotowuje się za pomocą EMC :

- materiały informacyjne , zaopatrujące dowódców i ich sztaby w dane o sytuacji /o nieprzyjacielu , wojskach własnych, terenie itp/ i zachodzących zmianach ;
- niezbędne dane dotyczące organizacji i prowadzenia ciągłego współdziałania wojsk lądowych ,lotnictwa i marynarki wojennej oraz kierowania ich działaniami ;

- obliczenia dotyczące skutków użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela .

Badania i dotychczasowe doświadczenia pokazują, że zastosowanie komputerów do oceny skutków powstałych w rezultacie użycia broni masowego rażenia znacznie skraca czas obliczeń i obieg informacji oraz zwiększa dokładność ocen . Komputery mogą i powinny być wykorzystywane do rozwiązywania następujących zadań :

- ocena strat ludzi, uzbrojenia i sprzętu w rejonach wybuchów jądrowych nieprzyjaciela oraz własnych ;
- ocena sytuacji skażeń , w tym napromienienia i strat ludzi;
- ocena sytuacji skażeń chemicznych :,
- ocena pożarów ;
- ocena zniszczeń i zatopień .

Wszystkie armie sojusznicze , których związki mogą wejść w zgrupowanie koalicyjne , prowadzą prace naukowo-badawcze i projektowo-wdrożeniowe , dotyczące opracowania programów do oceny skutków użycia broni masowego rażenia .

W programach dotyczących oceny strat wojsk w rejonach wybuchów jądrowych uwzględnia się :

- straty bezpowrotne i sanitarne ludzi;
- straty uzbrojenia i sprzętu w pododdziałach , oddziałach i związkach taktycznych ;
- zależność strat od rodzaju działań bojowych i inżynieryjnej rozbudowy rejonów .

W programach dotyczących oceny sytuacji skażeń promieniotwórczych uwzględnia się :

- powstawanie stref skażeń promieniotwórczych terenu po naziemnych uderzeniach jądrowych :,

99

- napromienie i straty żywej siły w czasie przebywania w strefach i pokonywania stref skażeń ;

- określenie dopuszczalnego czasu przebywania wojsk w terenie skażonym lub rozpoczęcie przekraczania stref skażonych.

W programach dotyczących oceny pożarów uwzględnia się możliwości , szybkość i zasięg rozprzestrzeniania pożarów z uwzględnieniem konkretnego pokrycia terenu .

Programy dotyczące oceny sytuacji chemicznej uwzględniają :

- powierzchnię rejonów skażonych ;
- rozprzestrzenianie się obłoków skażonego powietrza ;
- trwałość skażenia terenu ;
- straty ludzi i skażenie sprzętu .

Efektywne ~~użycie EPO~~ MC do rozwiązania zadań operacyjno-taktycznych i możliwość racjonalnej oceny uzyskanych wyników przez sztaby zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym osiąga się poprzez wspólne wypracowanie przez organy informatyki armii sojuszniczych jednolitych zasad metodycznych rozwiązywania tych zadań . Najważniejsze z tych zasad to : identyczność algorytmu rozwiązania i wybranej metody matematycznej , jednolite normatywy operacyjno-taktyczne i inne wskaźniki taktyczno-techniczne , jednolita postać i treść danych wejściowych , zbliżona forma i treść danych wynikowych .

Pełny cykl przetwarzania informacji składa się z szeregu kolejno następujących po sobie czynności ,realizowanych na SD i w OPI. Cykl ten obejmuje :

1. Postawienie zadania . W określonej sytuacji operacyjnej dowódca , szef sztabu lub inna uprawniona osoba funkcyjna stawia operatorowi systemu odpowiednie zadanie , podając podstawowe parametry , ograniczenia i wymagania .

100

2. Przygotowanie danych wejściowych . Czynność ta polega na zebraniu aktualnych informacji , związanych z zadaniem i wpisaniu ich do odpowiedniego formularza .

3. Sporządzenie maszynowego nośnika informacji . Czynność ta polega na przeniesieniu danych wejściowych na taśmę perforowaną lub inny maszynowy nośnik informacji .

4. Przekazanie danych do OPI . Informacje zapisane na maszynowym nośniku przesyła się za pomocą urządzenia transmisji danych do OPI.

W przypadku dysponowania na SD ruchomym ośrodkiem obliczeniowym , wypełniony formularz danych wejściowych przekazuje się bezpośrednio do ośrodka , gdzie od razu przenosi się dane na maszynowy nośnik informacji .

5. Przetwarzanie informacji na EMC. Do pamięci komputera zostaje wprowadzony właściwy program użytkowy i otrzymane na maszynowym nośniku dane wejściowe . Po zrealizowaniu programu przetwarzania komputer wprowadza dane wynikowe na maszynowy nośnik informacji. W ruchomym ośrodki obliczeniowym , znajdującym się na SD, dane wynikowe drukuje się od razu w ostatecznej postaci , czytelnej dla użytkowanika .

6. Przekazanie wyników . Wyniki przetwarzania ze stacjonarnych OPI przesyła się za pomocą urządzeń transmisji danych na SD, gdzie wykorzystując drukarkę, sporządza się odpowiednią ilość egzemplarzy tabulogramu w postaci czytelnej dla użytkowników/tzn. w postaci tabelarycznej , opisowej lub graficznej /. Tabulogramy przekazuje się adresatom z zachowaniem przepisów o ochronie tajemnicy wojskowej .

Za prawidłowe użycie sił i środków informatyki w okresie

przygotowania i prowadzenia operacji odpowiada szef sztabu ~~zgrupowania~~. Do jego obowiązków w tym zakresie należy :

- określenie sposobu zbierania, przetwarzania i dystrybucji informacji operacyjno-taktycznych ;

- ustalenie, w oparciu o wytyczne dowódcy i konkretną sytuację, kolejności /struktury priorytetów/ i periodyczności rozwiązywania zadań operacyjno-taktycznych przy pomocy EMC;

- rozdzielenie przydzielonych /nieetatowych/ środków technicznych informatyki i określenie sposobu ich użycia w poszczególnych okresach operacji ;

- ustalenie kolejności , czasu i formy przedstawienia danych informacyjno-kalkulacyjnych dowódcy , a także sposób wymiany informacji na SD i między punktami dowodzenia ;

- określenie sposobu wydania informacji o decyzji dowódcy i zadaniach bojowych wojsk osobom funkcyjnym na SD ;

- analizowanie i uogólnienie wyników elektronicznego przetwarzania danych oraz terminowe składanie meldunków dowódcy;

- kontrola prawidłowości użycia sił i środków informatyki .

Roboczym organem szefa sztabu w zakresie realizacji tych zadań jest oddział /wydział , grupa/ infromatyki sztabu ~~zgrupowania~~ .

108

VIII. WŁAŚCIWOŚCI WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK ~~W PERSPEKTYWICZNYM~~ O SKŁADZIE KOALICYJNYM W PERSPEKTYWICZNYM, POLOWYM ZAUTOMATYZOWANYM SYSTEMIE DOWODZENIA.

~~Właściwości wymiany informacji w perspektywicznym polowym zautomatyzowanym systemie dowodzenia zgrupowaniem wojsk o składzie koalicyjnym~~

Obieg informacji pomiędzy organami decyzyjnymi i wykonawczymi wszystkich szczebli dowodzenia powinien zapewnić dowódcom i sztabom znajomość na czas pełnej, informacji o sytuacji. W znacznym stopniu jest to uwarunkowane użyciem do tego celu efektywnych i nowoczesnych środków automatyzacji, a przede wszystkim środków i metod informatyki. W celu efektywnego ich wykorzystania siły, środki i metody zaangażowane do doskonalenia procesów dowodzenia wojskami będą tworzyć tzw. polowy zautomatyzowany system dowodzenia wojskami (PASUW). 1/

System budowany jest w celu usprawnienia systemu dowodzenia wojskami frontu armiiy państw Układu Warszawskiego, i będzie przystosowany do dowodzenia zgrupowaniami wojsk zarówno o składzie wyłącznie narodowym, jak też o składzie koalicyjnym.

Polowy zautomatyzowany system dowodzenia wojskami ma się składać z następujących elementów, powiązanych wzajemnie pod względem informacyjnym i technicznym:

- system dowodzenia ogólnowojskowymi ZO, ZT i oddziałami /system ogólnowojskowy/;

- podsystem dowodzenia wojskami rakietowymi i artylerią /podsystem WRiA/;

- podsystem dowodzenia wojskami obrony przeciwlotniczej /podsystem OPL/;

1/ Nazywany dalej PASUW, skrót nazwy rosyjskiej - polevaja avtomatizirowannaja sistema uprawlenija wojskami.

- podsystem dowodzenia armią lotnictwa frontowego /podsystem AL/;

- podsystem dowodzenia tyłami taktycznymi i operacyjnymi /podsystem tyłowy/.

Ogólnowojskowy system dowodzenia, a także podsystemy rodzajów wojsk, lotnictwa frontowego i tyłów taktycznych i operacyjnych są tworzone jako jednolita całość w ogólnym systemie dowodzenia wojskami frontu w oparciu o kompleksową budowę procesu informacyjnego i obliczeniowego, jednolitego systemu łączności i zunifikowanych środków automatyzacji. Polowy zautomatyzowany system dowodzenia opiera się na zastosowaniu posiadanych i perspektywicznych środków dowodzenia.

W każdym podsystemie zestaw ~~kompleks~~ środków technicznych obejmuje urządzenia techniczne źródeł informacji, punktów i środków obliczeniowych oraz zautomatyzowane miejsce pracy osób funkcyjnych. Wszystkie te urządzenia będą mieć możliwość współpracy ze sobą za pomocą ~~bezpośredniej~~ technicznych środków łączności, metodą bezpośrednią. Powiązanie zautomatyzowanych miejsc pracy osób funkcyjnych w systemie informatycznym zapewni zatem wymianę informacji tak pomiędzy punktami dowodzenia, jak i poszczególnymi osobami.

Techniczne środki zastosowane w PASUW mają zapewnić dowodzenie wojskami w warunkach, gdy punkty dowodzenia ZO będą na postoju, a na szczeblu taktycznym - na postoju i w ruchu. Zestawy urządzeń automatyzacji procesów dowodzenia będą umożliwiały przechodzenie od zautomatyzowanych do niezautomatyzowanych metod pracy, zapewniały pracę systemu przy ograniczonym ukompletowaniu środków oraz zapewniały ochronę informacji, wykluczając możliwość dostępu niepowołanych osób do systemu.

W PASUW powinien być stosowany jednolity język do wzajem-

110

nej informacji, jednolity system kodowania i adresowania oraz zunifikowane i sformalizowane formy dokumentów bojowych. Również komendy i sygnały dotyczące doprowadzenia wojsk do odpowiednich stanów gotowości bojowej, współdziałania wojsk oraz powiadamiania o różnych rodzajach niebezpieczeństwa powinny posiadać jednakową postać. Sposoby i metody przekazywania komend i sygnałów muszą zapewniać całkowitą gwarancję ich dotarcia do adresata niezależnie od języka ojczystego jakim posługuje się adresat.

W PASUW przewiduje się jednolitą klasyfikację pilności przesyłanych informacji oraz jednolitą reglamentację czasową. Stosowane będą 3 kategorie pilności. Informacja I kategorii pilności powinna być dostarczona do adresata w czasie nie przekraczającym 10 min. na SD i KSD ZO, na SD ZT - w ciągu 5 min. Podane czasy obejmują nadanie informacji ze zautomatyzowanego miejsca pracy /urządzenia/, przekazanie, przyjęcie, przetworzenie i wydanie adresatowi.

Do informacji I kategorii pilności wymagających natychmiastowej reakcji organu dowodzenia, do którego została skierowana, zaliczają się dane o:

- położeniu i charakterze działań środków jądrowych nieprzyjaciela i wojsk własnych;
- uderzeniach jądrowych wojsk własnych i nieprzyjaciela;
- użyciu przez nieprzyjaciela broni chemicznej;
- prognozowaniu promieniotwórczego i chemicznego skażenia terenu;
- walce sił i środków OPL z napadem powietrznym nieprzyjaciela.

Informacje II kategorii pilności, dostarczane do adresata: SD i KSD ZO nie później jak 20 min. i SD ZT - 10 min., zawierają

111

dane o:

- położeniu, charakterze działań i stanie wojsk własnych i nieprzyjaciela;

- składach i punktach elaboracji amunicji jądrowej i broni chemicznej nieprzyjaciela;

- faktycznej sytuacji skażeń promieniotwórczych i chemicznych;

- decyzjach dowódców i zadaniach wykonywanych przez wojska.

Pozostałe informacje dostarczane na SD i KSD ZO w czasie nie przekraczającym 60 min. i na SD ZT - 20 min. zostały zaliczone do III kategorii pilności.

Ustalenie kategorii pilności informacji zapewnia jej dotarcie na czas do dowódców i sztabów, co pozwoli na podjęcie decyzji stosownie do zaistniałej sytuacji. Niezależnie od ustalonej kolejności przekazywania informacji w systemie przewiduje się, że przekazywanie sygnałów i komend do punktów dowodzenia podległych i współdziałających związków operacyjnych, taktycznych i oddziałów odbywa się poza wszelką kolejnością.

Wymiana informacji o sytuacji operacyjno-taktycznej na tle kartograficznym powinna odbywać się za pomocą map topograficznych o zawszasu ustalonych skalach. I tak na szczeblu operacyjnym stosować się będzie mapy o skali od 1:1 000 000 do 1:200 000, na szczeblach ZT - od 1:200 000 do 1:25 000 i na szczeblu oddziału od 1:100 000 do 1:10 000. Ustalenia powyższe są nieodzowne do wzajemnego zrozumienia przekazywanej środkami technicznymi informacji.

Dla zapewnienia operatwyności, ciągłości, wiarygodności i skrytości wymiany informacji operacyjno-taktycznej celowym jest

112

również, ażeby struktura i zasady budowy ruchomych węzłów łączności punktów dowodzenia ZT i ZO, samochodów dowódczo-sztabowych ZT i zdalnego sterowania środkami radiowymi odpowiadały jednolitym wymaganiom przyjętym przez wszystkie armie sojusznicze.

Zastosowanie środków elektronicznej techniki obliczeniowej w systemie dowodzenia wymaga odpowiedniego zabezpieczenia matematycznego, a w tym szczególnie oprogramowania.

Oprogramowanie PASUW powinno zapewnić efektywne rozwiązywanie zadań operacyjno-taktycznych oraz wymianę informacji zarówno wewnątrz systemu, jak i z innymi zautomatyzowanymi systemami dowodzenia wojskami w ustalonych terminach i określonym czasie. Oprogramowanie powinno być opracowane na podstawie zawczasu uzgodnionych sformalizowanych dokumentów operacyjnych i bojowych oraz zgodnie z przyjętymi jednolitymi zasadami kodowania informacji operacyjno-taktycznej. Oprogramowanie powinno:

- przewidywać ciągłe narastanie ilości programów rozwiązywania zadań operacyjno-taktycznych, tak zadań obliczeniowych, jak i informacyjnych;

- być elastyczne i dopuszczać zmiany zarówno w ilości, jak i sposobie rozwiązywania zadań;

- ograniczać dostęp do informacji niejawnych, zabezpieczając jej wydanie na żądanie upoważnionych osób funkcyjnych na ich zautomatyzowane miejsca pracy;

- w okolicznościach nadzwyczajnych pozwalać na całkowitą lub częściową likwidację /wymazanie z pamięci EMC/ informacji operacyjno-taktycznej.

Klasyfikacja i podstawowe wymagania w odniesieniu do

s

struktury i składu oprogramowania muszą być jednolite dla wszystkich użytkowników krajowych i zagranicznych. Oprogramowanie systemu powinno tworzyć zbiór algorytmów i programów rozwiązywania zadań operacyjno-taktycznych oraz opisów i instrukcji dotyczących ich wykorzystania. Oprogramowanie powinno być opracowane z uwzględnieniem integracji zadań w kompleksy funkcjonalne, posiadające własny system zarządzający i dokonujące wzajemnej wymiany informacji. Powinna być osiągnięta całkowita jedność zasad rozwiązywania określonych zadań operacyjno-taktycznych w poszczególnych armiach sojuszniczych. Struktura danych wejściowych, dokumenty wynikowe pod względem postaci i treści powinny być uzgodnione z użytkownikami i jednolite we wszystkich armiach. Szczególnie dotyczy to sformalizowanych komend, sygnałów, rozkazów, meldunków itp. dokumentów bojowych przekazywanych automatycznie za pomocą dajników informacji.

~~Niebagatelnego znaczenia~~ Przy technologii przetwarzania danych i obliczeń operacyjno-taktycznych oraz wymiany informacji nabiera ogromnego znaczenia oparcie jej na organizacji banku danych. Zgodnie z ogólnymi zasadami, także w PASUW bank danych obejmuje trzy główne elementy: bazę danych, język banku danych i system zarządzania banku danych. Baza danych jest pamięcią banku danych i obejmuje fizyczne rozmieszczenie w pamięciach EMC informacji /danych/ oraz opisy ich fizycznej i logicznej struktury. Informacje umieszczone i przechowywane w bazie danych winny być na bieżąco aktualizowane. Stąd też znakomita większość informacji będzie wymieniana między punktami dowodzenia poprzez bazę danych. Część informacji będzie wpływać automatycznie bezpośrednio z dajników informacji pierwotnej /lub innych urządzeń tech-

nicznych np. z baz danych EMC niższego lub wyższego szczebla/ i automatycznie aktualizować zawartość bazy danych. Część informacji natomiast otrzymanej w ramach obowiązującej wymiany informacji po zweryfikowaniu, selekcji i odpowiednim przygotowaniu przez centrum zbierania i opracowania danych o sytuacji może być tradycyjnie wprowadzana do bazy danych. Dlatego też dane wpływające i wychodzące z banku danych w ramach wymiany informacji muszą obowiązkowo posiadać ujednoliconą postać strukturalną i system kodowania. Również system zarządzania banku danych, którego zadaniem jest tworzenie bazy danych i sukcesywna jej aktualizacja, przyjmowanie zadań użytkownika, wybieranie i udostępnienie danych wg struktury logicznej sformułowanej w żądaniu, przeorganizowanie struktury fizycznej i logicznej bazy danych oraz ochrona informacji zawartej w bazie danych musi być tworzony wg jednolitych wymagań i ustaleń w armiach UW. Natomiast jeżeli chodzi o język banku danych, który pozwala użytkownikowi /niespecjaliście informatyki/ korzystać z bazy danych, to najbardziej racjonalne wydaje się następujące rozwiązanie. Dla zautomatyzowanych systemów dowodzenia eksploatowanych w sztabach dowodzących wojskami o składzie koalicyjnym tworzyć język na bazie języka rosyjskiego, natomiast gdy w składzie związku operacyjnego są wyłącznie wojska tylko jednej armii, język banku danych może mieć składnię zbliżoną do naturalnego języka narodowego. Wspólny język do wymiany informacji pomiędzy sojuszniczymi wojskami jest nieodzownym warunkiem wykorzystania środków automatyzacji i zwiększenia efektywności dowodzenia.

Konieczność tworzenia jednolitej struktury banku danych we wszystkich armiach UW wynika również z faktu współpracy so-

juszniczych armii w opracowaniu programów rozwiązywania zadań operacyjno-taktycznych dla PASUW. Bank danych jest bowiem zbiorem informacji wejściowych dla programów zadań informacyjnych i obliczeniowych w PASUW.

Polowy zautomatyzowany system dowodzenia wojskami będzie budowany przez wszystkie armie państw UW. Stąd też siły, środki i metody dowodzenia wojskami o składzie koalicyjnym muszą być ujednolicone. Sprzęt techniczny musi odpowiadać jednolitym wymaganiom, przyjętym przez wszystkie armie. Dokumentacja bojowa i operacyjna powinna być sformalizowana i dostosowana do warunków dowodzenia za pomocą środków automatyzacji i tradycyjnego. W zautomatyzowanym systemie programy rozwiązywania zadań operacyjno-taktycznych powinny być opracowane według jednolitej metodyki i języków algorytmicznych przyjętych przez wszystkie armie. Ponadto programy powinny być dostosowane do wydawania wyników z EMC w języku narodowym i rosyjskim. Język rosyjski w układzie koalicyjnym dowodzenia powinien być przyjęty jako "urzędowy".

Pełna jednolitość sił, środków i metod dowodzenia, kompatybilność informacyjna, językowa, matematyczna, techniczna i programowa jest warunkiem efektywności dowodzenia wojskami o składzie koalicyjnym na przyszłym polu walki.

7. PRZYGOTOWANIE DOWÓDZTW I SZTABÓW DO WYMIANY INFORMACJI W ZGRUPOWANIACH WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM.

Przygotowanie dowództw i sztabów do wymiany informacji między zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym wymaga realizacji szeregu przedsięwzięć szkoleniowych i organizacyjnych. Odbywa się ono w ramach ogólnego przygotowania oficerów do dowodzenia wojskami.

Przygotowanie dowództw i sztabów do wymiany informacji jest procesem ciągłym. Wynika to z konieczności utrzymania dowództw i sztabów, ich komórek organizacyjnych, a także poszczególnych osób funkcyjnych w wysokiej kondycji organizacyjnej i taktyczno-operacyjnej do należytego wykonywania zadań w procesie dowodzenia. Jest również uwarunkowane zmianami zachodzącymi w obsadzie poszczególnych organów dowodzenia, potrzebą przygotowania nowych oficerów do wykonywania obowiązków funkcyjnych, uczenia ich nawyków i metod pracy stosowanych w danym sztabie oraz zgrywania poszczególnych komórek i całego sztabu. Zagadnienie powyższe ma szczególną wagę w razie zmian personalnych na kierowniczych stanowiskach na przykład szefów poszczególnych komórek sztabu, jak również zmian w strukturze organizacyjnej sztabów, ich wyposażeniu zwłaszcza w nowe środki przekazywania informacji.

Konieczność przestrzegania w przygotowaniu dowództw i sztabów zasady ciągłości wynika także ze zmian zachodzących w sztuce operacyjnej i taktyce.

~~Przygotowanie dowództw i sztabów do wymiany informacji jest przedsięwzięciem skomplikowanym, wymagającym między~~

~~innymi rozwiązania szeregu problemów szkoleniowych i organizacyjnych.~~

1. Zakres szkolenia teoretycznego i praktycznego.

System szkolenia dowództw i sztabów w zakresie wymiany informacji obejmuje teoretyczne i praktyczne przygotowanie poszczególnych oficerów. Zakres przygotowania teoretycznego i praktycznego w dużej mierze uzależniony jest od dotychczasowego przygotowania oficerów do wykonywania obowiązków funkcyjnych.

Umownie całość zagadnień, które powinny opanować dowództwa i sztaby można podzielić na kilka działów.

Dział pierwszy mogą stanowić zagadnienia ogólnoteoretyczne jak: ogólne zasady organizacji zgrupowań wojsk o składzie koalicyjnym, właściwości dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym, znaczenie i wpływ informacji na dowodzenie wojskami, rodzaje informacji, zakres wymiany informacji między zgrupowaniami koalicyjnymi, kolejność i częstotliwość wymiany informacji.

Drugi dział mogą stanowić zagadnienia dotyczące sposobów zapewniających sprawny obieg informacji, jak: wykorzystanie języków obcych a szczególnie języka rosyjskiego w obiegu informacji; wykorzystanie grup operacyjnych i przedstawicieli wymienianych między podporządkowanymi, współdziałającymi i nadrzędnymi organami dowodzenia; wykorzystanie sformalizowanych dokumentów dowodzenia; stosowanie jednolitego systemu kodowania map; wykorzystanie programów na EMC i bibliotek tych programów.

Trzeci dział może ujmować takie zagadnienia techniczne

jak: przeznaczenie technicznych środków dowodzenia i wykorzystanie ich do wymiany informacji, możliwości i perspektywy mechanizacji i automatyzacji procesów wymiany informacji. Zagadnienia techniczne powinny być rozpatrywane w sposób kompleksowy, a więc w aspekcie możliwości zbierania, opracowywania i przekazywania informacji.

Treścią ostatniego, czwartego działu mogą być zagadnienia dotyczące właściwości stylu i metod pracy organów dowodzenia państw sojuszniczych w czasie praktycznego spełniania funkcji związanych z wymianą informacji w różnych warunkach.

Jak z powyższego wynika, krąg zagadnień, jakie powinny być opanowane przez sztab jest szeroki i bardzo złożony.

W skład dowództw i sztabów zwłaszcza frontu i armii wchodzi wielu oficerów i wiele komórek organizacyjnych spełniających różnorodne funkcje.

Szeroki krąg zagadnień i różnorodność funkcji powodują, że zakres zagadnień jakie powinni opanować poszczególni oficerowie także będzie zróżnicowany. Wydaje się, że zagadnienia ogólnoteoretyczne powinny być opanowane przez wszystkich oficerów dowództw i sztabów. Natomiast stopień opanowania zagadnień praktycznych powinien dawać podstawę głównie do wykonywania obowiązków funkcyjnych na zajmowanym stanowisku.

Komórki operacyjne przede wszystkim powinny opanować umiejętność:

- zbierania, uogólniania i selekcji informacji z różnych źródeł;
- przedstawianie dowódcy wniosków z napływających informacji;
- realizacji wymiany informacji wewnątrz SD oraz między

podległymi i współdziałającymi zgrupowaniami koalicyjnymi;

- przekazywania informacji i przedstawianie sztabowi nadrzędnemu dokumentów informacyjno-sprawozdawczych;
- prowadzenia map informacyjnych i opracowywania meldunków, sprawozdań, komunikatów operacyjnych itp.

Praca komórki operacyjnej w toku działań bojowych może być organizowana na zasadzie czysto funkcjonalnej lub też zespołowej. Określone komórki /oficerowie/ bądź zespoły mogą więc otrzymać do realizacji zadania informacyjno-sprawozdawcze lub typu operacyjnego dotyczące szeroko pojętej wymiany informacji. W tym ostatnim przypadku ważną rolę odgrywają komórki kierunków /oficerowie kierunkowi/, zwłaszcza w zakresie zapewnienia obiegu informacji między stanowiskiem dowodzenia, które reprezentują, a stanowiskami dowodzenia podległych i współdziałających zgrupowań koalicyjnych.

Oficerowie kierunkowi między innymi powinni posiadać umiejętności:

- posługiwania się językiem narodowym zgrupowania koalicyjnego,na kierunek którego zostali wyznaczeni;
- zbierania i opracowywania na mapach położenia wojsk danego zgrupowania koalicyjnego;
- informowania sąsiadów o położeniu danego zgrupowania i zbierania informacji o położeniu ich wojsk;
- opracowywania we współdziałaniu z innymi komórkami rozkazów i zarządzeń oraz przekazywania ich podległym zgrupowaniom;
- przekazywania meldunków i sprawozdań do sztabu nadrzędnego.

Oficerowie komórek rozpoznania powinni doskonale opanować umiejętność wymiany informacji rozpoznawczych, zwłaszcza dotyczących przeciwnika, a oficerowie rodzajów wojsk i służb wymiany informacji dotyczących rodzajów wojsk i służb, które reprezentują.

Oficerowie grup operacyjnych /przedstawiciele/, wymienionych między zgrupowaniami koalicyjnymi, powinni: znać swoje kompetencje; płynnie władać językiem zgrupowania koalicyjnego, do którego są delegowani; znać możliwości wojsk własnych i posiadać nawyki w sprawnym ich przedstawianiu zainteresowanym oficerom zgrupowań koalicyjnych; mieć umiejętności wykorzystywania posiadanych środków zbierania i opracowania informacji.

2. Formy i metody przygotowania dowództw i sztabów do wymiany informacji.

Przygotowanie dowództw i sztabów do wymiany informacji, obejmuje różne formy i metody szkolenia teoretycznego i praktycznego, zwłaszcza szkolenia operacyjnego, taktycznego, politycznego, technicznego i specjalistycznego. Główną rolę w tym przygotowaniu odgrywa szkolenie operacyjno-taktyczne. Łączy ono teorię i praktykę zbierania, opracowywania i przekazywania informacji między zgrupowaniami koalicyjnymi.

Ogólnie można przyjąć, że przygotowanie dowództw i sztabów do wymiany informacji odbywa się w ramach szkolenia oraz doskonalenia wojskowego. Szkolenie obejmuje nauczanie oficerów od podstaw i realizowane jest przede wszystkim na kursach specjalistycznych, według określonych programów. Doskonalenie polega na uzupełnianiu, pogłębianiu i utrwalaniu nabytych wiadomości i umiejętności w uczelniach wojskowych, jednostkach, sztabach i instytucjach

wojskowych w ramach planowanego szkolenia doskonalącego lub na różnego rodzaju kursach interwencyjnych, specjalistycznych i instruktorsko-metodycznych, łączących zarówno elementy szkolenia jak i doskonalenia.

Najczęściej w przygotowaniu dowództw i sztabów do wymiany informacji będzie stosowane szkolenie zbiorowe, doskonalące i bieżące oraz samokształcenie.

Szkolenie zbiorowe ma na celu ukierunkowanie treści i metod szkolenia dowództw i sztabów. W ramach tego szkolenia zapoznaje się uczestników z nową problematyką, ugruntowując ich wiadomości z wybranych zagadnień zasad wymiany informacji, sprawdza znajomość oraz umiejętności rozwiązywania określonych zadań z zakresu wykonywanych obowiązków funkcyjnych.

Szkolenie doskonalące i bieżące ma na celu utrzymanie dowództw i sztabów w pełnej sprawności do należytego wykonywania obowiązków funkcyjnych.

Samokształcenie stanowi indywidualną formę doskonalenia, polegającą na studiowaniu problemów wymiany informacji, zawartych w różnego rodzaju wydawnictwach. Ponadto poszczególni oficerowie lub zespoły oficerów mogą otrzymać polecenie opracowania zadania indywidualnego.

Każda z wyżej wymienionych form przygotowania dowództw i sztabów wymaga stosowania odpowiednich metod szkolenia. Można je podzielić na:

- metody pogłębiania znajomości teoretycznych zasad wymiany informacji;
- metody doskonalenia praktycznych umiejętności dowództw i sztabów w zakresie wymiany informacji w ramach wykonywania obowiązków funkcyjnych;

- metody mające na celu sprawdzenie poziomu wyszkolenia dowództw i sztabów oraz stopnia ich przygotowania do wykonywania zadań.

Stosowanie określonych form oraz metod szkolenia i doskonalenia dowództw i sztabów nie może być mechaniczne, ale uwarunkowane konkretnymi zadaniami, stopniem przygotowania teoretycznego i praktycznego oficerów do dowodzenia zgrupowaniami koalicyjnymi oraz ilością dysponowanego czasu i środków materiałowych.

Każda z metod szkolenia ma swoją specyfikę, przeznaczenie oraz określone zasady stosowania. Najlepsze efekty szkoleniowe dają metody praktycznego doskonalenia. Zmuszają one uczestników do wykonywania poszczególnych czynności oraz samodzielnego i zespołowego rozwiązywania różnego rodzaju problemów.

Podstawowymi metodami pogłębiania znajomości teoretycznych zasad wymiany informacji przez dowództwa i sztaby są wykłady, informacje wojskowe, konferencje naukow i zadania indywidualne.

Na wykładach zapoznaje się dowództwa i sztaby z nowymi zagadnieniami ogólnoteoretycznymi dotyczącymi zasad wymiany informacji. Zasadniczym celem wykładów jest wyjaśnienie głównych i najbardziej skomplikowanych problemów danego tematu. Przy określaniu treści wykładów uwzględnia się rodzaj zgrupowań jakimi poszczególne dowództwa i sztaby mogą dowodzić. Na przykład dla sztabu frontu /armii/ treścią wykładów będą przede wszystkim zagadnienia dotyczące wymiany informacji między zgrupowaniami ogólnowojskowymi, dla sztabów jednostek frontowych /armijnych/, rodzajów wojsk i służb zasady wymiany

informacji między zgrupowaniami rodzajów wojsk i służb.

Informacje wojskowe stanowią główną metodę zapoznawania oficerów z zasadami wymiany informacji. Mają one na celu przede wszystkim zapoznanie dowództw i sztabów z:

- właściwościami organizacji, uzbrojenia i wyposażenia wojsk i sztabów koalicyjnych oraz ich wpływem na obieg informacji;
- możliwościami związków operacyjnych /taktycznych i oddziałów/ w czasie wykonywania różnych zadań operacyjno-taktycznych;
- właściwościami pracy dowództw i sztabów występującymi w poszczególnych armiach narodowych, zwłaszcza w zakresie zbierania, opracowywania i przekazywania informacji.

Poszczególne zagadnienia w miarę możliwości powinny być zilustrowane wzorami dokumentów opracowanymi podczas ćwiczeń między sojuszniczych przez sztab różnych armii narodowych. Dotyczy to zwłaszcza map informacyjnych, rozkazów, meldunków itp.

Informacje wojskowe mogą być prowadzone ze wszystkimi oficerami dowództwa i sztabu lub z ograniczonym zespołem kadry. Informacje, treścią których są zagadnienia wybitnie specjalistyczne na przykład inżynieryjne, łączności, tyłowe itp. zwykle będą prowadzone w zespołach specjalistycznych.

Na szczeblu frontu /armii/ mogą być organizowane konferencje naukowe. Zasadniczym ich celem jest przedyskutowanie i ujednolicenie poglądów lub wypracowanie nowych zasad wymiany informacji. W obydwu przypadkach przy formułowaniu zalecających ustaleń szeroko wykorzystuje się doświadczenia z praktycznej

działalności dowództw i sztabów uzyskanych podczas ćwiczeń taktycznych z udziałem wojsk sojuszniczych.

Wyniki konferencji naukowych uogólnia się w formie praktycznych zaleceń i doprowadza do wiadomości zainteresowanych oficerów w celu wdrożenia do procesu wymiany informacji.

Celowym jest aby w konferencjach naukowych oprócz oficerów sztabu frontu /armii/ brali również udział przedstawiciele armii sojuszniczych, których wojska mogą działać w zgrupowaniach koalicyjnych frontu /armii/.

Zadania indywidualne mogą obejmować opracowanie zagadnienia teoretycznego lub wzorów dokumentów bojowych w języku obcym.

W przygotowaniu teoretycznym oficerów ważną rolę spełnia samokształcenie. Polega ono na samodzielnym studiowaniu określonego materiału zawartego w różnych wydawnictwach. Zasadniczym jego celem jest indywidualne opanowanie zagadnień, których znajomość jest niezbędna do należytego wykonywania obowiązków funkcyjnych przez poszczególnych oficerów dowództw i sztabów.

Praktyczne umiejętności dowództw i sztabów doskonali się w czasie ćwiczeń pokazowych i ćwiczeń grupowych, treningów sztabowych, ćwiczeń epizodycznych, ćwiczeń dowódczo-sztabowych oraz ćwiczeń szkieletowych.

Ćwiczenia prowadzi się przede wszystkim w celu doskonalenia dowództw i sztabów w dowodzeniu wojskami. Zagadnienia dotyczące wymiany informacji są ściśle związane z dowodzeniem i najczęściej będą przerabiane niejako jednocześnie z zagadnieniami dowodzenia. W niektórych jednak wypadkach ćwiczenia mogą być organizowane głównie dla doskonalenia oficerów z zagad-

nień przepływu informacji.

Ćwiczenia pokazowe odgrywają ważną rolę w procesie przygotowania dowództw i sztabów do wymiany informacji. Celem ich może być zapoznanie oficerów z technicznymi środkami zbierania informacji, opracowywania informacji itp. znajdującymi się w armiach sojuszniczych jak również zapoznanie się z właściwościami pracy dowództw i sztabów koalicyjnych podczas jej wymiany.

W zależności od sformułowanego celu ćwiczenia pokazowe mogą obejmować pełny cykl obiegu informacji lub tylko niektóre jego elementy, jak zebranie informacji o skutkach użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela na wojska i obiekty tyłowe lub opracowanie informacji przez oficerów sztabu albo przekazanie informacji dowódcy, sztabowi nadrzędnemu , ewentualnie poinformowanie sztabów podległych i sąsiednich.

Ćwiczenia grupowe mogą być prowadzone z oficerami niektórych komórek sztabu frontu /armii/ i sztabów jednostek frontowych /armijnych/. Głównym ich celem jest nauczanie oficerów metody pracy podczas wymieniania informacji między zgrupowaniami koalicyjnymi i opracowywania dokumentów bojowych w językach obcych. W czasie zajęć zwraca się szczególną uwagę na wykorzystanie języków obcych do referowania poszczególnych zagadnień szkoleniowych i opracowania dokumentów bojowych.

Zajęcia grupowe powinny umożliwiać przerobienie różnych postaci informacji językowej i graficznej, a także różnych stopni jej wiarygodności.

Uzyskanie należytych wyników szkoleniowych w ćwiczeniu grupowym zależy przede wszystkim od odpowiedniego kierowania

jego przebiegiem przez kierownika ćwiczenia. W zależności od przerabianego problemu powinien on występować w roli oficerów różnych armii narodowych. Dlatego też musi on nie tylko znać język obcy, ale również i problematykę dowodzenia zgrupowaniami koalicyjnymi.

Treningi sztabowe umożliwiają oficerom doskonalenie praktycznych umiejętności w wykonywaniu obowiązków funkcyjnych podczas organizacji i prowadzenia działań przez zgrupowania koalicyjne. Treningi sztabowe mają więc przede wszystkim na celu:

- doskonalenie umiejętności oficerów sztabu w zakresie opracowywania w języku obcym określonych dokumentów bojowych, przygotowywania i referowania odpowiednich kalkulacji taktyczno-operacyjnych i danych do decyzji dowódcy;
- trenowanie szkolonych w przekazywaniu informacji przez techniczne środki łączności z wykorzystaniem dokumentów tajnego dowodzenia; w posługiwaniu się środkami mechanizacji i automatyzacji wymiany informacji itp.;
- zgrywanie poszczególnych komórek sztabu podczas wymiany informacji.

Trening sztabowy może być prowadzony z całym sztabem lub poszczególnymi jego komórkami organizacyjnymi. Mogą być również organizowane treningi indywidualne.

Treningi prowadzi się w salach wykładowych, w ośrodkach dowodzenia, jak również w terenie ze środkami łączności.

Rodzaj, treść i forma treningu sztabowego zależą przede wszystkim od poziomu indywidualnego przygotowania oficerów

sztabu oraz zgrania poszczególnych jego komórek i sztabu jako całości. Podstawową treść treningu sztabowego powinny w zasadzie stanowić nowe zagadnienia szkoleniowe lub słabo opanowane przez oficerów.

Podczas treningu sztabowego nie jest celowe przerabianie tematów kompleksowych, tylko trenowanie poszczególnych czynności związanych z obiegiem informacji.

W treningach należy zwracać uwag; na nauczanie szkolonych posługiwania się językiem koalicyjnym.

Ćwiczenia epizodyczne stanowią metodę doskonalenia indywidualnego oficerów i zespołowego poszczególnych komórek i całego sztabu. W tego rodzaju ćwiczeniach rozgrywa się tylko określony fragment organizacji lub prowadzenia operacji, jak na przykład wypracowanie decyzji do operacji zaczepnej lub obronnej, prowadzenia bitwy spotkaniowej, forsowanie itp. W oparciu o fragmenty organizacji i prowadzenia operacji, oficerowie poszczególnych komórek zbierają, opracowują i przekazują informacje.

Przygotowanie i prowadzenia ćwiczeń epizodycznych jest stosunkowo proste, a ich korzyści szkoleniowe duże. Ćwiczenia te pozwalają utrzymywać oficerów i sztaby w ciągłej kondycji taktycznej. Dlatego tą formę doskonalenia sztabów w zakresie wymiany informacji, wskazane jest szeroko stosować w praktyce szkoleniowej.

Ćwiczenia pokazowe, grupowe i epizodyczne oraz treningi sztabowe umożliwiają praktyczne doskonalenie oficerów w sposób wycinkowy. Znaczne większe możliwości pod tym względem stwarzają ćwiczenia dowódczo-sztabowe.

Jednym z celów ćwiczeń dowódczo-sztabowych jest doskonalenie lub sprawdzenie umiejętności ćwiczącego sztabu w zbieraniu danych niezbędnych do decyzji dowódcy, opracowywaniu dokumentów bojowych w języku koalicyjnym a także w sprawnym przekazywaniu informacji do podległych i współdziałających sztabów.

W celu wyrobienia właściwych nawyków organizacji współdziałania między sztabami koalicyjnymi do ćwiczeń dowódczo-sztabowych wskazane jest włączać także dowództwa i sztaby różnych armii narodowych, zarówno wojsk lądowych jak i lotniczych. W ćwiczeniach tych powinny brać udział również grupy operacyjne /przedstawiciele/ wysyłane do poszczególnych sztabów.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych zwraca się uwagę na organizację pracy podczas wymiany informacji szczególnie o zastosowaniu broni jądrowej, sposób referowania uzyskanych danych oraz na formę i treść opracowywanych dokumentów bojowych w językach obcych.

Bardzo dobre rezultaty szkoleniowe dają ćwiczenia dowódczo-sztabowe na mapach, prowadzone w ośrodkach dowodzenia wyposażonych w środki łączności, mechanizacji i automatyzacji wymiany informacji i gdy jednocześnie zorganizowane są grupy podgrywające związki operacyjne /taktyczne, oddziały/ różne armie narodowe. W tych warunkach ćwiczący sztab ma możliwość dodatkowo doskonalić swe umiejętności w wymianie informacji przez techniczne środki łączności przy wykorzystaniu dokumentów tajnego dowodzenia.

Ćwiczenia szkieletowe prowadzi się w terenie z wykorzystaniem środków łączności i z zasady jako wieloszczeblowe. Ćwiczy

się w nich wszystkie czynności dowództw i sztabów w zakresie wymiany informacji. Zasadniczym celem ćwiczeń szkieletowych jest doskonalenie lub sprawdzenie umiejętności dowództw i sztabów dokonywania wymiany informacji podczas organizacji i prowadzenia operacji. Dlatego szczególną uwagę należy zwracać na sprawny obieg informacji między sztabami poszczególnych zgrupowań koalicyjnych.

Ćwiczenia szkieletowe podobnie jak ćwiczenia na mapach prowadzi się ze sztabami różnych armii narodowych. Niezależnie od liczby biorących w nich udział szczebli dowodzenia, dla najniższego i najwyższego z nich organizuje się grupy podgrywające wyposażone w niezbędne środki łączności. Zwiększa się w ten sposób wieloszczeblowość ćwiczenia, zmusza biorące w nim udział sztaby do liczenia się z czasem oraz powiększa zakres obiegu informacji.

Grupy podgrywające powinny pracować według zasad maksymalnie zbliżonych do pracy podgrywanego sztabu, co zmusza ćwiczące sztaby do działalności z pełnym natężeniem, rygorystycznego meldowania położenia wojsk i podjętych decyzji, przesyłania meldunków, sprawozdań, zapotrzebowań itp.

W ćwiczeniach szkieletowych dynamikę walki rozgrywa się w sposób ciągły. Czas operacyjny odpowiada czasowi astronomicznemu. Stwarza to konieczność zbierania, opracowywania i przekazywania informacji w ograniczonym czasie.

Ćwiczenia szkieletowe mogą być również prowadzone z oznaczonymi elementami ugrupowania operacyjnego lub epizodycznym udziałem wojsk różnych armii narodowych, co pozwala zasadniczo zbliżyć ich do warunków rzeczywistego pola walki.

Zasadniczym celem takich ćwiczeń jest doskonalenie umiejętności dowództw i sztabów w praktycznym dowodzeniu wojskami. Zmusza bowiem ćwiczących do uwzględniania w kalkulacjach praktycznych możliwości wojsk, warunków terenowych i atmosferycznych, stanu materiałowo-technicznego zabezpieczenia itp. stwarza możliwość skonfrontowania kalkulacji z rzeczywistością, pozwala eliminować wiele umowności.

Ilość i skład wojsk biorących udział w ćwiczeniu zależy przede wszystkim od zagadnień szkoleniowych, które praktycznie mają być przerabiane. W ćwiczeniach część wojsk uczestniczy przez cały czas ich trwania, a część może być włączona jedynie do wykonania określonego zadania.

Udział wojsk armii sojuszniczych stwarza możliwość praktycznego działania różnych rodzajów zgrupowań koalicyjnych. Istnieją za tym możliwości dokonywania wymiany informacji jednocześnie w różnych ogniwach dowodzenia.

Ćwiczenie szkieletowe daje wiele korzyści w zakresie szkolenia dowództw i sztabów. Przede wszystkim zorganizowanie przepływu informacji od dołu i od góry oraz od sąsiadów, zapewnia w miarę realistyczny - w treści i w czasie - obieg informacji. Zmusza to ćwiczące sztaby do operatywnego działania zarówno w czasie organizacji jak i prowadzenia operacji.

Szkolenie specjalistyczne dowództw i sztabów między innymi obejmuje nauczanie i doskonalenie języków obcych. Obecnie znajomość języków obcych wśród oficerów sztabów jest bardzo zróżnicowana. Oprócz oficerów dobrze znających języki obce, są również oficerowie znający je słabo. Stwarza to konieczność nauczania znacznej części oficerów od podstaw.

Celem nauczania i doskonalenia języków obcych powinno być opanowanie języka w stopniu biegłym, szczególnie w zakresie terminologii wojskowej i specjalistycznej.

W teoretycznym nauczaniu języków obcych istnieje konieczność eksponowania problematyki wojskowej, a w tym uczenia terminologii wojskowej, pojęć stosowanych w obiegu informacji, skrótów itp. Ważną sprawą jest również zwracanie uwagi na język wojskowy, to znaczy wyrażenie treści o dużym zakresie jasno i przy wykorzystaniu małej liczby słów.

W praktycznym nauczaniu języków obcych, szczególne znaczenie posiada przygotowanie oficerów do:

- zrozumienia rozkazów, meldunków, poleceń i komend przekazywanych ustnie, w formie dokumentów bojowych i przez techniczne środki łączności;
- prowadzenia rozmów na tematy operacyjno-taktyczne, a także na tematy techniczne, dotyczące uzbrojenia i wyposażenia wojsk, odpowiednio do posiadanej specjalności i funkcji;
- prowadzenia oceny położenia, wydawania rozkazów, komend, składania meldunków na podstawie zebranych sytuacji oraz posługiwania się znakami umownymi i skrótami wojskowymi;
- opracowywania dokumentów bojowych, a w tym rozkazów, meldunków, sprawozdań itp. w formie graficznej i opisowej.

Nauczanie języków obcych odbywa się na zajęciach programowych z języków obcych i na innych zajęciach. Na przykład doskonalenie języka rosyjskiego może się odbywać na wykładach z innych przedmiotów lub ćwiczeniach taktycznych prowadzonych w tym celu w całości lub częściowo w języku obcym.

Sprawdzenie przygotowania dowództw i sztabów do wymiany informacji między zgrupowaniami koalicyjnymi, odbywa się podczas zajęć doskonalących oraz egzaminów, ćwiczeń kontrolnych i ćwiczeń taktycznych z wojskami.

3. Niektóre problemy organizacyjne przygotowania dowództw i sztabów do dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym.

Przygotowanie dowództw i sztabów do dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym wymaga również rozwiązania szeregu problemów o charakterze szkoleniowo-organizacyjnym. Duża ilość problemów i ich wyjątkowa złożoność powodują, że rozwiązywanie tych problemów w poszczególnych armiach narodowych powinno być zapoczątkowane jeszcze w okresie pokoju w ramach przygotowania do wojny Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego.

Wojna między obozem kapitalistycznym a socjalistycznym miałaby charakter koalicyjny. Jest oczywiste, że państwa koalicji socjalistycznej wchodzące w skład Układu Warszawskiego, pozbawione klasowych sprzeczności, jakie występują w strukturze wewnętrznej państw kapitalistycznych oraz w charakterze sił zbrojnych tych państw, mają wszelkie obiektywne możliwości do ukształtowania właściwego jednolitego systemu koalicyjnego dowodzenia, który by sprawnie realizował swe funkcje w razie imperialistycznej agresji. Dlatego też tła operacyjno-taktyczne do ćwiczeń zwłaszcza do prowadzenia operacji frontowej i armijnej między innymi powinny uwzględniać:

- potrzebę tworzenia różnych rodzajów zgrupowań koalicyjnych i w różnych okresach organizacji i prowadzenia

operacji;

- konkretne możliwości poszczególnych związków operacyjnych /związków taktycznych, oddziałów/ armii narodowych;
- złożoność imperialistycznego zagrożenia państw Układu Warszawskiego.

Wydaje się, że w obecnych warunkach w każdej operacji frontowej lub armijnej będą występowały problemy dowodzenia koalicyjnego. Front lub armia mogą występować w składzie koalicyjnym lub narodowym. Jeżeli nawet występują w składzie narodowym to z reguły będą współdziałać z siłami innych armii narodowych, ewentualnie na ich korzyść będą działały siły i środki zabezpieczające armii sojuszniczych. W tej sytuacji jednym z podstawowych kryteriów przydatności tła operacyjno-taktycznego do ćwiczeń, powinny stanowić możliwości rozgrywania problemów koalicyjnych.

Podstawą przygotowania dowództw i sztabów do dowodzenia wojskami jest gruntowna wiedza teoretyczna i właściwe jej wykorzystanie podczas ćwiczeń. Spełnienie tego postulatu w dużej mierze utrudnia brak danych dotyczących organizacji, uzbrojenia i wyposażenia wojsk armii sojuszniczych. Dotyczy to również organizacji i wyposażenia sztabów a także cech specyficznych ich działania. W wielu wypadkach na ćwiczeniach przyjmuje się organizację i wyposażenie wojsk takie, jakie posiada armia narodowa państwa na obszarze, którego prowadzone jest ćwiczenie. Nie odzwierciedla to faktycznych możliwości wojsk i obniża realizm ćwiczenia.

Wydaje się, że organizacja, uzbrojenie i wyposażenie wojsk sojuszniczych - oczywiście etaty ćwiczebne - powinny być

udostępniane oficerom armii sojuszniczych. W tym wypadku stopień tajności i zasady wykorzystania danych powinny być takie same, ewentualnie zbliżone do zasad stosowanych w armiach narodowych. Wykorzystywanie podczas zajęć organizacji, uzbrojenia i wyposażenia wojsk sojuszniczych, przybliży działanie sztabów do rzeczywistego pola walki, a także jeszcze bardziej pogłębi wzajemne zaufanie.

W warunkach działań prowadzonych z użyciem broni jądrowej szczególne znaczenie ma problem odtworzenia systemundowodzenia wojskami. Czynność ta może być realizowana w różny sposób, a tym samym przez przejęcie dowodzenia wojskami szczebla wyższego lub niższego innej armii narodowej albo przez uzupełnienie obezwładnionych dowództw i sztabów siłami i środkami innej armii narodowej. To trudne działanie wymaga wielu przedsięwzięć szkoleniowo-organizacyjnych, a w tym:

- ujmowanie tego problemu w ogólnym systemie szkolenia dowództw i sztabów jako przedsięwzięcia wymagającego szczególnej uwagi ze względu na swoją wysoką rangę w systemie międzysojuszniczym;
- stosowanie w czasie ćwiczeń międzysojuszniczych, przejęcia dowodzenia wojskami przez sztaby innych armii narodowych a także uzupełniania komórek sztabów oficerami innych armii narodowych.

Przejmowanie dowodzenia i zamiana oficerów powinny być stosowane na wszystkich ćwiczeniach międzysojuszniczych i na różnych szczeblach dowodzenia. Daje to szereg korzyści jak zwiększenie realizmu ćwiczeń, możliwość wzajemnego się poznawania możliwość ujawniania niedociągnięć w tym zakresie, a także

eliminowanie różnego rodzaju niedociągnięć.

Ograniczony czas na organizację działań bojowych i trudności językowe wymagają zwrócenia szczególnej uwagi na doskonalenie sztabów w wykonywaniu dokumentów bojowych. Dokumenty bojowe służą kierowaniu walką i dlatego konieczne jest ich opracowywanie bez względu na ilość dysponowanego czasu. Oczywiście liczba i forma tych dokumentów będą zależały od konkretnych warunków, ale zasadnicze dokumenty bojowe muszą być opracowane w każdej sytuacji oraz doręczone wykonawcom w odpowiednim czasie, aby były podstawą do pracy podwładnych.

Dowodzenie zgrupowaniami koalicyjnymi można między innymi usprawnić przez wykorzystanie sformalizowanych dokumentów bojowych. Obecnie na ćwiczeniach międzysojuszniczych wiele sztabów posiada przygotowane wcześniej teczki z wzorami dokumentów bojowych opracowanymi w języku rosyjskim. Jednak nie są one wykorzystywane ze względu na to, że poszczególne armie posiadają wzory różniące się w sposób istotny zarówno pod względem formy jak i treści. Ujednolicenie wzorów dokumentów bojowych i wprowadzenie ich do użytku sztabów jest jednym z ważniejszych problemów, który powinien być w najbliższym czasie rozwiązany. Ponieważ sprawa ta wykracza poza kompetencje armii narodowych, ujednolicenie dokumentacji bojowej możliwe jest pod bezpośrednim kierownictwem Dowództwa Zjednoczonych Sił Układu Warszawskiego.

Ważnym zagadnieniem w przygotowaniu dowództw i sztabów do dowodzenia zgrupowaniami koalicyjnymi jest wyposażenie ośrodków dowodzenia i gabinetów metodycznych w pomoce szkoleniowe. Szczególną uwagę należałoby zwrócić na wyposażenie pomieszczeń w mapy decyzji, mapy oficerów kierunkowych, mapy informacyjne,

plany zabezpieczenia operacji, rozkazy bojowe, zarządzenia i meldunki. Dokumenty te powinny być opracowane według zasad obowiązujących w Układzie Warszawskim. Ponadto na salach powinny znajdować się różnego rodzaju wydawnictwa jak słowniki języków obcych, zwłaszcza języka rosyjskiego, stosowne nazwy, skróty itp.

W przygotowaniu dowództw i sztabów do dowodzenia zgrupowaniami koalicyjnymi, wyjątkowe znaczenie posiada znajomość języków obcych a zwłaszcza języka rosyjskiego. Przygotowanie to powinno obejmować cały szereg różnych przedsięwzięć stanowiących swego rodzaju system nauczania języków obcych.

Do podstawowych przedsięwzięć doskonalenia języków obcych między innymi można zaliczyć:

- zorganizowanie kursów języków obcych dla oficerów sztabu frontu /armii/ i oficerów sztabów jednostek frontowych /armijnych/, które mogą działać w zgrupowaniach koalicyjnych;
- wysyłanie oficerów dowództw i sztabów do sztabów innych armii narodowych na okresowe praktyki;
- wykorzystywanie języków obcych w ćwiczeniach prowadzonych ze sztabem armii narodowej, w określonych dniach do dowodzenia wojskami lub do rozwiązywania określonych problemów;
- rygorystyczne przestrzeganie zasad wykorzystania języków obcych przyjętych w Siłach Zbrojnych Układu Warszawskiego na ćwiczeniach międzysojuszniczych.

Nauczacie języków obcych powinno odbywać się w sposób ciągły. W przeciwnym wypadku może mieć miejsce zjawisko wtórnego

analfabetyzmu. Wskazanym jest, aby zajęcia prowadzili wykładowcy znający dobrze problematykę wojskową. Gabinety nauczania języków obcych powinny być wyposażone w materiały szkoleniowe, w których jest eksponowana problematyka taktyczno-operacyjna.

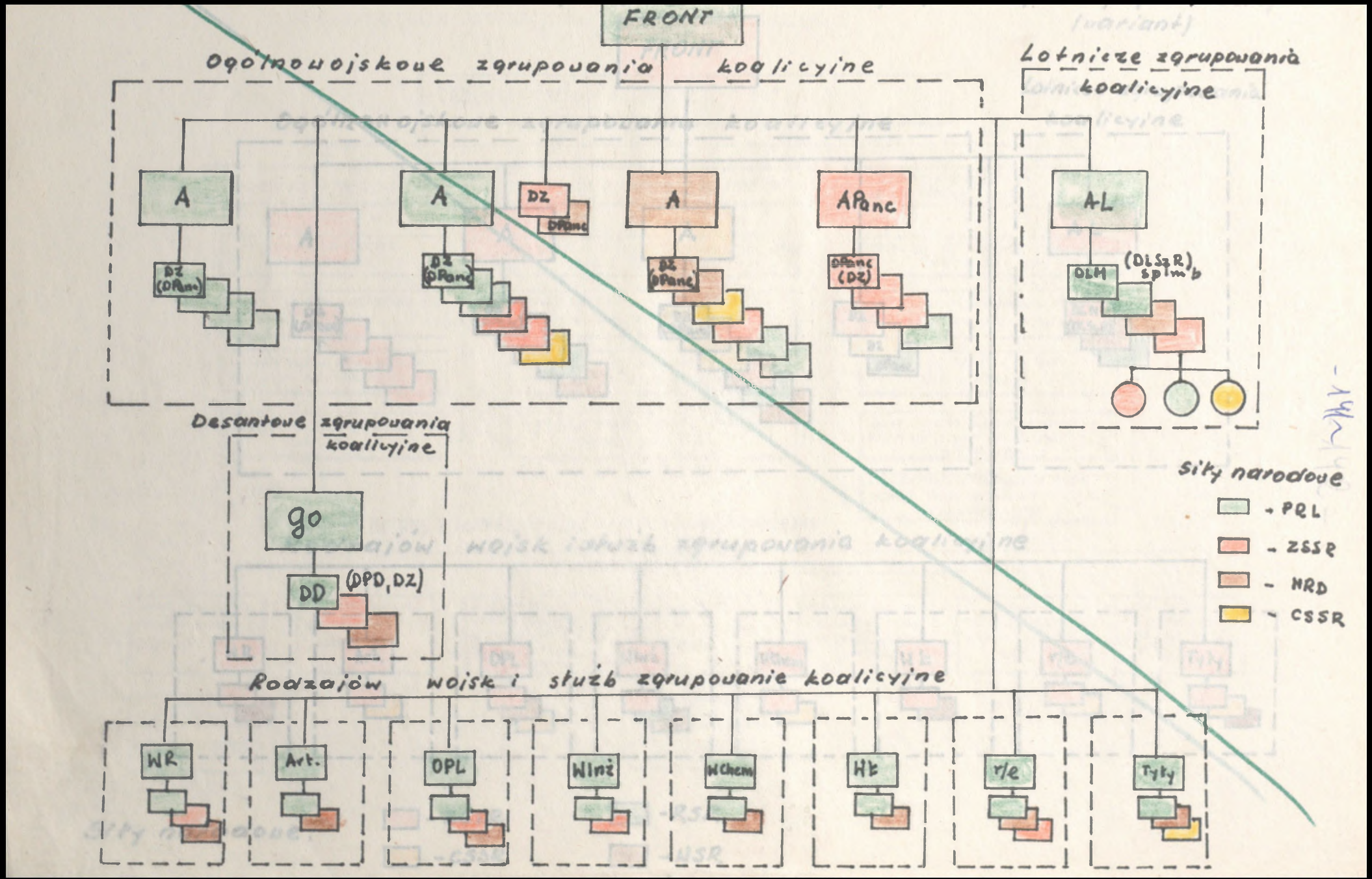
Sprawność dowodzenia uzależniona jest również od przygotowania personelu pomocniczego jak kreślarza, maszynistki, pracownicy kancelarii tajnych itp. Przygotowanie to powinno między innymi obejmować zapoznanie z podstawowymi zasadami posługiwania się językiem obcym.

122

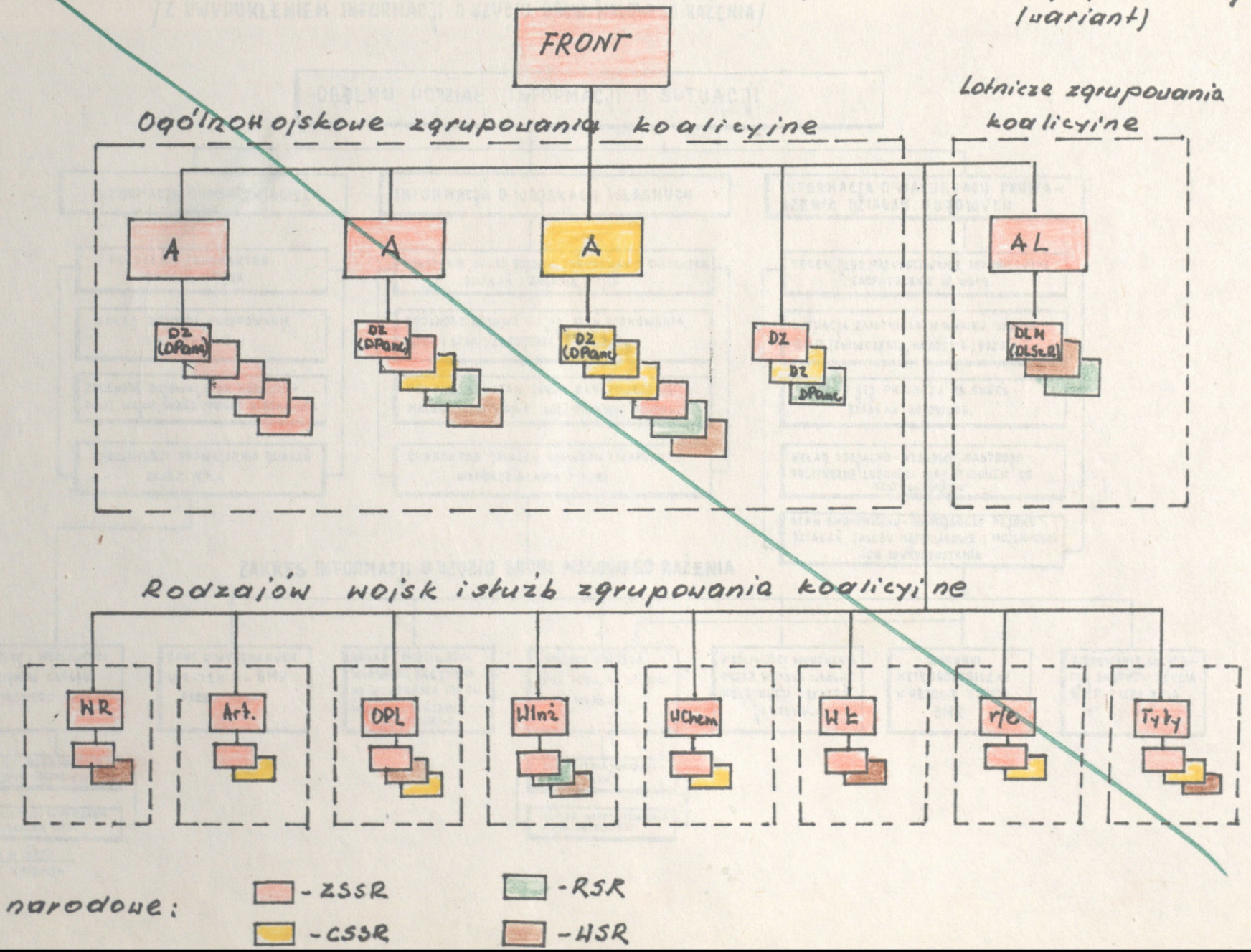
L I T E R A T U R A

1. Doświadczenia i wnioski z ćwiczenia "WIOSNA - 73", Sztab Gen. W WP, 1973r.
2. Z.GOŁĄB, S.KOŁCZ. Współczesne dowodzenie wojskami, MON, Warszawa, 1974r.
3. D.IWANOW, W.SWIELJEW, P.SZEMANSKI. Zasady dowodzenia wojskami, MON, Warszawa, 1972r.
4. Niektóre aspekty systemów łączności, Biuletyn Informacyjny Nr 1 /119/, Sztab Gen.WP, 1975r.
5. Niektóre wnioski operacyjno-taktyczne i szkoleniowe z ćwiczenia "TARCZA-76", Myśl Wojskowa Nr 1 /tajna/, 1977r.
6. K.NOŻKO. Zagadnienia współczesnej sztuki wojennej, MON, Warszawa, 1973r.
7. Omówienie ćwiczenia "LATO-74", Sztab Gen.WP, 1974r.
8. Przejmowanie dowodzenia, organizowanie współdziałania i kierowanie działaniami bojowymi zgrupowań /związków/ wojsk sojuszniczych, Biuletyn Informacyjny Nr 3 /93/, Sztab Gen.WP, 1969r.
9. W.SAWKIN. Podstawowe zasady sztuki operacyjnej i taktyki, MON, Warszawa, 1973r.
10. Układ Warszawski niezawodnym instrumentem sojuszniczej obronności państw wspólnoty socjalistycznej, GZP WP, 1975r.
11. Wnioski z ćwiczenia "TARCZA-76", Zeszyt Naukowy nr 4 /11/, ASG WP, 1977r.
12. G.WORONCOW. Wojennyje koalicji i koalicjonnyje wojny, Wojennoje Izdatielstwo Ministierstwa Oborony SSSR, Moskwa, 1976r.
13. Zasady organizacji pracy grup operacyjnych w systemie dowodzenia i współdziałania wojsk, Biuletyn Informacyjny nr 1 /119/, Sztab Gen.WP, 1975r.

3
Wydrukowano w 5 egz.
Egz.1 - ~~5~~ Bibl.Gł.ASG Sztab Gen. Zbr. I
Wykonał zespół oficerów
Druk B.K
Nr ks.masz. 061/416

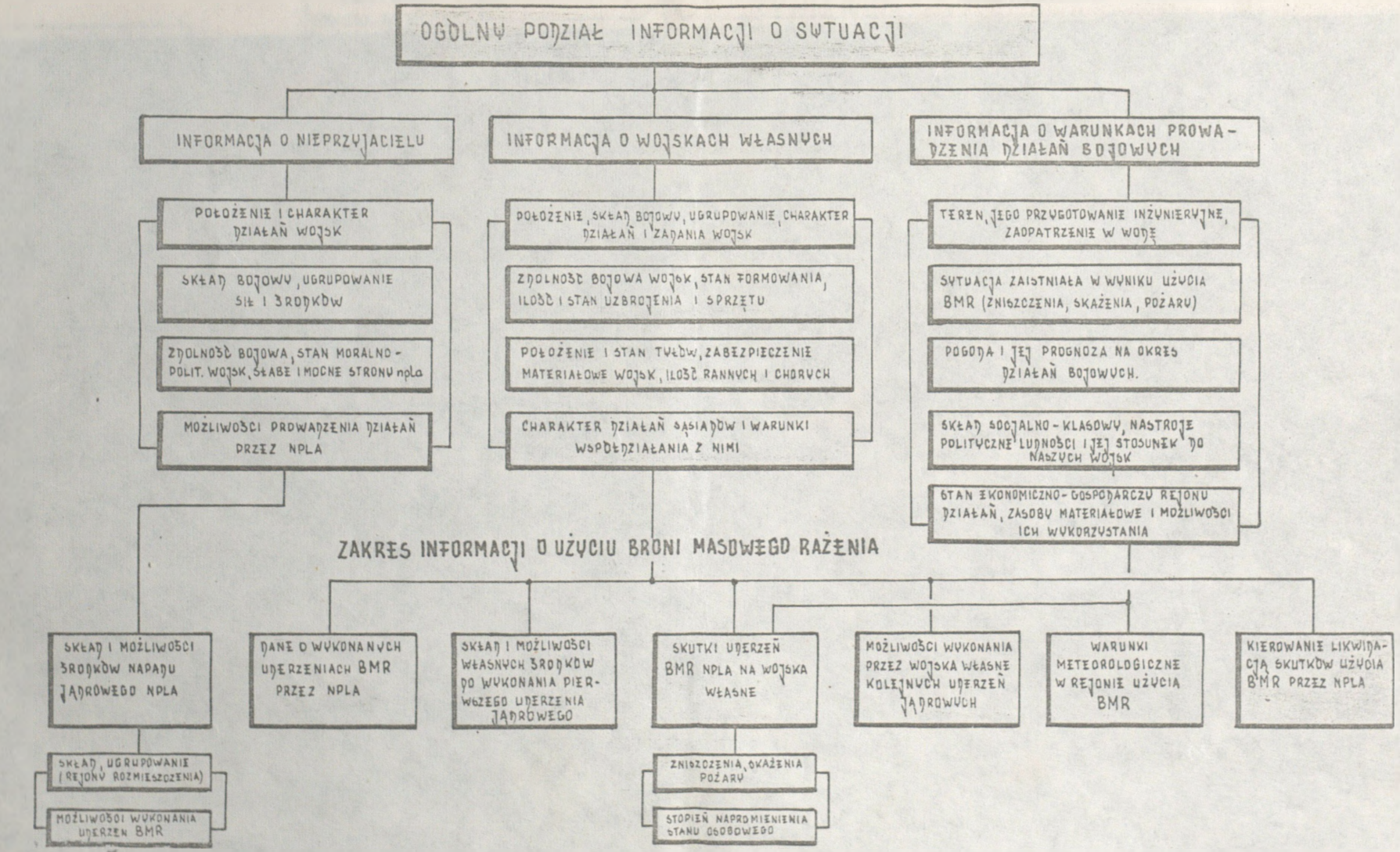

FRONT
Ogólnowojskowe zgrupowania koalicyjne
Lotnicze zgrupowania koalicyjne
A
DZ (DPanc)
A
DZ (DPanc)
DZ
DPanc
A
DZ (DPanc)
APanc
DPanc (DZ)
AL
DLM
(DLSzR) spImb
Desantowe zgrupowania koalicyjne
go
DD
(DPD, DZ)
Siły narodowe
- PRL
- ZSSR
- NRD
- CSSR
Rodzajów wojsk i służb zgrupowanie koalicyjne
WR
Art.
OPL
Winż
WChem
Hk
r/e
Tyły

Rodzaje i skład narodowy zgrupowań koalicyjnych w operacji frontowej (wariant)

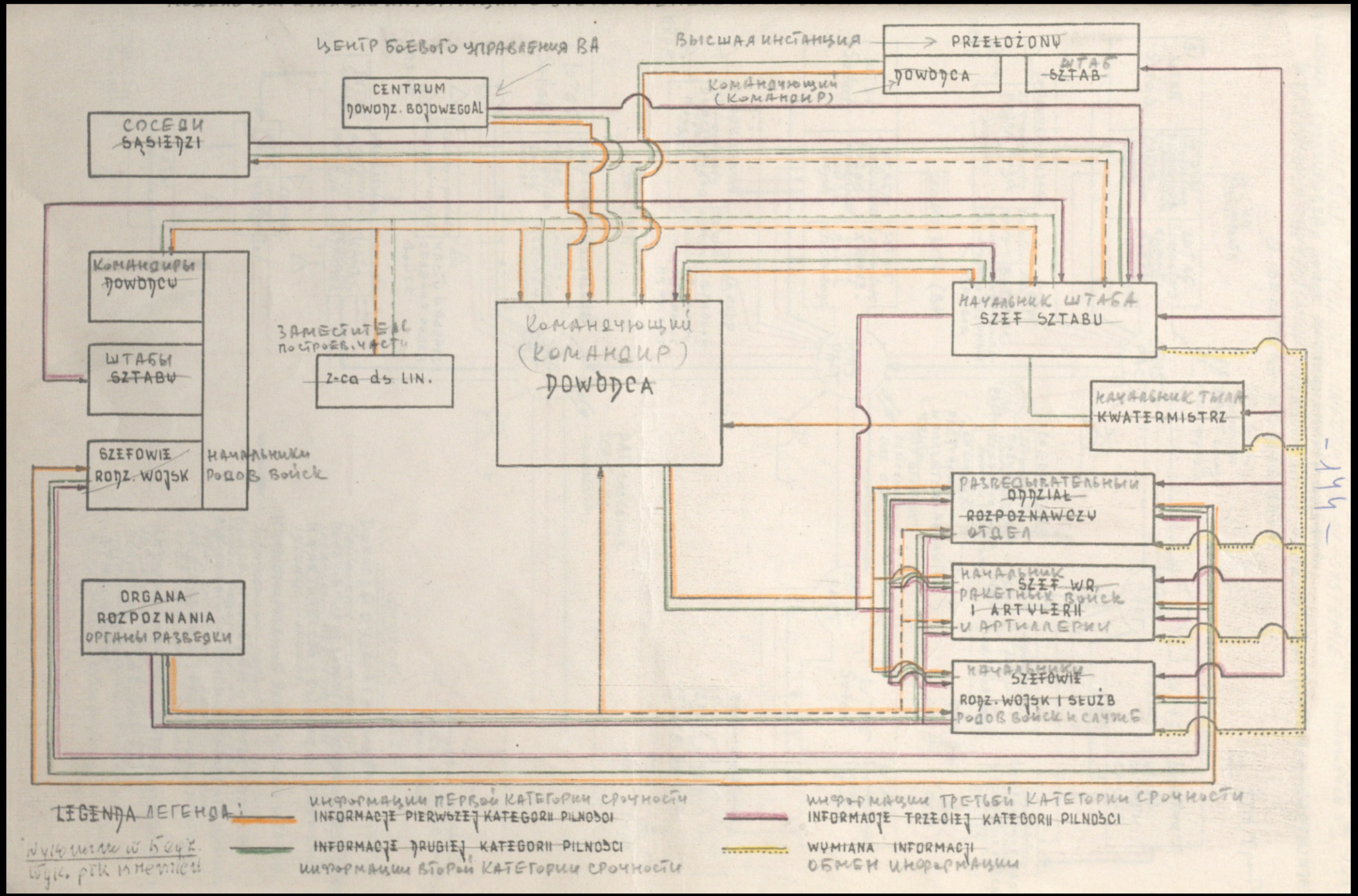

W RAMACH DOWODZENIA WOJSKAMI

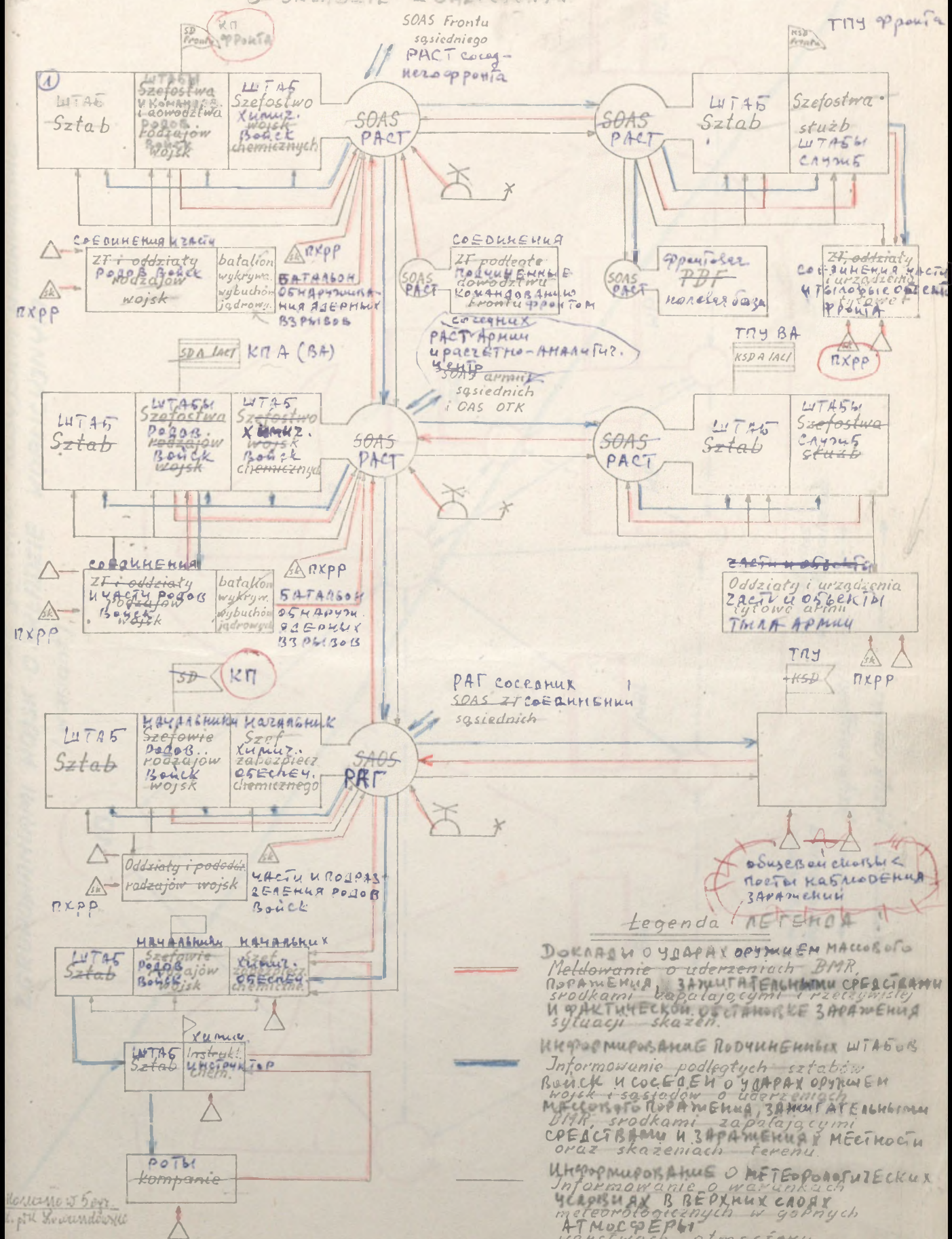
/Z UWYPUKLENIEM INFORMACJI O UŻYCIU BRONI MASOWEGO RAŻENIA/

WYKONANO W SZOZ
WYK. PTK T. KRZEMIEŃ

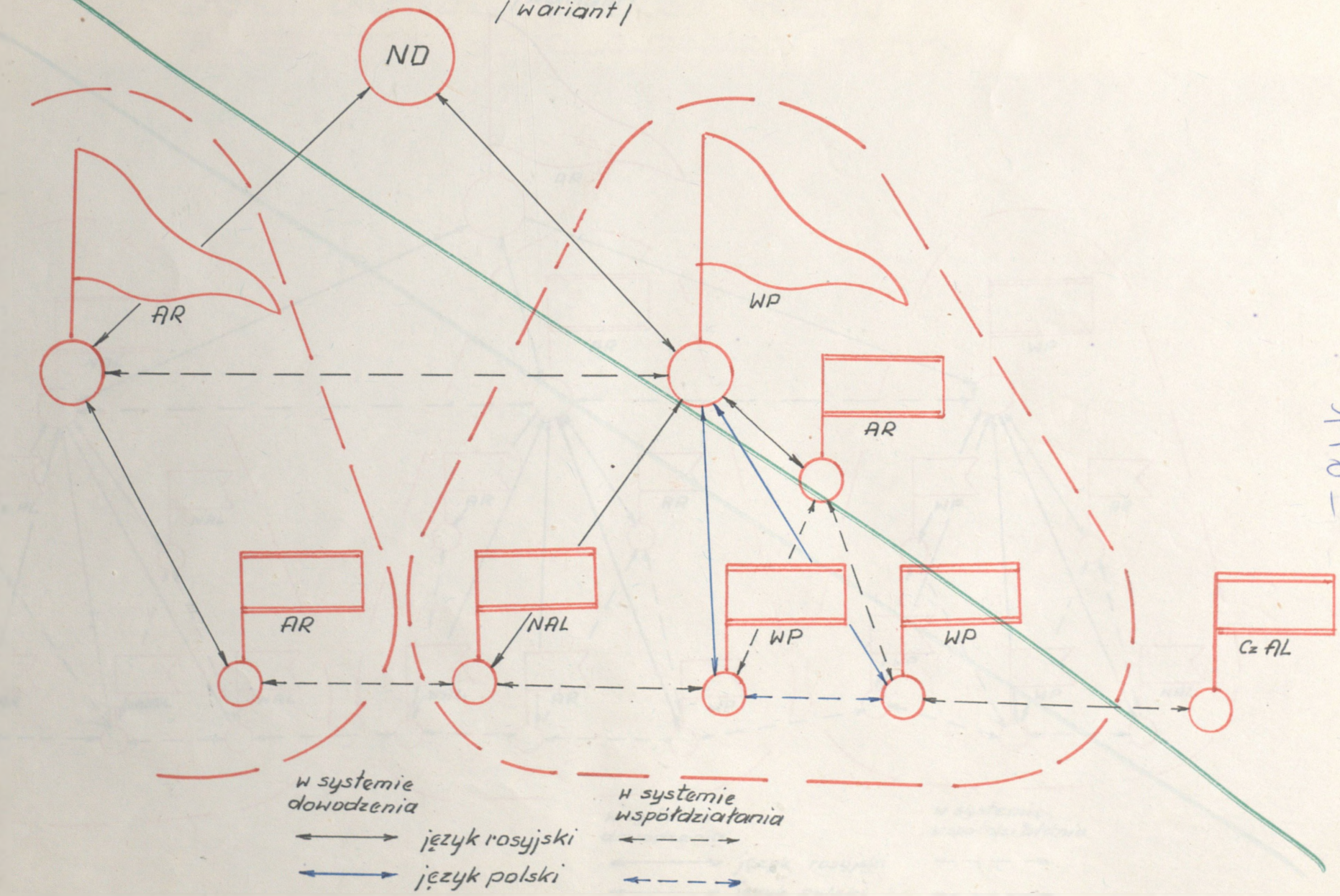

ЦЕНТР БОЕВОГО УПРАВЛЕНИЯ ВА
CENTRUM DOWODZ. BOJOWEGOAL
Высшая инстанция
PRZEŁOŻONY
DOWÓDCA
SZTAB
Командующий (Командир)
SĄSIEDZI
Командиры DOWÓDCÓW
ШТАБЫ SZTABÓW
SZEFOWIE RODZ. WOJSK
Начальники родов войск
ORGANA ROZPOZNANIA
Органы разведки
Заместитель по строев. части
z-ca ds LIN.
Командующий (Командир) DOWÓDCA
Начальник штаба SZEF SZTABU
Начальник тыла KWATERMISTRZ
Разведывательный ODDZIAŁ ROZPOZNAWCZY отдел
Начальник ракетных войск и артиллерии SZEF WR I ARTYLERII
Начальники SZEFOWIE RODZ. WOJSK I SŁUŻB родов войск и служб
LEGENDA ЛЕГЕНДА:
Информации первой категории срочности
INFORMACJE PIERWSZEJ KATEGORII PILNOŚCI
INFORMACJE DRUGIEJ KATEGORII PILNOŚCI
Информации второй категории срочности
Информации третьей категории срочности
INFORMACJE TRZECIEJ KATEGORII PILNOŚCI
WYMIANA INFORMACJI
Обмен информации

SCHEMAT WYMIANY INFORMACJI W SYSTEMIE WYKRYWANIA WYBUCHÓW JĄDROWYCH I SKAŻEŃ. ZWIĄZKÓW OPERACYJNYCH O SKŁADZIE KOALICYJNYM

ZAKRES POSŁUGIWANIA SIĘ JĘZYKIEM ROSYJSKIM W DOWODZENIU ZGRUPOWANIAMI WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM

/ wariant /

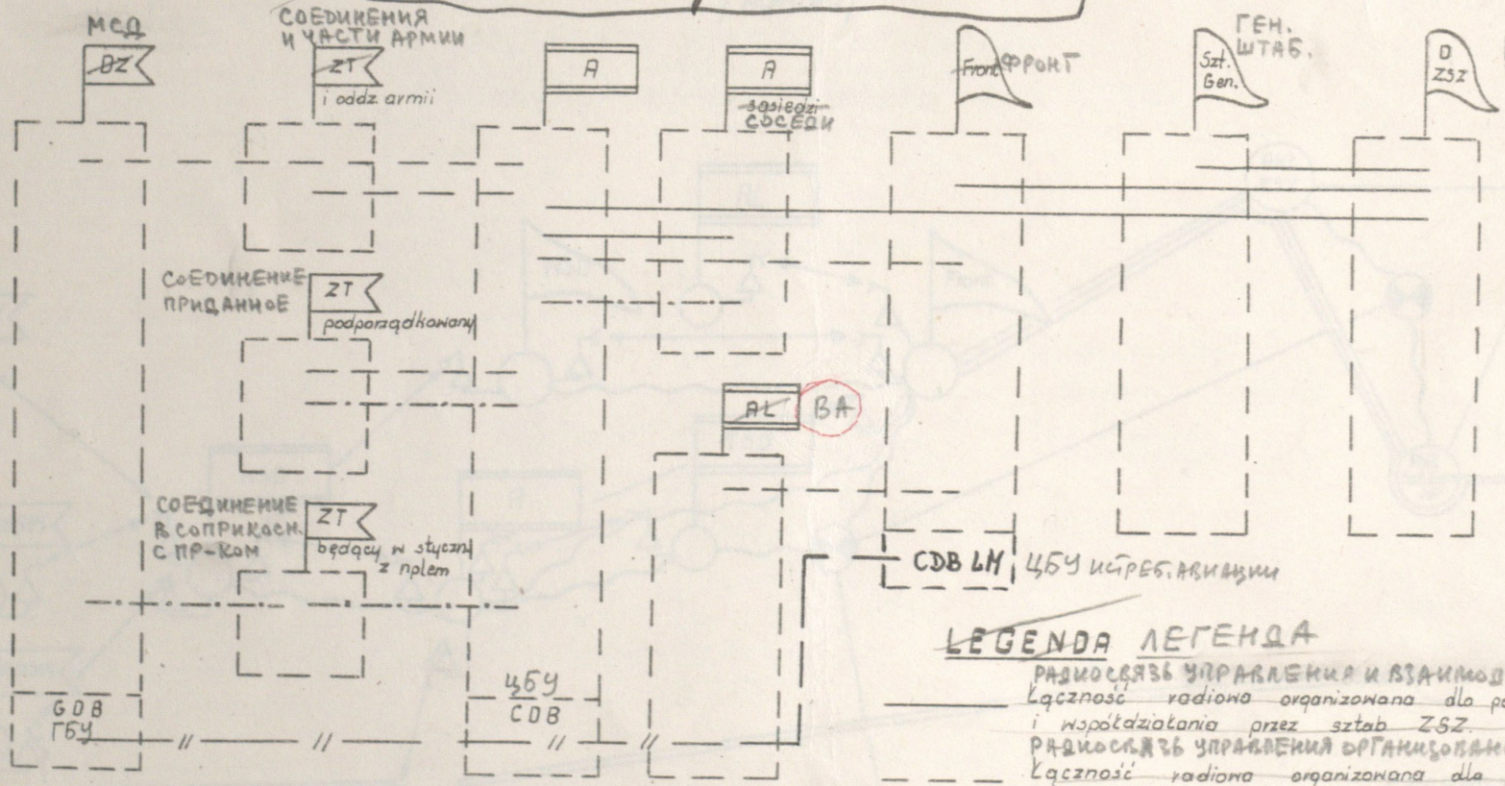

В ГРУППИРОВКАХ ВОЙСК КОАЛИЦИОННОГО СОСТАВА

Załącznik nr 8

Приложение № 4

ZASADY ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ W ~~ZGRUPOWANIU WOJSK O SKŁADZIE~~ dowodzenia wojskami w układzie KOALICYJNYM

LEGENDA ЛЕГЕНДА

РАДИОСВЯЗЬ УПРАВЛЕНИЯ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ОРГАНИЗОВАННАЯ ?
Łączność radiowa organizowana dla potrzeb dowodzenia ~~WTABOM~~ ZSZ. i współdziałania przez sztab ZSZ.

РАДИОСВЯЗЬ УПРАВЛЕНИЯ ОРГАНИЗОВАННАЯ ШТАБОМ ГРУППИРОВКИ ВОЙСК
Łączność radiowa organizowana dla potrzeb dowodzenia ~~koalicyjnego~~ przez sztab zgrupowania ~~koalicyjnego~~ wojsk o składzie koalicyjnym ~~SOCTABA~~

РАДИОСВЯЗЬ ОПЕРАТИВНЫХ ГРУПП И ОБМЕНА РАДИОДАННЫХ
Łączność radiowa organizowana dla potrzeb grup operacyjnych i wymianę danych radiowych.

РАДИОСВЯЗЬ УПРАВЛЕНИЯ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ АВИАЦИИ
Łączność radiowa organizowana dla potrzeb dowodzenia i współdziałania lotnictwa.

1-148-1

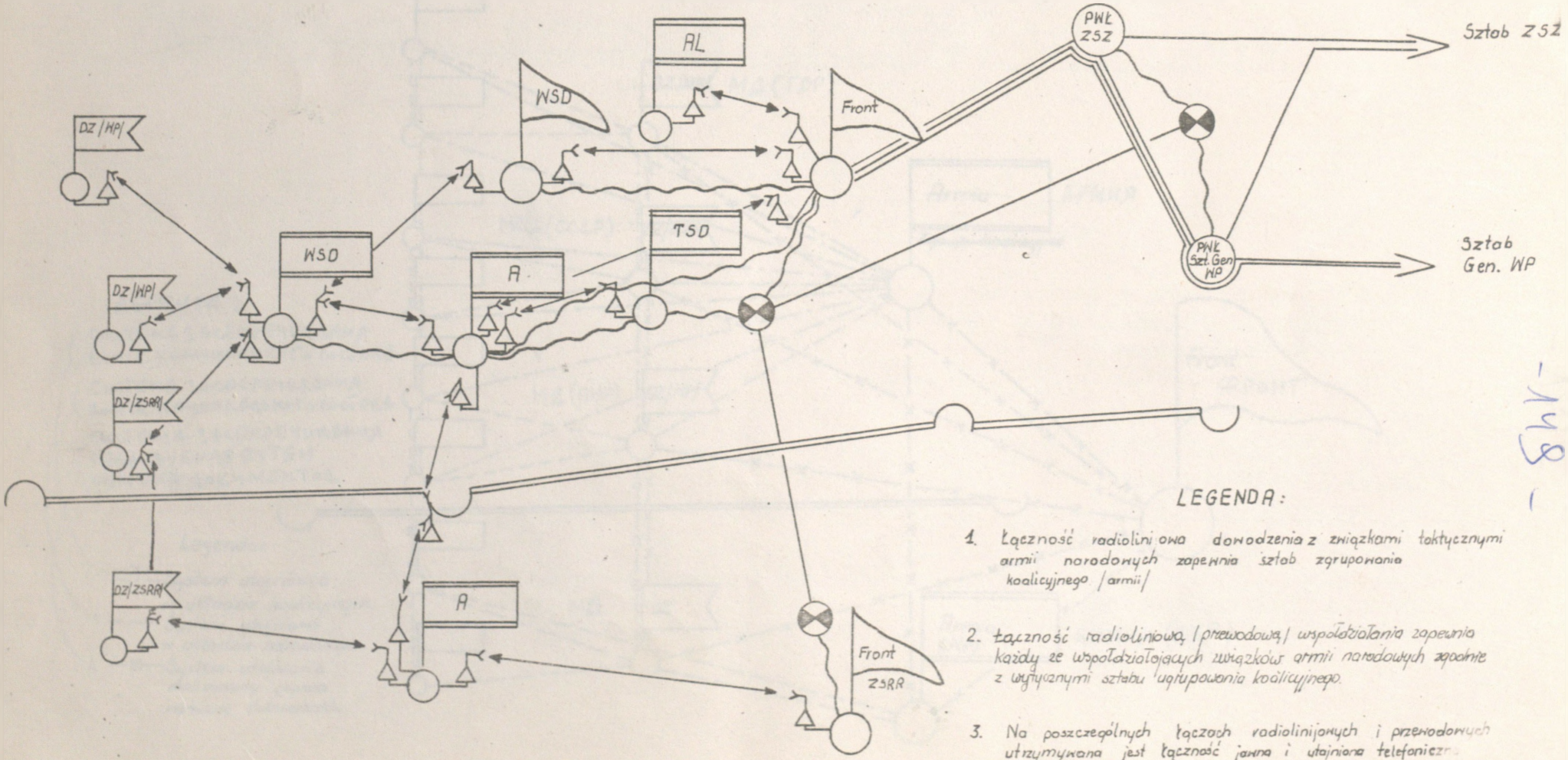
dr płk Rodewicz

uprzejmie proszę o polecenie wykonanie analiz schematu powiększonego w pliku dla WS

dn. 12.

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI RADIOLINIOWEJ I PRZEWODOWEJ W ZGRUPOWANIU WOJSK O SKŁADZIE KOALICYJNYM

/wariant/

LEGENDA:

1. Łączność radioliniowa dowodzenia z związkami taktycznymi armii narodowych zapewnia sztab zgrupowania koalicyjnego /armii/

2. Łączność radioliniową /przewodową/ współdziałania zapewnia każdy ze współdziałających związków armii narodowych zgodnie z wytycznymi sztabu ugrupowania koalicyjnego.

3. Na poszczególnych łączach radiolinijonych i przewodowych utrzymywana jest łączność jawna i utajniona telefoniczna i telegraficzna.

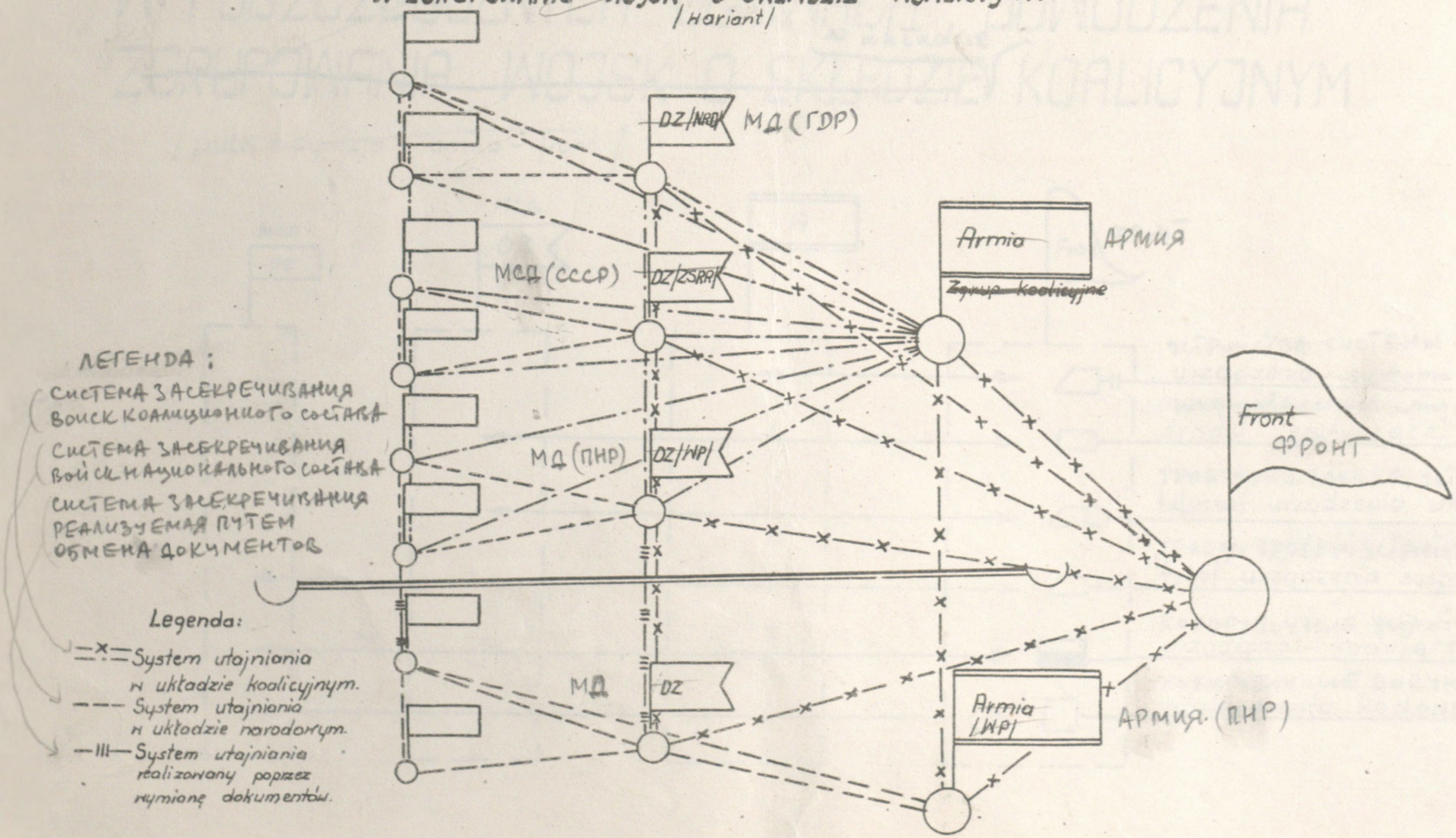
-148-

Załącznik nr 10

Приложение № 5

ОРГАНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ЗАСЕКРЕЧИВАНИЯ В УПРАВЛЕНИИ ГРУППИРОВКАМИ ВОЙСК КОАЛИЦИОННОГО СОСТАВА (вариант)

ORGANIZACJA SYSTEMU UTAJNIANIA dowodzeniu wojskami w układzie W ~~ZGRUPOWANIU WOJSK O SKŁADZIE~~ KOALICYJNYM /wariant/

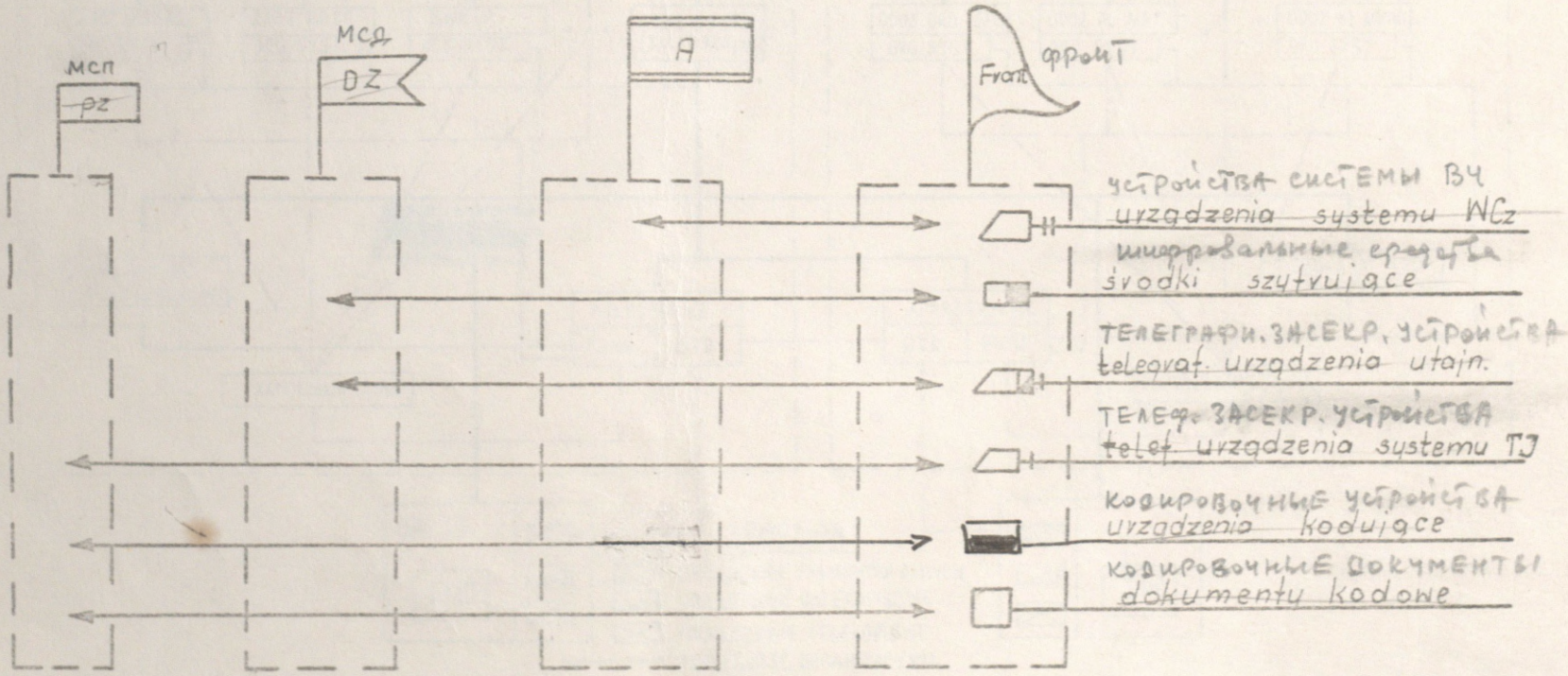
1 - 1851

УПРАВЛЕНИЯ ГРУППИРОВОК ВОЙСК КОАЛИЦИОННОГО СОСТАВА
(ПОЛК, ДИВИЗИЯ, АРМИЯ, ФРОНТ)

Załącznik nr. ~~4~~ 6
Приложение N 6

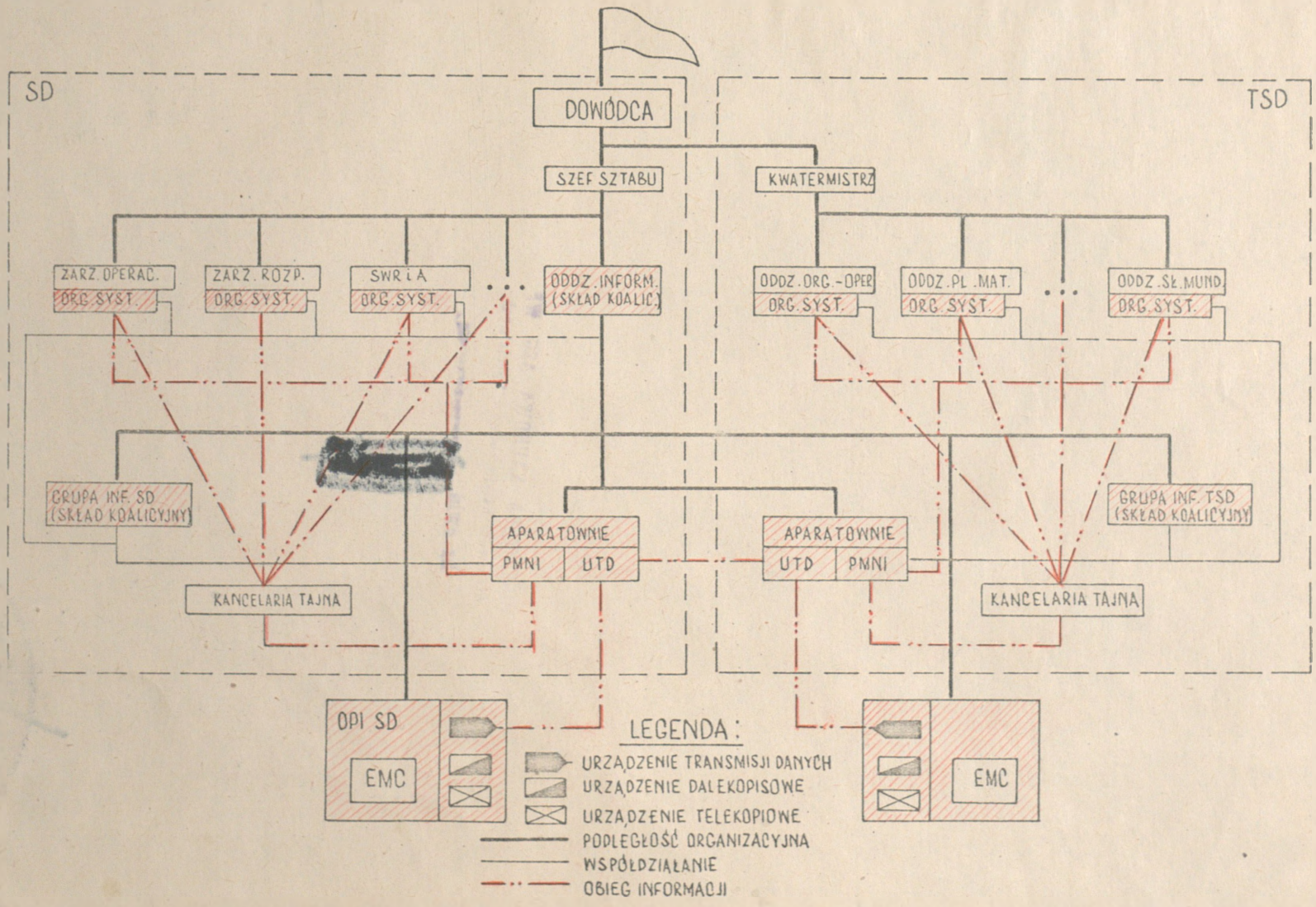
ZASTOSOWANIE ŚRODKÓW I URZĄDZEŃ PRZEZNACZONYCH DO UTAJNIANIA WIADOMOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH OGNIWACH DOWODZENIA ZGRUPOWANIA WOJSK O SKŁADZIE w układzie KOALICYJNYM

/ pułk – dywizja – armia – front /

POUFNE
EGZ NR...

PRZYKŁADOWA STRUKTURA ORGANIZACYJNO - FUNKCJONALNA ORGANÓW INFORMATYCZNEGO ZABEZPIECZENIA DOWODZENIA FRONTU O SKŁADZIE KOALICYJNYM

- 25Y -

BIBLIOTEKA NAUKOWA AGH WF
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 40733

Mr. Graham Ave 29-94